

ASOMEDYA

TEMMUZ / AĞUSTOS 2012

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANI

ASOMEDYA

TEMMUZ / AĞUSTOS 2012

Nurettin ÖZDEBİR:

“Bu kâr oranlarıyla sanayicinin öz kaynak biriktirmesi ve yatırım yapması mümkün değildir”

MAYIS MECLİS : CEMİL ÇİÇEK: “Yeni Anayasa siyasetin çözüm üretme kabiliyetini arttıracaktır.”

HAZİRAN MECLİS : BİNALİ YILDIRIM: “Demiryolu taşımacılığı 2019’da 10 kat artmış olacak.”

Geleceğimizin
Rota'sı...

www.rotacocuklar.com

ASOMEDYA

ANKARA SANAYİ ODASI

YAYIN ORGANI

TEMMUZ / AĞUSTOS 2012

ASO Adına İmtiyaz Sahibi

Yönetim Kurulu Başkanı

NURETTİN ÖZDEBİR

Yazı İşleri Müdürü

OKAN SAYKUN

Yayın Yönetmeni

NACİ CANPOLAT

ASOMEDYA Yönetim Yeri

Atatürk Bulvarı No:193

Kavaklıdere / ANKARA

Tel: 03 12 417 12 00

Faks: 03 12 417 52 05

Email: aso@aso.org.tr

www.aso.org.tr

Yapım

CAST GRAPHIC

Tokdemir Ajans

Prodüksiyon - Organizasyon - Yayıncılık

Ltd. Şti.

Turan Güneş Bulvarı 4. Cad. 7 12. Sk. 1/3

Yıldız - Çankaya/ANKARA

Tel: 03 12 440 87 07 (Pbx)

Faks: 03 12 440 12 92

www.tokdemirajans.com

Baskı ve Cilt

Dumat Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Bahçekapı Mah. 2477. Sk. No: 6 Şaşmaz / Ankara

Tel: 03 12 278 82 00

Faks: 03 12 278 82 30

www.dumat.com.tr - dumat@dumat.com.tr

Reklam Rezervasyon

03 12 440 87 07

Yayın Türü

Yerel Süreli

ANKARA SANAYİ ODASI

ÜCRETSİZ YAYIN ORGANIDIR.

Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, Cast@Graphic Ajans hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.

Dergide yayınlanan yazılar, yazarların düşüncelerini kapsamaktadır.

Basım Tarihi

10 Eylül 2012

Okuyucu Dağılımı

ASO Üyeleri	% 50	Üniversiteler	% 5	Basın	% 6
Valilikler	% 2	Demekler	% 2	Bankalar	% 1
Oda ve Borsalar	% 12	Büyükelçilikler	% 1	Devlet Protokolü	% 11
Siyasi Partiler	% 1	Belediyeler	% 2	Bakanlıklar	% 7

SUNUŞ

Bu sayımızın Dosya bölümünde Gazi Üniversitesi İİBF öğretim üyesi Prof. Dr. Nevzat Saygılıoğlu'nun "Yeni Yatırım Teşvikleri ve Ankara'nın Konumu" başlıklı yazısı yer alıyor. Yeni teşvik sistemini kapsamlı bir biçimde ele aldığı yazısında Saygılıoğlu, sistemin Ankara'yı nasıl etkileyeceğinin de üzerinde duruyor.

Ülkemizde son yıllarda büyük bir kentsel dönüşüm yaşanıyor. Bu süreçte gecekonduların yerini çok katlı bloklarda oluşan mekânlara bırakıyor. Bu dönüşümün fiziki boyutunun yanı sıra, başta sosyal, ekonomik ve kültürel olmak üzere diğer birçok boyutu da bulunuyor.

Bu sayımızın Büyüteç bölümünde yer alan Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Muharrem Es'in "Kentsel Dönüşüm" başlıklı yazısı, kentsel dönüşümün çok boyutlu doğasını ele alıyor. Kentsel dönüşüm çalışmalarında, fiziksel mekânın dönüştürülmesinin yanında yaşayan canlı dokunun sosyal ve kültürel boyutlarının da dikkate alınması gerektiğini belirten Dr. Es, kentlerin farklı sorunlarına tek ve aynı yöntemli çözüm yerine; kentin yerleşim ve imar özelliklerine göre farklı ve etkili çözümler üretilmesi gerektiğini belirtiyor.

Bu sayımızın söyleşisini Türk pop müziğinin tanınmış ismi Erol Evgin'le yaptık. Erol Evgin başarısının sırrını müziğinin, bu topraklardan beslenmiş olmasına bağlıyor ve çalışmalarında her zaman öz musikimizin ve halk türkülerinin değerlerine sadık kaldığını söylüyor.

Oda Meclisinin Mayıs toplantısına katılan TBMM Başkanı Cemil Çiçek, konuşmasında yeni Anayasa çalışmaları hakkında bilgi verdi. Oda Meclisinin Haziran toplantısına katılan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım da ülkemizin ulaştırma sorunları ve gerçekleştirmeyi düşündükleri hedefleri anlattı. Her iki konuşun konuşmasını sayfalarımızda bulacaksınız.

Naci Canpolat
naci.canpolat@aso.org.tr

içindekiler

Mayıs Meclis

Mayıs Meclis Toplantısı TBMM Başkanı Cemil ÇİÇEK'in Katılımıyla Yapıldı"

6

Haziran Meclis

Haziran Meclis Toplantısı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali YILDIRIM'ın Katılımıyla Yapıldı"

20

Dosya

Yeni Yatırım Teşvikleri ve Ankara'nın Konumu
Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU

36

Büyüteç

Kentsel Dönüşüm
Yrd. Doç. Dr. Muharrem ES

54

Söyleşi

Erol EVGİN

90

Nurettin ÖZDEBİR

THE CHAIRMAN OF THE BOARD OF DIRECTORS OF ACI

editorial

Companies, as well as the economy, should grow

Today, Turkey is among the world's 20 largest economies. We try to upgrade our place in this group to the 10th place in 2023. Only maintaining a high growth momentum will not be sufficient to achieve this goal. In this process, we need to grow our companies, as well as our economy, making them become global players. All of the largest economies in the world rankings before us have big companies on a global scale. There are global corporations that have more turnover than total turnover of our largest 500 industrial enterprises and more profit than total profit of our largest 500 corporations. If we are going to be the world's tenth largest economy then we should find an answer to the question why we do not have corporations on a global scale.

First of all, our **companies** must make profit and accumulate capital in order to grow. However, the companies in our country work in very low rates of profitability. One reason for this, companies cannot reach magnitudes to benefit from economies of scale. There are many liabilities in our legislation that prevent the growth of companies. For example, the obligation to employ a lawyer in joint stock companies operating in capital in excess of a certain limit; obligation for the companies permitted and licensed by the Environmental Law to get environmental management services from environmental consulting firms or employ environmental engineer; obligation in the high current plants to employ electrical engineers, obligation for the food and feed businesses with engine power exceeding certain limits to employ food engineers, agricultural engineers, chemical engineers, chemists.

Obligations of this kind are the results of the bureaucratic and populist mentality, a stranger to the business world, who has not employed even a person and who has an approach of "blame the innocent". In fact, the task of the state is **supervision**, not mangle by such obligations. Companies that want to grow in today's competitive environment will employ people as they feel the need. However, making this employment compulsory and determining the minimum rates for wages of those to be employed is against the logic of the free market economy and this causes the companies to use indirect means and makes it difficult to take the decision to grow.

Economic management must review this mandatory employment which constitutes an obstacle to the growth of companies and which increases the costs of the companies and must absolutely abolish minimum wage tariffs. Otherwise, we can already say that it will be hard to reach the 2023 targets.

Nurettin ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

başyazı

Ekonominin yanı sıra şirketlerimizin de büyümesi lazım

Türkiye, bugün dünyanın 20 büyük ekonomisi içinde yer alıyor. Bu grup içindeki yerimizi 2023 yılında 10'unculuğa yükseltmek için çalışıyoruz. Bu hedefe ulaşabilmek için sadece büyüme hızımızı yüksek tutmak yetmeyecektir. Bu süreçte ekonominin yanı sıra şirketlerimizi de büyütmemiz, onları küresel ölçekte oyuncular haline getirmemiz gerekmektedir. Dünya sıralamasında bizden önce gelen büyük ekonomilerin hepsinin küresel çapta büyük şirketleri vardır. Bizim en büyük 500 sanayi kuruluşunun toplam cirosundan daha fazla ciro yapan, toplam kârından daha fazla kâr eden küresel şirketler bulunmaktadır. Eğer dünyanın en büyük onuncu ekonomisi olacaksak neden küresel çapta şirketlerimizin olmadığı sorusuna cevap bulmamız gerekir.

Şirketlerimizin büyüebilmesi için öncelikle kâr etmeleri ve sermaye biriktirmeleri gerekmektedir. Ancak ülkemizde şirketler, çok düşük kârlılık oranlarıyla çalışmaktadır. Bunun bir nedeni, şirketlerimizin ölçek ekonomilerinden yararlanabilecek büyüklüklere ulaşamamasıdır. Mevzuatımızda şirketlerin büyümelerini engelleyen birçok yükümlülük bulunmaktadır. Örneğin sermayesi belirli bir sınırı aşan anonim şirketlerde avukat çalıştırma yükümlülüğü, Çevre Kanunu tarafından izin ve lisans alan şirketlerde çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti alma ya da çevre mühendisi çalıştırma zorunluluğu, kuvvetli akım tesislerinde elektrik mühendisi çalıştırma yükümlülüğü, çalışan ya da kullanılan motor gücü belli sınırları aşan gıda ve yem işletmelerinde gıda mühendisi, ziraat mühendisi, kimya mühendisi, kimyager çalıştırma yükümlülüğü gibi.

Bu tür yükümlülükleri; iş dünyasına yabancı, hayatında bir gün bile bir kişi çalıştırmamış ve iş dünyasına "vurun abalıya" tavrıyla yaklaşan bürokratik ve popülist zihniyet getirmektedir. Oysa devletin görevi, bu tür yükümlülüklerle iş dünyasını cendereye almak değil, denetlemek olmalıdır. Günümüz rekabet koşullarında büyümek isteyen şirketler ihtiyaç duyduklarında zaten gerekli istihdamı yapacaklardır. Ancak bu istihdamı zorunlu kılmak ve istihdam edilecekleri yapılacak ücret ödemelerini asgari tarifelerle belirlemek, hem serbest piyasa ekonomisi mantığına ters düşmekte hem de şirketlerimizi dolambaçlı yollara yönelterek büyüme kararı almalarını zorlaştırmaktadır.

Ekonomi yönetimi, şirketlerin maliyetlerini yükselten ve büyümeleri önünde engel oluşturan bu zorunlu istihdam mevzuatını gözden geçirmeli ve asgari ücret tarifelerini mutlaka kaldırmalıdır. Aksi takdirde 2023 hedeflerine ulaşmakta çok zorlanacağımızı şimdiden söyleyebiliriz.

ASOMECCLİS

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı**

30 Mayıs 2012

“Mevzuatımızda şirketlerin büyümelerini engelleyen birçok yükümlülük bulunuyor”

NURETTİN ÖZDEBİR

ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı, Meclisimizin değerli üyeleri, değerli basın mensupları; Odamızın Mayıs ayı Olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz. Hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanım, davetimi kabul edip Oda Meclisi toplantımızı onurlandırdığınız için size çok teşekkür ediyor, Odamıza hoş geldiniz diyorum.

Değerli Meclis üyeleri, ekonomideki yavaşlama giderek belirgin bir hal almaktadır. Geçenlerde Meclis Sanayi Komisyonu üyeleriyle beraber Aksaray, Niğde, Kayseri, Kırşehir, Kırıkkale illerini de kapsayan bir gezi yaptık. Yapılan konuşmalarda ekonominin yavaş yavaş rölanteye girdiği, küçülme olmadığı ama bu yavaşlamanın devam ettiği konusu gündeme geldi. Bunu ekonomik verilerimizde de görüyoruz.

Mart ayında toplam sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,4 artmıştır. İmalat sanayisindeki üretim artışı yüzde 1,6'da kalmış, kapasite kullanım

oranı da sanayi üretiminde yavaşlamayı işaret etmektedir. Mayıs ayında imalat sanayisinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre değişmezken, bir önceki yılın aynı ayına göre binde 5 gerileyerek yüzde 74,7 olmuştur. Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre sanayi ciro endeksi yüzde 14, sanayi sipariş endeksi ise yüzde 16 artmıştır. Bunlar ciddi artışlardır ama bir yıl öncesine bakarsak, yüzde 20'ler, yüzde 25'ler civarında artışlar oluyordu. Ciro endeksindeki yüzde 14'lük, yüzde 16'lık artışa bakarken, tabii ki enflasyonu da bundan düşmemiz lazım. Aslında ekonominin bütün parametrelerinde Merkez Bankasının cari açıkla ilgili aldığı tedbirler gereği sıkı para politikası ve likiditeyi azaltması neticesinde piyasalarda ciddi bir yavaşlama olmaktadır. Sanayi üretimindeki yavaşlamayla birlikte ithalatta da bir düşüş yaşanmaktadır. Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 12 artarak 13 milyar doları aşarken, ithalat yüzde 5 azalarak 20 milyar dolara gerilemiş, böylece ekonomimizin yumuşak karnı olan cari açığımız da 75 milyar dolardan 72 milyar dolara düşmüştür.

“Hep övündüğümüz genç nüfusumuzdan yeterince istifade edemiyoruz. Bunların nedenlerini de düşünmemiz gerekiyor. Sorunların başında gençlerimizi beceri sahibi yapamayan, onları üretime yönlendiremeyen eğitim sistemimiz gelmektedir.”

"Türkiye ekonomisi küresel krizde çok başarılı bir performans sergilemiştir. 2009 yılındaki sert bir küçülmenin ardından ekonomimiz 2010 ve 2011'de âdeta rekorlar kırarak büyümüştür. Bu hızlı büyüme reel sektör sayesinde gerçekleşmiştir. Ancak ekonomi büyürken reel sektörde kâr marjları giderek daralmakta, bu durum da şirketlerimizin güçlenmesini engellemektedir. Büyüme hızı yavaşlarken üretim ve yatırım ortamını iyileştirecek, istihdam artışını destekleyecek tedbirlerin de alınması gerekmektedir."

Ekonomideki yavaşlamaya bir işaret de konut sektöründen gelmiştir. Bu yılın ilk çeyreğinde konut satışları bir önceki çeyreğe göre yüzde 19 azalmıştır. Satışlardaki bu düşüş, inşaat sektörü güven endeksine de düşüş olarak yansımıştır.

Değerli Meclis üyeleri, ekonomideki yavaşlamaya rağmen işsizlikte düşüş olmamıştır. Şubat döneminde işsizlik, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,1 puan azalarak yüzde 10,4 olmuştur. Ancak, mevsimsellikten arındırılmış işgücü göstergeleri Şubat döneminde, bir önceki döneme göre az da olsa bir artış göstermektedir. Ekonomik yavaşlamayla birlikte işsizlik oranındaki düşüşün yavaşlaması beklenen bir gelişmedir. Ancak genç nüfusa ilişkin veriler endişe vericidir. Ülkemizde 2011 yılında 15 - 24 yaş grubunda 12,5 milyon kişi bulunmaktaydı. Genç nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı yüzde 17'dir. Gençlerde işgücüne katılım oranı düşüktür. 2011 yılında gençlerde işgücüne katılım oranı yüzde 39, işsizlik oranı yüzde 18 ve tarım dışı işsizlik, yani şehirlerdeki, kentlerdeki gençlerin işsizlik oranı ise

yüzde 22'dir. Lise ve dengi meslek lisesi mezunu gençlerde işsizlik oranı yüzde 22, yüksek öğretim görmüş gençlerimizde ise yüzde 30'dur.

Hep övündüğümüz genç nüfusumuzdan yeterince istifade edemiyoruz. Bunların nedenlerini de düşünmemiz gerekiyor. Sorunların başında gençlerimizi beceri sahibi yapamayan, onları üretime yönlendiremeyen eğitim sistemimiz gelmektedir. Bugün aynı sıkıntıyı işyerlerimizde de görüyoruz. Bugün işletmelerimizin hepsinde nitelikli eleman ihtiyacı var. Bu gerekli eleman ihtiyacını, geçmiş olduğumuz illerdeki organize sanayi bölgelerindeki tabelalardan görmekteyiz. Hatta servis araçlarında, işçi servisi araçlarının üzerine pankart şeklinde "Eleman aranıyor" diye yapıştırmışlar, araçları kent içerisinde dolaştırıyorlardı. Bu kadar işsizlik olmasını, beceri sahibi, iş yapabilecek, hüner sahibi insanımızı maalesef yetiştiremediğimiz bir göstergesi olarak düşünüyorum.

İnsanların çalışması da bir kültür meselesi. Ailesinden aldığı harçlıkla hayatını idame ettirmek ve bunu onurlu

bir yaşam olarak görmek, bugünün modern dünyasında da insanların kabul etmemesi gereken bir şey. Ekonomik bağımsızlığını kazanmadan bireysel hürriyetten söz etmenin mümkün olmadığı bir dünyada yaşıyoruz. Bu konu da tabii ki eğitimin bir eksigi. Eğitim sadece insanlara bilgi aktarmak değil, bu bildiklerini ve öğrendiklerini davranış haline getirecek bir sistemi barındırmalıdır. Ancak, iş gücü piyasasında gençlerin istihdamını sınırlandıran faktörler üzerinde de durulması gerekmektedir.

Değerli Meclis üyeleri; Euro Bölgesi'ndeki borç krizinin küresel ekonomi için doğurduğu belirsizlik derinleşerek devam etmektedir. Seçim sonuçlarının bir hükümet kurulmasına imkân vermemesi Yunanistan üzerindeki endişeleri arttırmıştır. Aşırı sağcı ve solcu partilerin tasarruf tedbirlerine uymayacaklarını açıklamış olmaları, Yunanistan'ın Euro Bölgesi'nden çıkma ihtimalini yeniden gündeme getirmiştir. Son zamanlarda merkez sağın, yani ılımlı sağın Yunanistan'da oylarının biraz daha arttığından bahsediliyor. Ama yakın zamanda seçimler yapılacak, bu seçimler sonucunda radikal uçların mı, bu ekonomik tedbirlere karşı gelen uçların mı çoğunluğu sağlayacağını yaşayıp göreceğiz.

Eurodan çıkmaya bile Yunanistan'da uygulanan ekonomik politikaların Avrupa'da uzun bir durgunluk riskini arttırdığı görülmektedir. En büyük ihracat pazarımızdaki ekonomik durgunluk, iç pazarımızın değerini arttırmıştır. Bu nedenle piyasa denetim ve gözetim mekanizması daha etkin bir biçimde çalıştırılmalı, gümrüklerdeki denetimler de sıkılaştırılmalıdır. Âdeta yabancıardan kendi iç pazarımızı kiskanarak korumamız lazım.

Değerli Meclis üyeleri, Türkiye ekonomisi küresel krizde çok başarılı bir performans sergilemiştir. 2009 yılındaki sert bir küçülmenin ardından ekonomimiz 2010 ve 2011'de âdeta rekorlar kırarak büyümüştür. Bu hızlı büyüme reel sektör sayesinde gerçekleşmiştir. Ancak ekonomi büyürken reel sektörde kâr marjları giderek daralmakta, bu durum da şirketlerimizin güçlenmesini engellemektedir. Büyüme hızı yavaşlarken üretim ve yatırım ortamını iyileştirecek, istihdam artışını destekleyecek tedbirlerin de alınması gerekmektedir. Yine sizlerle yapmış olduğum görüşmelerde de birçok arkadaşım kâr edemediklerini, kârlarının çok sınırlı olduğunu, hatta işletmelerini devam ettirebilmek için birtakım varlıklarını nakde çevirmek, işletmeye katmak mecburiyetinde kaldıklarını ifade etmişlerdir. Bunları hepimiz yaşıyoruz, biliyoruz. Ancak ölçek ekonomisine ve belli

bir büyüklüğe ulaşmış işletmelerimizin durumu, orta ve küçük boy işletmelerimize göre daha iyidir.

AB'deki borç krizi başta İtalya olmak üzere birçok ülkenin yapısal reformlara yönelmesine yol açmıştır. AB ülkeleri işsizliği düşürmek ve rekabet gücünü arttırmak için yapısal reformlara yönelirken, bizim de bu konudaki eksikliklerimizi tamamlamamız gerekmektedir. Öncelikle girdi maliyetlerini düşürecek, şirket kârlılıklarını arttıracak ve sermaye birikimini hızlandıracak tedbirler üzerinde yoğunlaşmalıyız. Ülkemizde şirketler çok düşük kârlılık oranlarıyla çalışmaktadır. Bunun bir nedeni, şirketlerimizin ölçek ekonomisinden yararlanabilecek büyüklüklere ulaşamamasıdır. Mevzuatımızda şirketlerin büyümelerini engelleyen birçok yükümlülük bulunmaktadır. Bu yükümlülüklerden bazı örnekler vermek istiyorum: 50 kişiden fazla işçi çalıştıran işletmelerin yüzde 3 özrürlü çalıştırması zorunluluğu, iş yeri hekimi ve iş yeri güvenliği uzmanı çalıştırma yükümlülüğü, sermayesi belli bir sınırı aşan anonim şirketlerde avukat çalıştırma yükümlülüğü, yeminli mali müşavir çalıştırma yükümlülüğü, Çevre Kanunu'nca izin ve lisans alan işletmelerde çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti almak ve çevre mühendisi çalıştırma zorunluluğu, kuvvetli akım tesislerinde elektrik mühendisi çalıştırma yükümlülüğü, çalışan ya da kullanılan motor gücü belirli sınırı aşan gıda ve yem işletmelerinde gıda mühendisi, ziraat mühendisi, kimya mühendisi, kimyager çalıştırma yükümlülüğü...

Günümüz rekabet koşullarında büyümek isteyen işletmeler gerek gördüklerinde zaten mühendis çalıştıracaklardır. Ancak bu konuda zorunluluk getirilmesi, şirketin büyüme kararı almasını zorlaştırmaktadır. Ayrıca, devletin yapması gereken soysal destek ve yardımların şirketlerin -burada şirketler olarak işletmeleri kast ediyorum- üzerine yıkılması da doğru değildir. İşletmelerin maliyetlerini yükselten ve büyümeleri önünde engel oluşturan zorunlu istihdam mevzuatta gözden geçirilmeli ve asgari ücret tarifeleri mutlaka kaldırılmalıdır. Serbest piyasa ekonomisinden bahsederken çalıştırdığımız avukatla pazarlık edemeyeceğiz, asgari ücret ödeyeceğiz. Çalıştırdığımız mühendisle, çalıştırdığımız doktorla pazarlık edemeyeceğiz, asgari ücret ödeyeceğiz. Yeminli mali müşavire asgari ücret ödeyeceğiz. Yüksek tarifeler, yani onlarla pazarlık etme imkânımız olsa, rekabet olsa bu işleri yarı fiyatlarına yapabilecek bir sürü insan var. Gümrük müşavirine asgari ücretle ta-

"Ülkemizde şirketler çok düşük kârlılık oranlarıyla çalışmaktadır. Bunun bir nedeni, şirketlerimizin ölçek ekonomisinden yararlanabilecek büyüklüklere ulaşamamasıdır. Mevzuatımızda şirketlerin büyümelerini engelleyen birçok yükümlülük bulunmaktadır."

"İşletmelerin maliyetlerini yükselten ve büyümeleri önünde engel oluşturan zorunlu istihdam mevzuatta gözden geçirilmeli ve asgari ücret tarifeleri mutlaka kaldırılmalıdır."

yin edilmiş bir bedeli ödemek mecburiyetindeyiz. Tüm bunlar serbest piyasa ekonomisindeki dengeleri bozan şeyler.

Değerli Meclis üyeleri, şu anda benim yaşımda ya da benden biraz daha genç olanlar bürokraside önemli karar verici noktalarda. Siyaset kurumunu vereceği kararlarda yönlendiren, hazırlık yapan, ona göre sunumlarını şekillendiren insanlar. Bizim dönemimizde maalesef zengin olmak çok kötü algılanırdı. "Zengin adam hırsız demektir, mutlaka emeği sömürmüştür, bir yerlerden köşeyi dönmüştür!" gibi düşünceler empoze edilirdi. Belki de bunları kafalarımızdan kolay kolay silemiyoruz. Hâlbuki zengin olmak, güçlü olmak, topluma daha fazla hizmet edebilmek, daha fazla sosyal desteklerde bulunabilmenin bir imkânı. Bürokrasimizde bu düşünceyi kaldıramadık değiliz. "Nasıl olsa bunlar zengindir, bunu da kaldırırız, bu yükü de onlara yükleyelim!" gibi bir anlayış var. Bunun en bariz örneklerinden bir tanesi, işçi - işveren anlaşmazlıklarının görüldüğü mahkemeler. Hâkim kararı sizin aleyhinize veriyor ama kendisiyle konuştuğunuzda, "Ya ne olacak, gariban!" Hâlbuki öyle değil, işletmelere rutin yüklenen bu tip sorumluluklar, zorunlu istihdamlar, asgari ücret tarifeleri, o işletmelerde bir pozisyonu işgal ediyor. Sistemin içerisindeki bir dişli. Bu dişlilerden bir tanesi veya o zincirin içerisindeki bantlardan bir tanesi çürükse, sistemin en çürük noktası orası oluyor. Ve o pozisyonu işgal ettiği için siz orayı dolduracak bir başkasını koyamıyorsunuz. Bunu belki de şuur altında biz de yapıyoruz. Bu tip şeylerden vazgeçip, işletmelerimizin yüklerini azaltarak, daha rahat, maliyetlerinin düşeceği şekilde çalışmalarını sağlamalıyız. Kârlarının artması karşılığında alınan vergilerde indirim yapmalı ve sosyal desteklerden yararlanmalarını sağlamalıyız. Elektrik Mühendisleri Odası bastırıyor "Bir elektrik mühendisi çalıştıracaksınız." Barolar bastırıyor, "Bir tane avukat istihdam edeceksin." Bunun gibi bir sürü yükümlülük getiriliyor. İşletmelerin biraz daha serbest çalışabilmeleri, kendi maliyetlerini kendilerinin oluşturabilecekleri bir ortamın sağlanması lazım. Çünkü bir işletme darda kaldığında kimse "Kardeşim bu kadar sosyal yükümlülüğü biz senin üzerine yükledik, onun için batıyorsun, gel senin elinden tutalım!" demiyor. O zaman bırakın piyasa şartları kendi çarkları içerisinde dönsün.

Tabii son Türk Ticaret Kanunu'nda Sayın Bakanımız Odalar Birliği toplantısında da çeşitli vesilelerle de birtakım düzeltmeler, iyileştirmeler yapacaklarını, EKK'da

da bunu konuştuğlarını söylediler, bununla ilgili ipuçları da basında çıktı. Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda da yine işletmelerimize birtakım yükler geliyor, inşallah onlardan da kurtuluruz.

Şirketlerimizin kârlılıklarını etkileyen bir diğer faktör de finansman maliyetleridir. Son aylarda hepimizin bildiği gibi faiz oranlarında ciddi artışlar vardır, yani bugün faizler firmaların kredibilitesine göre 16 ile 22 arasında seyrediyor. Ostim ve İvedik'teki birçok işletmemiz de 22'ler, 21'ler civarında kredi kullanmaktadır. Bu fiyatlarla kredi alanlar bile kendilerini şanslı hissetmeye başlamışlardır. Sıkı maliye politikasıyla, daralan para hacmiyle bu kredilere erişmek de her geçen gün zorlaşmaktadır. Bu nedenle reel sektörün finansman ihtiyacını ucuz ve düşük risklerle karşılayacak finansman modelleri geliştirilmelidir. Mesela, ülkemizde girişimci sayısının arttırılmasını istiyoruz ama doğru dürüst çalışan bir risk sermayesi şirketi ülkemizde maalesef yok. İyi çalışan bir tane var ama o da bizlerin tarafının sorumluluğunda olmasına rağmen çok verimli işler yaptıklarını söyleyemiyoruz.

Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanım, bir iki gün içinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun tasarısı komisyonda görüşülmeye başlanacaktır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2009 yılında çıkardığı İş Sağlığı ve Güvenlik Hizmetleri Yönetmeliği ile OSB tüzel kişiliklerine ortak sağlık ve güvenlik birimi kurma ve işletme yetkisi vermiş ve gerekli yatırımları yapan bazı OSB'lere lisans verilerek çalışmaya başlanmıştı. Bu aslında Ankara Sanayi Odası ya da OSBÜK'ün bir projesiydi. "Madem biz insanların organize sanayi bölgesinde ihtiyaçlarını tek elden karşılıyoruz, ruhsatını, iskânını veriyoruz, onlara ucuz elektrik temin etmeye çalışıyoruz, arıtma-larını ortak yapıyoruz, bu yükümlüğü de bünyemizde oluşturacağımız bir birimle ortak sağlık ve iş güvenliği hizmetlerini buradan verelim." diye düşünmüştük ve kabul görmüştü. Daha sonra Tabipler Birliği bu işe karşı çıktı. O dönem Tabipler Birliğine gittim, başkanı ile görüştüm. Tabipler Birliği Başkanımız "Organize sanayi bölgesi hükmü şahsiyeti bu işi kendisi yaparsa ses çıkarmayız" dedi. Düzenleme sağlanan bu mutabakattan sonra çıktı. Ancak 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesine eklenen B fıkrasıyla OSB'ler söz konusu hizmeti veremez hale gelmiş ve verilen lisanslar iptal edilmiştir.

Belki orada "Kamu kurumları veya ticari işletmeler verebilir" şeklinde teknik bir hata vardı. Organize sanayi bölgesi hükmü şahsiyeti oraya da uymuyor, buraya da

“Kuruluş kanunu gereği onaylı sınırları içinde faaliyet gösteren ve minimum maliyet, maksimum verimlilik ve memnuniyet ilkesi ile hizmet veren OSB'lere ortak sağlık ve güvenlik hizmetini verebilme yetkisinin verilmesi çok yararlı ve sanayiciler için çok ekonomik olacaktır. Bu nedenle İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu tasarısının 4/1 maddesinde gerekli değişikliğin yapılmasını bekliyoruz.”

uymuyor, dolayısıyla verilen lisanslar da zaman içerisinde iptal edildi. Organize sanayi bölgeleri tarafından düşünülen ve kamuoyu tarafından da Hükümetimiz tarafından da kabul edilen bu düzenlemeyi, birtakım bürokratik manevralarla kullanamaz hale geldik. Şimdi bu kanun tekrar gündemde. Ben Komisyon Başkanımızı da ziyaret ederek kendisinden de bizzat rica edeceğim ama zatıalınızın da bu konuda bizi desteklemelerini istiyoruz.

Aslında İş Güvenliği Kanunu ile ilgili ciddi endişelerimiz var. Sayın Başkanım, siz hukukçusunuz, çok iyi biliyorsunuz, bu kanun âdeta çalışana hiçbir yükümlülük ve hiçbir sorumluluk vermeyen ve bütün sorumlulukları kusursuz dahi olsa işverenin üzerine yıkacak şekilde düzenlenmiş bir metin, yani hazırlanan metnin bakış açısı bu. Bu hakkaniyet kurallarına uygun değil. Siz iş yerinizde her türlü eğitimi verdiyseniz, her türlü iş sağlığı ve güvenliği tedbirini aldıysanız, bununla ilgili denetim sisteminizi kurduysanız, oradaki tornacı gözündeki koruyucu gözlüğü çıkarıp tezgâhın üzerine koyduğunda gözü sakatlandıysa işverenin günahı ne? Bu tip durumlarda dava mahkemeye gittiği zaman mağdur tara-

fı korumak amacıyla “İşverenin sırtı kalındır, bu yükü de taşı” düşüncesiyle faturalar zaten bize çıkarılıyor.

Sigorta sistemimizle de ilgili sıkıntılarımız var. Sigorta yaptırıyoruz, iş kazası oluyor, ondan sonra bunun tedavi ücretlerini de tekrar dönüp işverenden istiyorlar. Bu kanunlar gündeme gelmişken adil bir şekilde her iki tarafı da koruyacak ama işletmelerimizin de yıkımına sebep olmayacak şekilde düzenlenmesi lazım. Sayın Başkanım, iş yeri yoksa iş de yok, vergi alacak insan da yok demektir. Onun için bizim iş yerlerimizi, çalışanların hak ve hukuklarını, onların sağlıklarını da gözeterek şekilde korumamız ve yaşatmamız gerekiyor.

Sayın Meclis Başkanım, şu anda çok yoğunsunuz. Türkiye Cumhuriyeti, ilk defa milletin yapacağı bir anayasaya sahip olma şansını yakaladı, bu şans çok iyi değerlendirmemiz lazım. Tabii ki fikirlerin çatışmasından hakikatler ortaya çıkar. Mutlaka bu fikirler çatışacak, bu pazarlıklar yapılacak, bunun sonucunda da “Bizim” diyebileceğimiz bir anayasaya sahip olacağız. Biz iş dünyası olarak bürokrasinin kelime oyunlarından son derece yorulmuş vaziyetteyiz. Sizden iş dünyası olarak istihdamım, bu anayasamızın temel haklar ve vecibeler

"Anayasa'nın çok teferruatlı olmaması gerektiğini düşünüyoruz. Yeni anayasamız en temel konuları düzenlemeli, ayrıntılar ise değiştirmesi daha kolay olan kanunlara bırakılmalıdır."

açısından ana hatlarıyla düzenlenmesidir. Türkiye ve dünya çok hızlı bir değişim süreci içerisinde. Bu süreç, kanunlarımızda da bir sürü değişiklik yapmayı gerektiriyor. Bunların bir kısmını düzeltmek için anayasayı değiştirmek mecburiyetinde kalıyoruz. Hâlbuki anayasanın kolay kolay el atılmaması gereken, çok fazla üzerinde oynanmaması gereken ama işin ruhunu, devletle milletin birbirine bakış açısının nasıl olması gerektiğini tarif eden bir metin olması gerekir. Burada teferruatları kanunla düzenlemelere bırakıp ana hatlarını belirten, uzun süre Türkiye'nin tekrar anayasa kavgası yapmayacağı bir metnin çıkmasını zatiâlinizden istiyoruz.

Tabii Türkiye zor bir coğrafyada. Bu coğrafyada yaşamak tarih boyunca çok zor olmuş. Bir sürü kavim geçmiş, bu coğrafyada bir sürü devlet kurulmuş ve yıkılmış. Bizim bekamız için değerlerimizin muhafaza edileceğini, başka ülkelerdeki aşırı istekleri, sapık arzuları, temel hak ve hürriyetler içerisine koyup da, Türkiye Cumhuriyeti'ni, Türk milletini meydana getiren 'bizi biz yapan' değerlerin erozyona uğramaması için gerekli tedbirlerin alınacağını ümit ediyorum. Bu anayasa çalışmaları süreci içerisinde Türk iş dünyası ile Türkiye'nin tamamını kapsayacak bir biçimde seçilmiş birçok ilde toplantılar düzenlediniz, çok ciddi bir emek harcadınız. Oralardan istekleri, talepleri topladınız. Televizyonlara çok yansımada da 1500 - 2000 kişinin yapmış olduğu ortak çalışmalarla ortak akıllar oluşturuldu. Bu toplantıların bir kısmına ben de katıldım. Gerçekten insanı duygulandıran, özlenen bir tabloydu. Bu çalışmalarınız için de çok teşekkür ediyorum. Sizin bu gayretlerinizi Tür-

kiye Büyük Millet Meclisi'ndeki partilerimizin de gruplarımızın da milletvekillerimizin de iyi değerlendireceklerinden gerçekten Türk milletinin "Bizim anayasamız" diyecekleri bir anayasayı hazırlayacağınızdan eminim. Biz bu çalışmaların uzlaşma ile tamamlanmasını ve ülkemizin temel hak ve özgürlüklerinin korunduğu laik ve demokratik bir anayasaya kavuşmasını diliyoruz. Bilindiği gibi ülkemiz ve dünya hızlı bir değişim geçirmektedir. Bu hızlı değişime kanunlar ayak uydurmakta zorluk çekmekte, kanunlarda yapılan değişiklikleri yakından izlemek ise giderek güçleşmektedir. Bu nedenle Anayasa'nın çok teferruatlı olmaması gerektiğini düşünüyoruz. Yeni anayasamız en temel konuları düzenlemeli, ayrıntılar ise değiştirmesi daha kolay olan kanunlara bırakılmalıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi temsil açısından bugün böyle bir anayasayı yazmak için son derece yeterli bir kombinasyona sahiptir. Meclisin başında sizin gibi umur görmüş, büyük bir devlet tecrübesine sahip birinin olması bizim için bir şans. Eminim bu şansımızı en iyi şekilde değerlendirip en kısa zamanda yeni anayasamıza kavuşup, değişen dünyada Türkiye'yi yine büyüme şampiyonları ve dünyada sözü geçer, kendisine saygı duyulan bir ülke haline getirmeye elbirliğiyle devam ederiz.

Sayın Meclis Başkanım, davetimize icabet ettiğiniz için çok teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Yeni Anayasa siyasetin çözüm üretme kabiliyetini arttıracaktır”

CEMİL ÇİÇEK
TBMM BAŞKANI

Sayın Başkan, Ankara Sanayi Odamızın çok değerli Meclis üyeleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Fırsat buldukça sizlerle beraber olmaktan da büyük bir mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum ve bu toplantıya davet sebebiyle de sizlere teşekkür ediyorum.

Türkiye'nin birçok sorunu var, nitekim bir kısmını da Sayın Başkan burada dile getirmeye çalıştı. Bu sorunların bir kısmı kısa vadeli bir kısmı da daha uzun vadeli sorunlardır. Bunlar için birlikte çaba sarf etmek lazım ve bu sorunlar zaman içerisinde de gündemde kalmaya devam eder ama her geçen gün bunları daha da iyileştirmek ya da günlük ihtiyaçlara cevap verebilmek için yeni düzenlemeler getirmek gerekir. Zaten sorun yoksa yöneticilere, iktidarlara, Meclislere, sizlere, bizlere ihtiyaç da olmaz. Çünkü insanın netice itibarıyla temel ihtiyaçları aynı da olsa bunları karşılama şekilleri farklı olacağı için değişen şartlara göre, zamana göre bunları güncelleştirmek, her halükarda bir özel çabayı, gayreti gerektiriyor. Yazılanlara, çizilenlere, sizin gibi meslek örgütlerinin geçmişten beri dile getirdikleri taleplere, yazılı metinlere, genel kurul tutanaklarınıza baktığımızda Türkiye'nin bir de 30 yıldır devam eden bir anayasa ve bundan kaynaklanan sorunları olduğunu görüyoruz. Belki daha farklı bir anayasa olsaydı o sorunların bir kısmını yaşamayabilirdik.

Türkiye'nin bir anayasa sorunu var. Bunu nereden biliyoruz? Eskiden bir gazetenin logosunda vardı, bu vesileyle hep ifade etmeye çalıştım. Her sabah dünya yeniden ku-

rulur, her sabah taze bir başlangıçtır, çok güzel. Her sabah dünya yeniden kurulur ama Türkiye için her sabah yeni bir anayasal sorundur, yeni bir anayasal gerginliktir. Geriye dönüp üç beş seneye, üç beş aya, bugünkü manşetlere bakın, okuduğunuz haberlerin, gündem konularının, tartışmaların, kavgaların, gerginliklerin özü eninde sonunda geliyor anayasaya dayanıyor. Ve açıkça şunu gösteriyor ki, bu anayasa Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap vermiyor. Artık Türkiye bu anayasanın içine sığmıyor. Sığmadığı için de her gün bir tarafını tamir etmekle uğraşıyoruz, o zaman da bütünlük kalmıyor. Bunu nereden biliyoruz? Anayasa yürürlüğe gireli 30 sene oldu ve 30 sene içerisinde -değiştirme girişimlerini saymıyorum bile- 17 defa değişti. Anayasa dediğiniz, devletin çatısını kuran en temel metindir. Yani siz buraya böyle bir bina yapıyorsunuz. 30'u 17'ye böldüğümüzde, demek ki her 13 ayda bir bu binada, bu binanın temelinde bir değişiklik yapmak, büyük onarım yapmak gibi bir mecburiyet hâsıl olmuş. Anayasa ihtiyaçlara cevap vermediği için tüzükle, yönetmelikle çözülemeyen sıkıntılar yaşandığında değiştirmek gerekiyor. Üstelik bu durum koalisyon hükümetleri döneminde de tek parti iktidarında da yaşanıyor. Bunun anlamı şudur: En temel yasa da bu kadar sık değişiklik yapıyorsanız yasanın tümünden değişmesi gerekir çünkü o ülkede hukuk istikrarı olmaz. Hukuk istikrarı yoksa siyasi istikrarın sağlayacağı faydalar da büyük ölçüde eksik kalır. Bunu iyi görmek lazım, 17 değişiklik de bunu ifade ediyor. Üstelik bu değişikliklerin önemli bir kısmı beraberinde birçok uyum yasası çıkarma mecburiyetini

“Türkiye'nin 30 yıldır devam eden bir anayasa ve bundan kaynaklanan sorunları olduğunu görüyoruz. Belki daha farklı bir anayasa olsaydı o sorunların bir kısmını yaşamayabilirdik.”

"Bu anayasa Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap vermiyor. Artık Türkiye bu anayasanın içine sığmıyor. Sığmadığı için de her gün bir tarafını tamir etmekle uğraşıyoruz, o zaman da bütünlük kalmıyor."

doğurduğu gibi düzenlediğiniz yasaları da yeni baştan o anayasaya uygun hale getirmeniz gerekiyor. Bu da biraz önce söylediğim hukuk karmaşasını gündeme taşıyor.

Türkiye'de yeni bir anayasa mecburiyeti bir başka sebepten daha kaynaklanıyor, tüm dünyada da böyledir. Tabii ki siz, yasa yaparken anayasaya uygun yapmak mecburiyetindedir. Aksi takdirde bu, anayasa yargısına takılır. Bu hem yasama ekonomisi bakımından doğru değildir hem de zamanı kötü kullanmaya neden olur. Zamanında yapılmayan işin yol açacağı zararlar toplumun önüne getirilmiş olur. Türkiye bir taraftan bu Anayasaya uygun yasa çıkarmak mecburiyetinde.

Türkiye'nin 1963'ten beri bir Avrupa Birliği hedefi var, bu doğru bir hedefdir, bu bir devlet politikasıdır, partileri, hükümetleri aşan bir politikadır. 1963'te rahmetli İnönü Başbakanken imzaladığımız -hatta müracaat 1959'dur- Ankara Anlaşması ile Avrupa Birliği'ne girmeyi ve tam üye olmayı arzu ettik. Bu Türkiye'nin de yararınadır. Bizim artık çekinecek bir durumumuz yok. "Onlar ortak, biz pazar" söylemleri geride kaldı. Artık bu ülkenin insanları olarak, girişimcileri olarak dünyanın her tarafında gücümüzü, başarımızı, yeteneğimizi ispat etmiş bir milletiz. Dolayısıyla kanaatimi burada ifade edeyim, Avrupa Birliği Türkiye'nin yararınadır. 63'ten beri bir çaba, gayret var. Şimdi bunun birinci ayağı mevzuatı uyarlamaktır. Yani, onlar kırmızı ışıkta duruyor yeşil ışıkta geçiyorsa, "Yok biz yeşilde dururuz, kırmızıda geçeriz" olmaz. Mevzuatı uygun hale getirerek birlikteliğin getirebileceği faydalardan yararlanmak ve sıkıntılar neyse bertaraf etmek lazım. Şimdiki anayasa, Avrupa Birliği mevzuatına birçok noktada uymuyor. Dolayısıyla Avrupa Birliği mevzuatına uygun düzenlemeler anayasaya uymuyor. Anayasaya uygun düzenleme yapılmak istendiğinde Avrupa Birliği mevzuatına uymuyor. Türkiye böyle bir açmazın içinde. Bunu ilerleme raporlarında da görmek mümkün. Bu nedenle yeni bir anayasa mutlaka gerekiyor.

Bunlarla birlikte her yasa, her anayasa şartlarını, zihniyetini, ruhunu taşır. 82 şartlarıyla günümüz şartları birbirinden çok farklı. 82 Anayasası yapılırken, Türkiye gelişmekte olan bir ülke olarak nitelenirdi. Bugün G-20 üyesi, dünyada gelişmiş 20 ülkeden biri olmuştur ve iddialı da bir ülkedir. Bu 20 ülke içinde de daha ileri bir noktada yer almaya çalışıyor. O nedenle 1982 şartlarında yapılan anayasanın ruhu günümüz şartlarına uymuyor. Bilindiği gibi o dönemde soğuk savaş devam ediyor, iki kutuplu bir dünya var, güvenlik endişesi var. Bu soğuk savaşın en yoğun devam ettiği ülkelerin başında Türkiye geliyor. Türkiye'nin yaşadığı

sıkıntıları hepimiz biliyoruz. Ankara'da bile Tuzluca'yı da farklı bir görüş, Kızılay'da farklı bir görüş. Yolun altı başka bir düşüncede, üstü başka bir örgütlenmenin içinde. Ankara'da bile kamu düzeni büyük ölçüde zarar görmüş. Bunun sebepleri ayrı bir tartışmanın konusudur ama sonuçtan gittiğimizde her gün insanların yakınlarını kaybettiği, bir şehirden bir şehre gitmenin gerçekten zor olduğu bir dönemde anayasa yapılırken öncelikle güvenlik göz önünde bulundurulmuştur. Şimdi dünyada güvenlik ve özgürlük dengesini iyi kurmak gerekiyor. Yani ya bunu, ya bunu tarzındaki bir tercih artık günümüz şartlarına uymuyor. Bir ülkede hem güvenlik olacak hem de özgürlük olacak. Marifet, bu ikisini belli bir dengede tutabilmektir. Hâlbuki 82 Anayasası'nın felsefesine baktığımızda öncelik güvenlidir, özgürlük olsa da olur, olmasa da olur ya da verilenle yetinmek gerekir. Nereden belli? Zaten madde metinlerine baktığımızda filanca haktır "ancak, fakat, ama" diye başlayanlar yukarıda verileni aşağıda olabildiğince sınırlamıştır. İşte bu sınırlamalar günümüz şartlarına uymadığı, Türkiye'nin başkaca taahhütlerine de ters düştüğü için Türkiye sık sık hak ihlalleriyle karşı karşıya kalmakta, içinde yer aldığımız dünya içerisinde en fazla hak ve özgürlük ihlalinin olduğu ülke gibi bir algılamaya da sebebiyet vermektedir. Dolayısıyla, güvenlik öncelikli, özgürlükleri öteleyen, ikinci plana iten bir anayasanın beraberinde birçok sorunu getirdiğini görüyoruz.

İkincisi; biz toplum olarak devlet kavramına çok özel önem atfeden bir milletiz. Hatta dualarımızda bile vardır "Allah devlete, millete zeval vermesin" diye, bu çok doğru. Geçenlerde İstanbul'da Türkiye'nin organize ettiği ikinci toplantıda Somali Meclis Başkanı, ülkesinde olup biteni anlattı. Onu dinledikten sonra aklıma bu geldi. Yani bu millet boş yere "Allah devlete zeval vermesin" demiyor. Demek ki o fetret dönemlerinin sıkıntısını çekmiş bir millet olarak devleti önemsiyoruz ve önemsemeliyiz. Ancak bir şeyi de karıştırmamak gerekir. Devletin varlık sebebi, millete, milleti oluşturan fertlere hizmettir. Yoksa bizatihi devlet, kendi başına bir şey değildir. Devletin kuruluş amacı, vatandaşın güvenliğini sağlamak, adaleti, huzuru, kamu düzenini tesis etmektir. Böylece kendi insanını, kendi vatandaşını mutlu ve müreffeh kılmaktır, esas hedef budur. Devlet adına yapılan bir kısım icraatları onaylamamızın, yasalara uymamızın sebebi, kendi mutluluğumuz ve refahımızdır.

Oysa 82 Anayasası'nda fert ikinci plana itilmiştir. Devlet ön plandadır. Bu da beraberinde başlıca sıkıntılar getiriyor. Bunlarla beraber Anayasa dediğiniz şey sadece temel hak ve özgürlüklerden ibaret bir metin değil. Tüm anayasalarda anayasaların birinci bölümü kişilerin hak ve

“Avrupa Birliği mevzuatına uygun düzenlemeler anayasaya uymuyor. Anayasaya uygun düzenleme yapılmak istendiğinde Avrupa Birliği mevzuatına uymuyor. Türkiye böyle bir açmazın içinde.”

özgürlüklerini belirler. Orada bile sıkıntı var. İkinci bölümü, devlet organlarının işleyişini düzenler. Her ülkede devletin bir yasama organı, bir yürütme organı, bir yargı kurumu, yargı erki vardır. Yürütme organı kendi içinde birçok örgütlerden oluşmuştur. Bakanlıklar diyoruz veya başkanlıklar diyoruz vesaire. Zaman içerisinde bu üç erk arasında denge iyi kurulamadığı takdirde çok büyük sıkıntılar ve gerginlikler ortaya çıkar. 82 Anayasası'nın eleştirilmesinin en önemli nedenlerinden biri, bu dengelerin sağlıklı bir biçimde kurulmasıdır ve bu dengeler, rejim bunalımlarına yol açacak kadar sakat kurulmuştur. Daha 1990'lı yıllarda Anayasa'nın rejim bunalımı tehlikesi taşıdığına dair yapılan müracaatlar, yazılar, bu yönde dile getirilmiş çok ciddi görüşler var. Nitekim bu görüşlerin bir kısmı da doğru çıkmış ve birçok problemi de bu dengesizlikler sebebiyle yaşamışızdır. Belli ki daha 93'te yazılan yazılarda bir kısım siyasi partilerin, özellikle sosyal demokrat partilerin taleplerinde bu anayasanın rejim bunalımı riski taşıdığı çok açık ve net olarak ifade edilmiştir ve biz bunları kendimiz de yaşadık.

Şimdi devletin organları arasında bir çatışma, gerginlik söz konusu olursa, bu en başta ekonomik hayat olmak üzere toplumun her alanında çok ciddi sıkıntı meydana getirir. Türkiye nereye gidiyor, ne oluyor, ne oluyoruz, yarın ne olacak? Bu sorular sık sorulabiliyorsa, kimse kolay kolay karar veremez, kimse yatırım yapamaz, kimse riski göze alıp, adım atamaz. Dolayısıyla, 82 Anayasası'nda kuvvetler arasında ciddi bir dengesizlik söz konusudur ve yetkisi gasp edilen kurumların başında Meclis gelir. En rahat tenkit ettiğimiz, herkesin sorunların çözülmesini beklediği kurum TBMM'dir ancak yetkisi en fazla gasp edilen kurum da Meclis'tir. Ama işin garibine bakın ki bu gerçeği anlamayan, Meclis'in ne kadar sıkıştığını, yetkisine yerli

yersiz tasallutların olduğunu bilmeden siyaset yapan politikalarımız da var. Bu gayet açıktır. Meclis, Anayasa'ya uygun olarak iş yapsa bile öyle zaman olmuştur ki bundan dolayı müdahalelere kapı aralanmıştır. Yani Anayasa'daki şartlara aynen uyulmuştur ama buna rağmen “Olmaz!” denilmiştir. “Olmaz!” denilmesinin yolunu aralamak için de yargı Meclis'in görev alanına müdahale etmiştir. Ama onlar hesap vermezler. En beğenmediğiniz siyasetçi bile bir gün sizin karşınıza çıkar gelir -az gelir, çok gelir, doğru gelir, yanlış gelir, doğru söyler, yanlış söyler- ama bizden başka da hesap veren yoktur. Yani bir mahkeme başkanı gelip size hesap vermez. Hâlbuki biz, millet adına yasama yaparız, onlar da millet adına yargılama yapar. Danıştay kararlarına bakarsanız, “Türk milleti adına yargılama yetkisini kullanan Danıştay filanca dairesi” diye kararları başlar. Şimdi millet adına yasama yapan gelir hesap verir de millet adına yargılama yapan size hesap vermez. Ben verdim oldu-bitti der, bunun bedelini Türkiye çok ağır öder. “Ben böyle yaptım” der, Türkiye'yi istikrarsızlığa sürükler, bunun bedelini iş dünyası öder ama gelip hesap vermez. Şimdi böylesine bir anayasa gerçekten Türkiye'nin önünü tıkıyor, tıkamaya çalışıyor. Onun içindir ki, bu tıkanıklıklar kısmen birkaç maddelik, 5 - 10 maddelik, bazen tek maddelik değişikliklerle çözülmeye çalışılmış. 17 değişiklikten sonra artık bu binanın her tarafından ses gelir olmuştur. Çatısı akıyor, duvarları çatlıyor, kapı, pencere değişmiş. Yani bizim Anayasa bir manada perili köşke dönmüş, her gün bir tarafından ses geliyor. Dolayısıyla, artık bu binayı yeni değişikliklerle ayakta tutmakta ciddi zorluk var. Onun için yeni bir anayasa mecburiyeti var.

Üzerinde durulan ama göz ardı edilen bir konuyu burada ifade etmeye çalışacağım, o da şudur: Anayasa değişik-

likleri, karşı karşıya kalınan sıkıntıları gidermek, sorunları çözmek amacıyla yapıldığı için 1982 Anayasası'nın bütünü içinde ileride ne tür sorunlarla karşılaşılacağı belli değildir. Nasıl bir ilaç kullanırsınız ve yan tesirleri vardır, bir taraftan ağrıyı keser, belki o rahatsızlığı kısmen çözer. Ama öbür tarafta başka organlara zarar verebilir. Bu kısmi değişiklikler de aynen böyledir. Bütüncül yaklaşım içerisinde ele alınmadığı için ileride bu Anayasa yürürlükte kaldığı zaman çok ciddi anayasal problemlere sebebiyet verecek durumdadır. Bu Anayasa yürürlükte kalırsa "Meclis Başkanı bunu söyledi" dersiniz. Bakın size tipik bir misal vereyim, 2007'de bir değişiklik yapıldı: Cumhurbaşkanlarını bundan sonra vatandaş seçecek. Gerçekten Türkiye'de cumhurbaşkanlığı seçimi daha 1 yıl evvelden, 1,5 yıl evvelden bir karın ağrısına dönüşüyordu. Çünkü bu Anayasada en belirleyici makam Cumhurbaşkanı'dır. Tek kişiye olağanüstü, bir parlamenter sistemde olmayacak kadar yetki verilmiştir. Bir taraftan Türkiye'nin parlamenter sistem olduğunu söylüyoruz ama öbür taraftan da Cumhurbaşkanı'na çok fazla yetki veriyoruz. Doğrudur, yanlıştır ama bir tespit, bunu dile getirmek lazım. Bir cumhurbaşkanının sadece 104'üncü maddede bile 24'ten fazla görevi var. Olur mu? Olur. Bilerek kabul edersek, o ayrı bir olay. 2007'de Cumhurbaşkanı seçimi yapıldığında Anayasaya göre devlette boşluk olmaması için 1 ay evvelden bu süreç başladı. İlk 10 günü aday belirleme süresidir. 16 Mayıs'ta o zamanki Cumhurbaşkanı Sayın Sezer'in görev süresi doluyordu, dolayısıyla seçim takvimini 16 Nisan'dan başlatmanız gerekti. 16 Nisan'da Meclis Anayasa'ya uygun olarak takvimi başlattı. İlk 10 gün adaylık süreci olduğu düşünüldüğünde 26 Nisan'da süreç başladı. Peki, kimler aday olabilecek? Yüksekokul bitirmiş, 40 yaşını bitirmiş, milletvekili seçilmesine engel olmayan, sabıkası olmayan bir kişi. Eğer di-

şarıdan biri teklif edilecekse, o zaman 5'te 1'inin de teklifi gerekir. Bu sürece uygun yani Anayasa'daki bu şartları taşıyan bir kişi, Sayın Cumhurbaşkanımız aday gösterildi. 27 Nisan'ı biliyorsunuz. Sonra Meclis'in Anayasaya uygun olarak yaptığı tasarrufa 367 kararıyla Anayasa Mahkemesi müdahale etti. 367 kararı hukuk adına bir rezalettir, asla kabul edilemez, onu söyleyeyim. Türkiye'ye ne büyük sıkıntı verdiğini de hiçbir iktisatçı hesap edemez, bunun hesabı da yoktur. Umurunda değil "Biz verdik geçti" işte sıkıntı buradadır. Eğer size yetki veriliyorsa bunun hesabını bir yere vermeniz lazım. Çünkü kullandığımız yetki milletin yetkisidir, maaşımızı millet veriyor, oturduğumuz koltuk millete aittir, "Ben yaptım, oldu" mantığı içerisinde ne yasa, ne yürütme, ne yargı keyfi hareket edebilir. Çünkü anayasalarda haklar var, yetkiler var, bir de sorumluluklar var. "Ben yaptım, oldu" mantığı demokratik bir ülkede olamaz. 367 kararıyla Meclis tıkanı, olağanüstü bir sıkıntı yaşanmaya başlandı. Cumhurbaşkanı seçileceği dönemde bildiğiniz gibi 367 çoğunluk sağlanamadığı için büyük sıkıntılar yaşandı. O günü hatırlayın. Peki, öyleyse, bu bunaldıktan çıkabilmenin, bu krizi aşabilmenin yolu "Evet" demekten geçiyor, "Evet" denildi. Cumhurbaşkanı bundan sonra halk seçecek, bunda ne var? Cumhurun başkanını cumhurun seçmesinden daha tabii olan ne var? Buna hiçbir itiraz yok. Ama bu Anayasa kaldığı sürece bakın ileri de çıkabilecek olanı söyleyeyim: Cumhurbaşkanı en az yüzde 51 oyla seçilecek. Birinci turda yüzde 50'nin altında kalan iki kişi ikinci turda yarışacak. Bu demektir ki cumhurbaşkanları bundan sonra konjonktüre göre en az yüzde 51'le, yüzde 55, yüzde 60, yüzde 70 oranla seçilecek. Diyelim ki bir cumhurbaşkanı yüzde 65, yüzde 70'le seçildi. Tamam, bu Anayasa'ya göre çok önemli yetkileri de var. Şimdi bunun karşısında bir de hükümet var. Hükümet de bugünkü

"1982 şartlarıyla günümüz şartları birbirinden çok farklı. 82 Anayasası yapılırken, Türkiye gelişmekte olan bir ülke olarak nitelenirdi. Bugün G-20 üyesi, dünyada gelişmiş 20 ülkeden biri olmuştur ve iddialı da bir ülkedir. O nedenle 1982 şartlarında yapılan anayasanın ruhu günümüz şartlarına uymuyor."

Seçim Kanunu'na göre yüzde 32'yle, yüzde 33'le, yüzde 34'le seçiliyor. Nitekim 2002 seçimlerinde yüzde 35 ile tek başına iktidar oldu. Şimdi biri yüzde 65'le halkın seçtiği Cumhurbaşkanı, öbürü yüzde 35'le, yüzde 40'la vatandaşın seçtiği hükümet. Daha bugünden aralarındaki çekişmenin hesaplanması gerek. Çünkü cumhurbaşkanı ikinci defa da seçilecek, seçilme imkânı var. O zaman cumhurbaşkanı ikinci defa seçilmeyi aklına koyduğu takdirde politik davranacak, politik tercihleri olacak, ayıp bir şey değil, biz politika yapıyoruz. O da tekrar seçilebilmeyi hesaba katarak tutum, tavır geliştirecek. Hükümet de adı üzerindedir, önümüzdeki seçimlere hazırlık yapacak. Daha başlangıçta bir cumhurbaşkanı - hükümet çatışmasına çanak tutan bir Anayasa bugünkü. Onun için neresinden bakarsak bakalım, bunların hepsinin iş dünyasında olumsuz yansımaları

olur, olacaktır. Türkiye ne oluyor, nereye gidiyor, bu işin aslı ne, faslı ne? İşimizi gücümüzü bırakacağız, bunlarla uğraşacağız.

Zaten Türkiye'nin uzun süreden beri yaptığı bir yanlış iş var. Çevremizde olup bitenlere yeteri kadar yoğunlaşmaksızın bütün enerjimizi bu iç gerginlikler, iç çatışmalar, iç meselelere veriyor hem birbirimizi hem toplumu yoruyoruz. O nedenle neresinden bakarsanız bakın, yeni bir anayasa ihtiyacı çok açıktır, çok nettir. Buna 20, 30, 50 sebep daha ilave edebiliriz. Ama şu anlattıklarım bile yeni bir anayasanın toplum için ne kadar zaruri olduğunu gösteriyor.

Bir başka şey daha var; eğer toplum yeni bir anayasa istiyorsa siyaset kurumu buna kulak tıkayamaz, buna sırtını dönemez. Ben bütün Genel Kurul tutanaklarına baktım.

"Anayasa dediğiniz şey sadece temel hak ve özgürlüklerden ibaret bir metin değil. Tüm anayasalarda anayasaların birinci bölümü kişilerin hak ve özgürlüklerini belirler. Oysa 1982 Anayasası'nda fert ikinci plana itilmiştir."

Mesela sizin çatı kuruluşunuz Odalar Birliği, buna en çok vurgu yapanların başında iş dünyası geliyor. Hatta Odalar Birliği bunun için 2000'de bir anayasa taslağı bile hazırlattı. Toplumda geniş faaliyet alanı olan sendikalar defalarca bu konuyu gündeme getirdi, taslaklar hazırladılar. Akademik çevrelerin talepleri var. "Yeni bir anayasa istemiyoruz" diyen bir partiye şu ana kadar rastlamadım. Toplumda iyi - kötü karşılığı olan partiler açısından ifade ediyorum. Dolayısıyla, bir toplumsal talep haline de geldiyse ve ifade etmeye çalıştığım sebeplerle bir talep söz konusuysa, siyaset kurumu buna sırt çeviremez, onu dikkate almak mecburiyetinde.

Şimdi bir başka mecburiyet daha çıktı. O da şudur: Bu Anayasa'nın 6. maddesinde diyor ki, "Hiçbir organ ve kişi kaynağını bu Anayasa'dan almayan hiçbir yetkiyi kullanamaz." Yani biz ve Meclis Başkanı olarak ben görevimi ve yetkimi bu Anayasa'dan alıyorum. Yargılama yapan hâkim bu Anayasa'dan aldığı yetkiyle hâkim oluyor, yargı yetkisini kullanıyor. Hükümet bu Anayasaya göre kuruluyor. Bu Anayasa 1982'de yapıldı. Ama 1980'e geldiğimizde eski anayasa askeri müdahale, darbe sebebiyle cebir ve şiddet kullanılarak yürürlükten kaldırıldı, hukuki ifadesini söyleyeyim. Şimdi bu Anayasa'yı yapanları, eskisini ortadan kaldırdıkları için yargılıyoruz. O zaman şimdi darbeyi yapanları bu anayasayı yaptıkları, yeni bir düzen kurdukları için yargılayacağız. Ama onların yaptığı Anayasa'dan aldığımız yetkiyi kullanacağız ve Türkiye'yi idare edeceğiz; bu çelişkiyi dünyaya kimse izah edemez, kendi içimizde de izah edemez. Dolayısıyla bu kampanyalar sırasında ifade etmeye çalıştım ki, artık yeni bir anayasa yapmak bir ihtiyaç, bir talep olmaktan çıktı, bir mecburiyet haline geldi. Yani yapmazsak da olur, yapmazsak ne olur, yapılmazsa ne olur, yapacak mısınız, yapmayacak mısınız? Bu dönemin Parlamentosu ve 4 siyasi parti yapmaya mecburdur. Bir ameliyat gerektiğinde, "Yani yaptırmasan ne olur?" gibi bir sorudur bu. Yaptırmazsanız bedelini ödersiniz. Türkiye yeni bir anayasa yapmaya meşruiyet açısından, itibarı açısından, çelişkiler açısından mecburdur. Karşılaşacağımız sorunları şimdiden öngörüp asgariye indirebilmek bakımından, iyi işleyen bir devlet açısından yeni bir anayasa yapma mecburiyeti var. Onun içindir ki doğru bir karardır. 12 Haziran seçimlerinden sonra Türkiye yeni bir Anayasa yapım sürecine girdi. 4 siyasi parti toplumsal talebi de dikkate alarak "Bu işi bu dönem biz yapalım" dedi. Bu dönem yapılmasının önemli gerekçelerinden biri de Meclis'te yüzde 95 temsil oranı olmasıdır. Yani halkın yüzde 95'i bugün bu Parlamentosu temsil ediliyor. Mesela 2002 seçimlerinde temsil düzeyinin yüzde 45 dışında kaldığı söylendi.

Bugün öyle değil, 4 siyasi parti tarafından; yüzde 95 gibi yüksek oranla vatandaş bu Meclis'te temsil ediliyor. Bu da demokratik meşruiyet açısından ve vatandaşın demokrasiye, seçime ilgisi açısından önemli. Yüzde 87 katılım, yüzde 95 temsil, bu Türkiye için iftihar verici bir husustur. Birçok gelişmiş ülkede bu kadar yüksek katılım yoktur. Amerikan cumhurbaşkanları bile yüzde 58 katılım, yüzde 28 temsille 4 sene, 5 sene dünyayı idare ettiler. Hatta 300-500 bin oyla uzun süre ihtilafli bir seçim de oldu. Türkiye'nin bu seçimde öyle bir sıkıntısı da yok. 4 siyasi parti bir irade ortaya koydu. Biz bunu yaparken, bugüne kadar anayasalara yöneltilen tenkitleri ortadan kaldırmak için doğru bir şey yaptık, doğru bir yöntemle işe başladık. Onun için göreve geldikten sonra ilk iş olarak Türkiye'deki anayasa hukukçularını davet ettim. Yeni bir anayasa yapma noktasında 4 siyasi partiden bir açıklama vardı "Neyi yaparsak en az hatayla biz bu süreci sürdürebiliriz?" Halkın görüşlerinin alınması gerektiği ifade edildi. Doğrusu halk adına bir iş yapıyorsanız, yani size bir elbise dikeceksek sizin zevklerinizi bilmemiz lazım. 2 düğme mi istiyorsunuz, 3 düğme mi istiyorsunuz, yırtmaç olacak mı, olmayacak mı, kesik yaka mı olacak, başka türlü bir şey mi olacak? Ne olacağını, halka sormak lazım. Halka sormadığınız takdirde, halkı küçümsemiş, yok saymış olursunuz. Nitekim geçmişte de buna benzer bir kısım açıklamalar ve halkı hesaba katmayan tavırlar olduğu içindir ki hep sıkıntı konusu olmuştur. Onun için 22 tane -sizin de içinde bulunduğunuz- çatı kuruluşun öncülüğünde Türkiye'nin 13 bölgesinde büyük toplantılar yaptık. Öncelikle bu toplantıyı organize eden sizlere teşekkür ediyorum.

Ayrıca memnuniyet verici enteresan bir şey oldu. Yani bir sinemaya bile gitseniz 2 saat sonra canınız sıkılır, kalkar giderseniz. Bir toplantıya katılırsanız birkaç kişiyi dinler ondan sonra sıkılır giderseniz. Hâlbuki bu toplantılar -Sayın Başkan da katıldı- saat 10'da başlıyor, saat 18'e kadar devam ediyordu. Hatta kış şartlarında, fırtınada 8 saat, yer geldi 10 saat herkes oturdu, 48 başlık altında soruları kendi arasında tartıştı, müzakeresini, oylamasını yaptı, sonucunu tabloda gördü, böylece bu sürece çok aktif bir katkı vermiş oldu. Üstelik bu katılanlar organize gruplar da değildi. Sayın Başkanın da ifade ettiği, tek yanlı bir görüş olmaması için örnekleme suretiyle biz bunları davet ettik. Evvela bu çatı kuruluşlarımızın görüşleri geldi. Akademik çevrelerden, üniversitelerden, Meclis'te temsil edilmeyen siyasi partilerin tamamından görüş istedik. Aşağı yukarı Türkiye'de 14 binin üzerinde dernek, vakıf, bunların hepsine ben defalarca yazı da yazdım, çağrıda da bulundum. Biz onlardan birinci madde şu olsun, ikinci madde şu olsun

“Anayasa değişiklikleri, karşı karşıya kalınan sıkıntıları gidermek, sorunları çözmek amacıyla yapıldığı için 1982 Anayasası’nın bütünü içinde ileride ne tür sorunlarla karşılaşılacağı belli değildir. Nasıl bir ilaç kullanırsınız ve yan tesirleri vardır, bir taraftan ağrıyı keser, belki o rahatsızlığı kısmen çözer. Ama öbür tarafta başka organlara zarar verebilir. Bu kısmi değişiklikler de aynen böyledir. Bütüncül yaklaşım içerisinde ele alınmadığı için ileride bu Anayasa yürürlükte kaldığı zaman çok ciddi anayasal problemlere sebebiyet verecek durumdadır.”

gibi bir anayasa metni yazmalarını istemedik. Anayasanın özü zaten toplumsal bir sözleşmedir. Nasıl sizinle kira sözleşmesi yaptığımızda oturup şartları birlikte belirliyoruz, vatandaşın devletle yaptığı bir sözleşmedir. Vatandaşın birbiriyle yaptığı bir sözleşmedir ki kamu düzeni sağlıklı bir temel üzerine otursun. Vatandaşın devletten beklentileridir, bu vatandaş devletinden ne bekliyor? Doğrusunu isterseniz tüm dünyada da ilgi gördü bu süreç. Bize gelen yabancı heyetlerden de biliyoruz, Türkiye’nin bu yolu tercih etmiş olması, böyle bir yöntemle anayasa yapıyor olması gerçekten çok büyük ilgi gördü. Bunun sonucunu sadece siz-ben merak etmiyoruz. “Yapabilecek misiniz?” sorusunun cevabını sadece Sayın Meclis Başkanı sizin adınıza sormuş oluyor. Doğrusunu isterseniz bunu dış dünyadan da soruyorlar. Her gün ilişki içerisinde olduğumuz dış ülkelerden üst düzeyde ziyaretçilerimiz oluyor, Avrupa Birliği bu süreci çok yakından izliyor, merak ediyor. Dolayısıyla yapılamamış olması ihtimali, Türkiye için ciddi ölçüde itibar kaybı da olacaktır. Türkiye sıradan bir ülke değil. Türkiye’de olup biten her iş belki bizim vatandaşımızdan çok daha fazla dışarıdan takip ediliyor. Biz falanca dünyanın, filanca liderliğine oynuyor değiliz, böyle bir iddiamız yok. Ama kabul etmek gerekir ki böyle bir görüntümüz de var. Yurt dışında katıldığımız toplantılarda bana sorulan sorulara baktığımda, biz kendi içimizde neyi nasıl tartışsak tartışalım, bir dünya devleti olarak Türkiye’nin görüşü, kararı merak ediliyor. “Yeni Osmanlılık gibi bir dü-

şünceniz mi var?” sorusu sık sık soruluyor. Demek ki Türkiye, anayasa konusuyla ilgili olarak dış dünyada da yakından izleniyor ve bir sınavdan geçiyor. Yeni bir anayasanın Türkiye’nin dış itibarını büyük ölçüde arttıracığından hiç tereddüt yoktur.

İkinci olarak siyaset kurumunun itibarını arttıracaktır. Başka sebeplerle epey hırpalanıyoruz, en evvel kendi kendimizi hırpalıyoruz o ayrı bir olay. Ama bu memleketin her meselesi siyaset tarafından çözülür, bugünkü Anayasa vesayet sistemini getirdi. Hâlbuki siyasetin önünü açmak lazım. Şimdi vatandaş da dedi ki “Madem ki bu Anayasadan 30 yıl şikâyet ettiniz, buyurun açın önünüzü şikâyet ettiğinizi ortadan kaldırın!” Dört parti de dedi ki, “Evet, yeni bir anayasa yapmak bizim vatandaşa borcumuzdur.” Borcumuzsa, şimdi ben diyorum ki “Bu borcu ötelemeyelim, ertelemeyelim, temerrüde düşürmeyelim. Bu işi sıkıntıya sokmayalım ve gelin bu işi yapalım. İlk defa 4 siyasi parti bir araya gelerek bir iş yapalım da şu milletin yüreği soğusun.” Desin ki, “Benim seçtiklerim sadece her gün kavga yapmazlar, bir araya da gelebiliyorlar. Her salı günü birbirinin yakasına, boğazına sarılmazlar, çok uygun olmayan üsluplarla bizi sıkıntıya sokmazlar, bir araya gelirler de bir iş yapabilirler.” Burada yanlış olan ne var? Siyaset kurumuna itibar böyle kazandırılır, başka türlü kazandırılmaz. Çünkü demokrasi birlikte iş yapmanın adıdır. Birlikte iş yapacağız, bir araya geleceğiz. Nasıl geleceğiz geleceğiz, nasıl

"Ne olacağını, halka sormak lazım. Halka sormadığınız takdirde, halkı küçümsemiş, yok saymış olursunuz."

yaparsak yapacağız, o bizim işimiz. İşte belki de bunca olumsuzluklar içerisinde bu süreci 19 Ekim'den bu tarafa belli bir noktaya getirdik. Daha önümüzde kat etmemiz gereken epey bir zaman var ve işin de en zor kısmındayız. Bu dağ aşmış durumda anayasa yapım süreci bakımından öbür tarafı düzlüktür.

30 Nisan'a kadar toplumun her kesiminden bize yeteri kadar bilgi geldi. Anayasa hazırlayıcılar hiçbir dönemde böyle bir çalışma ve veri tabanına sahip olmadı. Vatandaşlarımız da katılanlara da müteşekkirimiz. Millet ne istediğiyle ilgili elimizde yeterince bilgi de var, belge de var, doküman da var. Şimdi bir taslak metin yazımına başladık. Sizlerden gelen görüşlerin ışığında Türkiye'nin taahhütlerini yansıtan, beklentilerini karşılayan bir taslak metin çıkaracağız. Sonra onu tekrar sizlerle tartışacağız. Ey kuruluşlarımız, ey vatandaşlarımız; bize görüş bildirdiniz, biz bu gelen görüşlerin ışığında ortak noktaları bularak herkesin kabul edebileceği metinleri ortaya koymaya çalıştık. Çünkü siz de bu ülkenin vatandaşısınız, ben de vatandaşım. Kimsenin kendi görüşlerini dayatmadığı ortak bir noktada buluşacağız. İşin zorluğu da buradadır. Zor ama başka ülkeler yapmış bunu, başarmış. Biz de başaracağız, bunu başarmak gibi bir sorumluluğumuz var. Taslağı vatandaşlarla tekrar tartıştıktan sonra bir değerlendirme yapıp, Meclis'e teklif olarak vereceğiz. Meclis'ten de geçtikten sonra halkın oyuna sunacağız. Yani demek istiyoruz ki, bu işin başında halk var. Sorduk, taslağı hazırlayacağız tekrar halka soracağız. Ortasında halk var. Sonuçta kararı da halkın kendisi verecek. Belki en ideali yapılamayabilir. Ama bugünkünden daha iyi bir anayasa ve siyaset kurumunun bizatihi kendi ürünü olan, kendisinin yaptığı, kendi emeğinin mahsulü bir metni, bir temel yasayı ortaya koymamız gerekiyor.

Burada şöyle bir hatırlatma yapmakta da fayda var. Yeni bir anayasa sıfır sorunlu bir Türkiye anlamına gelmiyor. Yeni bir anayasa yaparsak bütün dertler, sıkıntılar bitmeyecek. Yani dertlere deva, hastalara şifa, borçlulara eda bir metin

olmayacak elbette. Anayasaların dünyada böyle sihirli bir yanı da yoktur. Ama şu vardır: Siyasetin çözüm üretme kabiliyetini arttıracaktır. Halkın seçtiği siyaset kurumu daha etkili ve daha yetkili olacaktır. Konuşmamın başından beri ifade ettiğim tüm arzuları, arzuları devlette ve toplumsal düzeyde yaşadığımız sıkıntıları asgariye indirecek. Türkiye vesayetten bu manada kurtulacak ve tabiatıyla dış itibarı, iç itibarı, Meclis'in, siyaset kurumunun itibarı da büyük ölçüde artmış olacak. Bu yönüyle inşallah bu süreci başarıyla tamamlayacağız, tamamlama zorunluluğumuz var. Bunun için de gece - gündüz demeden çalışıyoruz, gayret ediyoruz ve bunu yapabileceğimize inanıyoruz. Bu sanıldığı kadar zor değil. Tabii partilerimizin bu konuyu daha duyarlı bir şekilde ele almaları, toplumun da bu işi iyi takip etmesi gerekir. Yani siz alacaksınız, biz de borçluyuz, borçluların yakasına yapışın. Çok net, açık söylüyorum; bunu yapmak mecburiyetindeyiz. 30 yıl daha siyaset kurumunun vatandaşlara mazeret üretmek gibi bir çabası olmamalı. Bu tür lüzumsuzluklarla bir 30 senemizi daha geçirmemeliyiz. Toplumsal baskının, toplumsal talebin yoğun bir şekilde devam etmesi gerekir. Biz kendimize 5 kademeli bir takvim yaptık ve ilk aşamasını 30 Nisan'da başlattık. İkincisi; izleyin şimdi, partileri iyi takip edin, taslak çıktıktan sonra değerlendirin. Ben herkesin bu sürece bir katkı vermesi gerektiğini düşünüyorum, bunu arzu ediyorum. Vermedikleri takdirde de gereğini yapın. Demokraside yapanın yanına da kalmamalı bu işler, bunun müeyyidesi de olmalı. Siyaset kurumu topluma söz verip, hele hele birlikte söz verip de gereğini yapmıyorsa bunun bir bedeli, bir karşılığı olmalıdır. Yoksa bizim işimizi bir başka ülke gelip yapacak değildir. Onun için doğru bir çabanın, doğru bir gayretin içerisinde olduğumuzu düşünüyorum ve bunu yapacağız, yapmak durumundayız.

Benim düşüncelerim kısaca bunlar. Bu izahattan sonra eğer 1-2 soru olursa alabilirim. Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

TBMM Başkanı Cemil Çiçek'in konuşmasının ardından sorular bölümüne geçildi. Yeni anayasanın yürürlüğe girmesi durumunda yargının da hesap verir duruma mı geleceği sorusuna, vermesi gerektiğini ifade eden Çiçek, yargının siyasallaşması, yasama işlerine müdahale etmemesi gerektiğini belirtti.

Her birinin farklı, bağdaşmaz kırmızı çizgileri olması ve sürekli didişmeleri nedeniyle 4 siyasi partinin bir araya gelerek anayasa yapım sürecini nasıl kotaracakları sorusu üzerine Çiçek, artık dünyada da Türkiye'de her şeyin değiştiğini ve olaylara böyle bakmamak gerektiğini söy-

ledi. Çiçek, 19 Ekim'den itibaren gece gündüz demeden bu konu üzerinde çalıştıklarını ve bu anayasanın mutlaka hazırlanacağını kaydetti.

Başkanlık sistemi tartışmaları ve anayasa hazırlama sürecinin bir arada gitmesi nedeniyle başkanlık sistemine geçilmesi durumunda anayasa çalışmalarının boşa gideceğinin ve yeni bir düzenleme gerekeceğinin hatırlatılması üzerine Çiçek, yürütme ile ilgili bölüm yazılırken bu tartışmaların gündeme geleceğini ve yalnızca 4 siyasi partinin üzerinde uzlaştıkları konuların kaleme alınacağını ifade etti.

ASOMECLİS

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı**

27 Haziran 2012

“Bu kâr oranlarıyla sanayicinin öz kaynak biriktirmesi ve yatırım yapması mümkün değildir”

NURETTİN ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının değerli genel müdürleri, değerli bürokratları, değerli Meclis üyeleri, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, davetimizi bu kadar yoğun faaliyetiniz arasında kabul edip Odamıza geldiğiniz için çok teşekkür ediyoruz, sağ olun efendim.

Değerli Meclis üyeleri, konuşmama gündemdeki iki konuyla başlamak istiyorum. İlk olarak son günlerde artan terör eylemleri sonucu başta Dağlica'daki 8 askerimiz olmak üzere birçok şehit verdik. Burada terörü bir kez daha lanetlerken şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

İkinci olarak da Suriye'nin silahsız uçagımıza uluslararası hava sahasında saldırmasını ve bunun sonucunda uçagımızın düşmesini şiddetle kınıyor, kayıp pilotlarımızın bir an önce sağ salim bulunmalarını Allah'tan niyaz ediyor, bu tür olayların tekrarlanmasını diliyorum.

Değerli Meclis üyeleri; ekonominin birinci çeyrekte düşük hızla büyüyeceğini ancak büyümenin ikinci çeyrekte itibaren güç kazanacağını umuyorduk. Ancak son ekonomik veriler bu beklentimizi desteklememektedir. Nisan ayında sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,8, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış üretim endeksi ise bir önceki aya göre yüzde 1 oranında artmıştır. Nisan ayında sanayi sipariş endeksi bir önceki aya göre yüzde 7,4 azalmıştır. Haziran ayında kapasite kullanım oranı geçen yıla göre 2,1 puan düşerek yüzde 74,6 olmuştur. Reel kredi hacmi son aylarda yatay

“Türkiye'nin cari işlemler açığı vermeden büyüemeyeceğini biliyoruz. Biz Ankara Sanayi Odası olarak hep cari işlemler açığını kapatmak için büyümeden feragat etmek yerine, bu açığın yapısal nedenlerini ortadan kaldırmak gerektiğini söylüyor ve bu yönde çaba harçlıyoruz.”

“Sanayimiz, küreselleşmenin ve Gümrük Birliği'nin neden olduğu tüm olumsuzluklara rağmen rekabet etmeyi ve ihracatını arttırmayı başarmıştır. Bugün dünyanın her ülkesine sanayi ürünü ihraç ediyoruz. Ancak nedense kendi ülkemizde kendi kamu kurumlarımıza mallarımızı satmakta zorluk çekiyoruz.”

seyretmektedir. Ekonomik yavaşlamanın tek nedeni, ekonomi yönetiminin ekonomiyi soğutma çabaları değildir. Avrupa Birliği'ndeki borç krizi de yavaşlamayı desteklemektedir. Nisan ayında Avrupa Birliği'ne yaptığımız ihracat, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18 azalmıştır. Ülkemize gelen turist sayısında da geçen yıla göre bir düşüş vardır. Nisan ayında ihracatımız yüzde 7 artmıştır. Ancak İran'a yapılan altın ihracatını saymazsak ihracatımızda yüzde 3,4 düşüş olmuştur. Aynı biçimde altın ihracatını saymazsak cari işlemler açığındaki düşüş de ekonomik yavaşlamaya rağmen sınırlı kalmıştır. Cari işlemler açığının finansman kalitesi de giderek bozulmaktadır. Ülkemizin cari işlemler açığı ile net uluslararası rezervlerin toplamından kısa vadeli borçların çıkarılmasıyla hesaplanan net rezerv karşılığı 5 milyar doların altına düşmüştür. Net rezerv karşılığımız, 2000 - 2001 yıllarından bu yana ilk kez bu kadar düşük seviyelere inmiştir. Ekonomi yönetimi Avrupa Birliği'ndeki borç krizinin sermaye girişlerinde ani bir duruşa yol açacağı endişesiyle ekonomiyi soğutmaya çalışıyor. Bilindiği gibi sermaye girişlerinde ani bir duruş, ekonominin sert bir fren yapmasına yol açıyor. Bunun son örneğini 2009 yılında Lehman Brothers'ın iflasından sonra başlayan küresel dalgada yaşadık ve 2009'da yüzde 5'e yakın küçüldük. Ekonomi yönetimi bu nedenle ekonomide yumuşak inişi sağlamaya çalışıyor. Bu politika bugüne kadar başarılı oldu. Ama Avrupa Birliği'nde borç krizinin Lehman Brothers olayındaki benzer bir dalgaya dönüşme riski giderek artıyor. Bu nedenle hepimizin iyimserliğimizi korumakla birlikte tedbirli olmamız gerekir. Bu hatırlatmayı yapmamın nedeni, Nisan sonu itibarıyla reel sektörün kısa vadeli ve vadesine 1 yıl kalmış borçlarının toplamının 100 milyar doların üzerinde olması ve bunun oluşturduğu kur riskidir.

Değerli Meclis üyeleri, Türkiye'nin cari işlemler açığı vermeden büyüyemeyeceğini biliyoruz. Biz Ankara Sanayi Odası olarak hep cari işlemler açığını kapat-

mak için büyümeden feragat etmek yerine, bu açığın yapısal nedenlerini ortadan kaldırmak gerektiğini söylüyor ve bu yönde çaba harcıyoruz.

Sanayimiz, küreselleşmenin ve Gümrük Birliği'nin neden olduğu tüm olumsuzluklara rağmen rekabet etmeyi ve ihracatını arttırmayı başarmıştır. Bugün dünyanın her ülkesine sanayi ürünü ihraç ediyoruz. Ancak nedense kendi ülkemizde kendi kamu kurumlarımıza mallarımızı satmakta zorluk çekiyoruz. Başbakanımızın yayınladığı genelgelere rağmen kamu kurumları tercihlerini ithal mallardan yana kullanıyorlar. Hâlbuki cari işlemler açığını kapatmak için kamu kurumları ve özel sektör işbirliği yapmalıdır.

Size bir örnek vermek istiyorum; hatırlayacağınız gibi Eylül ayında Büyükşehir Belediyesi ile Ankara Sanayi Odası olarak bir protokol imzaladık. Bu protokole göre belediye alımlarındaki yerli payını arttırmak için bir Ar - Ge merkezi kurduk. Belediyede çalışıp bu Ar - Ge merkezinde görev almak isteyen gönüllü mühendisler ASO tarafından seçilmiştir. Merkezin koordinatörünü de biz atadık. OSTİM OSB Başkanı Orhan Aydın'ı da bu işin koordinasyonu ile ilgili görevlendirdik. Ar - Ge merkezinde Belediyenin ihtiyaç duyduğu ürünlerin önce Ankara'da, sonra da Türkiye'de nerede üretilebileceği tespit edilecektir. Eğer bu ürünlerin Türkiye'de üretilemeyeceğine kanaat getirilirse, ithalatı yoluna gidilecektir. Bu merkezde ayrıca Ankara'nın ihtiyaçları konusunda projeler üretilecek ve bu projeleri üniversite - sanayi işbirliği ve TÜBİTAK desteğiyle gerçekleştirmeye çalışacağız. Ankara Büyükşehir Belediyesi, Ankara Sanayi Odası ve OSB'lerle başlattığımız bu işbirliğinin diğer belediyelere de örnek olmasını temenni ediyorum.

Değerli Meclis üyeleri, bizce kamu ihalelerinde amaç sadece mal ve hizmeti en ucuza almak olmamalıdır. Kamu ihaleleri, ekonomik ve sosyal politika aracı olarak kullanılmalı, yerli katma değer üreten ya da teknoloji geliştirme potansiyeli yüksek olan sektör-

"Kamu ihalelerinde amaç sadece mal ve hizmeti en ucuza almak olmamalıdır. Kamu ihaleleri, ekonomik ve sosyal politika aracı olarak kullanılmalı, yerli katma değer üreten ya da teknoloji geliştirme potansiyeli yüksek olan sektörlerin desteklenmesi de göz önünde tutulmalıdır."

lerin desteklenmesi de göz önünde tutulmalıdır. Yabancı firmaların üstlendikleri kamu yatırımlarında da yüksek katkı oranı şartı offset anlaşmalara mutlaka yerleştirilmelidir. Örneğin, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Ankara'daki metro araçları ihale şartnamesine yüzde 51 yerli katkı oranı şartı koyması gibi. Sayın Binali Yıldırım'a bu nedenle çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten Türkiye tarihinde devrim niteliğinde bir ihale oldu. Bu 51 katkı oranını daha fazla arttırmaya çalışacağız. Araçların üretiminin de Ankara'da yapılmasını istiyoruz. Her türlü hazırlığımızı yaptık, alt yükleniciler olarak çalışacak firmalarımızı da hazırladık, bu konuda sizlerden de destek bekliyoruz. Bu istihdamın da yatırımın da Ankara'da kalmasını istiyoruz.

Yeni teşvik sisteminde temel olarak cari açığı azaltıcı, cari açık verdiğimiz ürünlerin öncelikli olarak üretimini teşvik edecek bir yapı sağlanmıştır. Değerli Hükümetimize ve Ekonomi Bakanımıza bu çabalarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, Avrupa Birliği'nde resesyon riskinin arttığı ve ülkelerin açık ya da gizli yöntemlerle ko-

rumacı politikalara başvurduğu bir ortamda iç pazarımızı kiskançlıkla korumamız gerekmektedir. Piyasa gözetimi ve denetimi mekanizmasının etkin biçimde çalıştırılması, ülkemize beyan dışı ya da kalitesiz mal girişini frenleyecektir. Ayrıca, gümrük politikamızın da gözden geçirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Üçüncü ülkelerden Gümrük Birliği'nin serbest dolaşımına giren ve yerli üreticilerimiz için haksız rekabete yol açan mallara uygulanan telafi edici vergi oranları arttırılmalıdır. Bu mallar için gümrük vergisi oranları, serbest dolaşıma başka ülkelerden girmenin yol açacağı ek maliyet artışlarının altında kalacak şekilde yeniden belirlenmelidir. Bu uygulama ile hem gümrük vergisi gelirleri artacak hem de haksız rekabet bir ölçüde de olsa engellenerek yerli üretim desteklenmiş olacaktır. Ayrıca, Gümrük Birliği'nin ve Avrupa Birliği'nin üçüncü ülkelerle yaptığı serbest ticaret anlaşmaları da dâhil olmak üzere yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, son yıllarda sanayicilerin en çok yakındıkları konu, işlerinin açık olduğu dönemlerde bile kâr edemedikleri, kâr marjlarının çok daraldığıdır. Küresel rekabet, küçük işletme ölçeği,

artan girdi maliyetleri, haksız rekabet ve bu gibi nedenlerle düşen kâr oranları ülkemizde sermaye birikiminin önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır. 2010 yılı Kurumlar Vergisi beyannamelerinden elde edilen sonuçlar, düşük kâr oranları hakkında bize çarpıcı bilgiler sunmaktadır. Örneğin, dönem net kârının net satışlara bölünmesiyle elde edilen kâr oranları ortalama olarak bilgi ve iletişimde yüzde 8, enerjide yüzde 6, imalat sanayisinde yüzde 3,6, sağlık ve sosyal hizmetlerde yüzde 4,3, inşaatda yüzde 6,5, madencilik ve taş ocaklığında yüzde 15, mesleki bilimsel ve teknik faaliyetlerde yüzde 20, tarım ve ormancılıkta 2,1'dir.

İmalat sanayisinin alt sektörlerinde de durum farklı değildir ki Ankaralı sanayiciler olarak bizi ilgilendiren asıl kısmı burasıdır. Ortalama kâr oranı ana metal sanayisinde yüzde 1,6, elektrikli teçhizatda yüzde 4,7, diğer metalik olmayan minerallerde yüzde 6,3, mo-

bilya imalatında yüzde 4, tekstilde yüzde 4,3, giyim eşyalarında yüzde 2,2, gıdada 2,5, kauçuk ve plastik ürünlerde yüzde 3,8, fabrikasyon metal ürünlerinde yüzde 4,4, kimyasallar ve kimyasal ürünlerde yüzde 5,2'dir.

Firma başına kârın da çok düşük olduğu görülmektedir. Örneğin, firma başına ortalama yıllık kâr, giyim eşyalarında firma başına 56 bin lira, fabrikasyon metal ürünlerinde 83 bin lira, deride 61 bin lira, mobilyada 52 bin lira, tekstilde 201 bin lira, ana metal sanayisinde 206 bin lira, imalat sanayisinin genelinde ise 152 bin liradır. Görüldüğü gibi birkaç sektör dışında firma başına ortalama kâr ve kâr oranları çok düşüktür. Bu kâr oranlarıyla sanayicinin öz kaynak biriktirmesinin ve yatırım yapmasının ne kadar zor olduğu açıktır. Yatırımların kendi kaynaklarımızla finanse edilmesi ve ekonomik büyümenin sürdürülebilmesi için kâr oranlarının yükselmesi ve

"Avrupa Birliği'nde resesyon riskinin arttığı ve ülkelerin açık ya da gizli yöntemlerle korumacı politikalara başvurduğu bir ortamda iç pazarımızı kısıkanlıkla korumamız gerekmektedir. Piyasa gözetimi ve denetimi mekanizmasının etkin biçimde çalıştırılması, ülkemize beyan dışı ya da kalitesiz mal girişini frenleyecektir. Ayrıca, gümrük politikalarımızın da gözden geçirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz."

"Son yıllarda sanayicilerin en çok yakındıkları konu, işlerinin açık olduğu dönemlerde bile kâr edemedikleri, kâr marjlarının çok daraldığıdır. Küresel rekabet, küçük işletme ölçeği, artan girdi maliyetleri, haksız rekabet ve bu gibi nedenlerle düşen kâr oranları ülkemizde sermaye birikiminin önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır."

yüksek katma değer içeren ürünlerin üretiminin de artırılması gerekmektedir. Burada öncelikle ölçek ekonomilerinden yararlanmak için işletmelerimizin ölçeklerinin büyümesi gerekir. Ayrıca, kârlılığı yükseltmek için işletmelerimizin inovasyona yönelmesi de gerekmektedir. Kâr oranları konusunda devlet de hem ithalattan hem de kayıt dışılıktan kaynaklanan haksız rekabeti önleyerek piyasa gözetim ve denetimini etkin biçimde uygulayarak sanayiciye destek olmalıdır.

Sayın Bakanım, sözlerime son vermeden önce üyelerimizden gelen şikâyetleri dile getirmek istiyorum. Ama önce hakkınızı da teslim etmemiz lazım. Ülkemizde uçağı herkesin binebileceği bir araç haline getirdiniz. Karayollarını eziyet ve hayatımızı riske attığımız yolculuklar olmaktan çıkartıp zevkli hale getirdiniz. Onun için size teşekkür ediyoruz, sağ olun. Tabii Karayolları Genel Müdürlüğümüze ve değerli ekibine de katkılarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Üyelerimizde gelen şikâyetlerden bir tanesi K - 2 belgeleri konusunda. Örneğin mevcut K - 2 uygulaması ile grup şirketlerinin araçlarının birbirlerinin mallarını taşımalarına imkân verilmemekte, kamyonlar yarı dolu bir halde mallarını sevk etmekte, bu da maliyet artışlarına yol açmaktadır. Bu ve benzeri konulardaki sorunları ele almak için talimat verir ve bakanlığınızdan arkadaşları görevlendirirseniz biz onlarla konuyu görüşür ve sorunları çözmeye çalışırız.

1. OSB'de demiryolu taşımacılığı için lojistik bir köy yaptık. 7 peronlu yükleme boşaltma rampalarını tamamladık. Gümrük Bakanlığı da Gar Gümrük Müdürlüğünü açtı. Ancak kamyonla taşımacılık daha ucuz olduğu için bir yılda ancak 3 blok tren kaldırabildik. Demiryolu taşımacılığından daha etkin yararlanabilmemiz, limanlara uzak kentlerimizin dezavantajını azaltmak ve Anadolu'nun sanayileşmesini hızlan-

dırmak için demiryolu taşımacılığının özelleştirilmesi gerekmektedir. Bu konudaki düşüncelerinizi de bizimle paylaşırsanız çok memnun olacağız.

Ayrıca, Ankara sanayi havzası olarak nitelendirdiğimiz Temelli bölgesindeki 35 milyon metrekaarelik alanda 5 tane organize sanayi bölgesi yer almaktadır. Bu sanayi bölgemizi şehre bağlayacak ve onların yükünü azaltacak, ulaşımını kolaylaştıracak, Eskişehir yolunu Ayaş ve İstanbul yollarına bağlayan 50 metrelik bir yolumuz var. Belediyenin yapması gereken bu yolu, sağ olun siz, Karayolları Genel Müdürlüğümüz üstlendi. Bu yolun da bir an evvel hizmete açılmasını, daha önce Bakanlığınız tarafından planlanmış Temelli - İstanbul yolu bağlantısının bir an önce tamamlanmasını arzu ediyoruz.

Yol projesi daha sonra yapıldığı için Anadolu Organize Sanayi Bölgemizin altyapılarıyla üst üste çıktığı bir alan var. Oradaki hızlı tren hattının yanında istismâl sınırından daha fazla bir güvenlik şeridi ayrılmış durumda. Devlet Demiryolları'ndaki arkadaşlarımızla görüşüldü, bunun biraz geriye alınabilmesinin teknik olarak mümkün olabileceği söylendi. Ama kurumlar ellerine geçirdikleri yeri kolay kolay geri vermiyorlar. Bu sorunun da çözülmesi oradaki sanayicilerimizin ve organize sanayi bölgelerimizin gelişmesi açısından son derece olumlu bir katkı sağlayacaktır.

Sayın Bakanım, size tekrar teşekkür ediyorum. Gerçekten ülkemizde ulaşımında bir devrim yaptınız. Başta Sayın Başbakanımız olmak üzere zatiâlinizin çok büyük katkıları var. Bunun için hepimize çok teşekkür ediyoruz.

Toplantımıza katıldığınız için size ve değerli bürokratlarınıza bir kez daha teşekkür ediyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

“Öngörülen ihracat hedeflerine ulaşmak için önümüzdeki engellerin aşılması gerekiyor”

TARIK ARTUKMAÇ

ASO MECLİS BAŞKANI

İki hususu iletmek istiyorum. Bunlardan ilki demir yolları ile yük taşımacılığı. Çünkü ülke olarak öngördüğümüz ihracat hedeflerine ulaşmak istiyorsak önümüzdeki engelleri aşmamız lazım, bunun da çok önemli bir engel olduğu kanaatindeyim.

Demiryolu ve karayolu taşımacılığı arasındaki fiyatlarla ilgili birkaç örnek vermek istiyorum. Van ve İskenderun'da demir yolu ve kara yolu taşımacılığı arasında ciddi bir fark söz konusu. Demir yoluyla taşımak daha pahalıya geliyor.

Sayın Bakanım benden iyi bilirler, normal şartlarda demiryolu nakliyesinin diğer unsurlar da dikkate alındığında karayolu nakliyesinin yarısı civarında olması lazımdır ki rekabet yapılabilir. Özellikle limanlara ve ihracat pazarla-

rına ulaşmak için bu konunun çok önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

İkincisi hep ifade edildiği gibi gerek havayolunda, hızlı trende gerekse karayolunda çok büyük hamleler yapıldı. Ancak Türk Hava Yolları'nda eski milletvekillerine uygulanan ayrıcalıklar bizi oldukça rahatsız ediyor. Bunun nedenini anlayamıyorum. Bundan 20 - 30 sene evvel milletvekilliği yapmış bir kişinin bugün hâlâ Türk Hava Yolları'nda bu ayrıcalıklardan neden yararlandığını bilmek istiyoruz. Yapı itibarıyla Türk Hava Yolları'na benzeyen Lufthansa, Air France ve British Airways'te böyle bir ayrıcalık uygulanıyor mudur? Bu ayrıcalığın anlamı nedir? Bu bizleri üzüyor ve rahatsız ediyor. Türk Hava Yolları'nın, halka açık bir şirket olarak borsada işlem gördüğü de dikkate alınırsa bu konuda Sayın Bakanın ne düşündüğünü merak ediyorum.

“Sektörün ihtiyacı olan nakliye planlaması bir an önce hayata geçirilmelidir”

SÖZER ÖZEL

MADENCİLİK SANAYİ MECLİS ÜYESİ

Madencilik sektörü olarak faaliyetimizin en önemli kısmı olan nakliyenin yüzde 99'u demir yollarıyla yapılıyor. Ülkemizde de demir yollarının en büyük müşterisi madenciler ancak gerek hizmet kalitesi gerekse demiryollarındaki kayıplar ve fiyattan dolayı madenler doğasına aykırı olarak kamyonla naklediliyor. Bu hem ülke için büyük bir kayıp hem de emisyon olarak ülkemize ve dünyaya büyük zarar veriyor.

Yıllardır bunları söylüyoruz ama bugüne kadar madencilik taşımasıyla ilgili bir planlama yapılmadı. Artık mevcut taşımaların dışında potansiyel taşımalar için bir planlamanın yapılması gerekiyor.

Bilindiği üzere birçok istasyonumuzda yıllar önce inşa edilmiş hafif ticari rampalardan yükleme yapılmaya çalışılıyor. Birkaç yerin dışında madencilğe uygun rampa, vagon yok,

yani sızdırmaz vagon olması lazım. Madencilikte artık zenginleştirilmemiş bir cevher taşınması yapılmıyor. Rutubetli bir vagona koyulduğunda, gerekli tedbir alınmazsa yarısı kaybedilebiliyor çünkü dış macunu gibi bulduğu delikten çıkabiliyor. Bu taşımalar için özel vagonların olması ve boşaltmanın da sızdırmaz şekilde yapılması lazım. Demir - çelik işletmelerinde veya diğer fabrikalarda bu boşaltmalar otomatik olarak vagonları devirmek suretiyle yapılıyor ancak hiçbir limanımızda böyle bir sistem mevcut değil. Devlet Demiryolu fiyatlandırmasında zamanında çok büyük yanlışlar yapıldı ve bu yanlışlar hâlâ devam ediyor. Şu anda madenler kırılacak eşya sınıfında bulunuyor.

Dolayısıyla bir an evvel madenciler olarak Ankara Sanayi Odası veya Odalar Birliği nezdinde müşterek bir planlama yapmamız lazım.

“Yerli üretici desteklenmelidir”

SAİT ULUSOY

ELEKTRİK SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Ben bir teşekkür konuşması yapacağım. Takriben 1 ila 1,5 yıl önce Sayın Bakanımızı yine burada misafir etmiş, ağırlamıştık ve o ağırlamamızda ben kendisine Ankara metrosuyla ilgili kaygılarımı ifade etmiştim. Cevabi konuşmasında da Ankara metrosunu biz ele alacağız demişti. Öncelikle Ankara'nın metro problemini çözme çalışmaları ve sonuçlarından dolayı kendilerine teşekkür ediyorum.

Ayrıca şunu da belirtmek istiyorum: Türkiye'de raylı sistemlerde gerçekten çok büyük yatırımlar yapılıyor,

yapılmaya da devam ediyor. Sayın Başkanım da ifade ettiler ama bu yatırım bünyesinde kullanılan ekipmanların Türkiye'de üretilmesi konusunda Bakanlığınızın desteğini arzu ediyoruz, istiyoruz. Çünkü bu ülkede üretilen ürünler bu ülkenin insanıyla üretiliyor. Buradan edinilecek artı değerler de bu ülkede kalıyor. Bu konuda da desteklerini daha fazla geliştirmesini diliyorum, kendim ve Ulaştırma Bakanlığının hizmetlerinden yararlanan arkadaşlar adına tekrar teşekkür ediyorum.

“İş Yasası'nda işverenin de mağduriyetini önleyecek tedbirlerin alınması gerekiyor”

AHMET KAYA

EV VE OFİS ALETLERİ İLE DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Ben dayanıklı tüketim malları sektörünü temsilen Meclisteyim. Sektörümüz Türkiye ekonomisi gibi son 5 yıldır oldukça yüksek bir hızla büyümeye devam ediyor. Önceki yıllarda Avrupa'da üçüncü sırada olan sektörümüz, 2011 yılında birinciliğe yükseldi. Bu birinciliğe çıkmasındaki en önemli sebepler, Hükümetimizin başarılı uygulamaları, istikrarlı politikalar ve başarılı bir ekonomidir.

Türk Hava Yolları'nın günümüzde birçok ülkeye direkt uçakları var. Fakat geçenlerde yapılan bir eylem sonucunda -ben buna hukuksuz eylem diyorum- biz mağdur olduk. Türk Hava Yolları “Mağdur olduk, 2 milyon dolar zarar ettik.” diye açıklama yaptı ama bu zararların içerisinde büyük ihtimal bizim zararlarımız yoktu. Eylemin gerçekleştiği gün firmamıza Almanya'dan bir

heyet gelecekti. Hannover uçağının iptal edilmesinden dolayı bu heyet ziyaretini iptal etti ve bu iptalden dolayı biz görüşmelerimizi yapamadık. Türkiye'nin bu çağdaş, modern, ekonomisi yüksek olan görünümüne bu tür eylemler hiç yakışmıyor. Özellikle yurt dışından baktığımızda Türkiye'nin imajını sarsan bir eylem oldu. Tabii Türk Hava Yolları muhtemelen bunun tedbirlerini alıyordu.

Ayrıca, biliyorsunuz Mecliste iş güvenliği, iş yasasıyla ilgili görüşmeler var. Bu görüşmelerde işveren tarafını temsil eden temsilcilerimiz var, sorunlarımızı aktarıyorlar. Ama bu işin Türk Hava Yolları'na gelmesi canlı bir örnek oldu. Kanunsuz bir eylemin nelere sebep olduğu burada canlı canlı görüldü. Bu komisyonda bunlara da dikkat edileceğini ümit ediyorum.

“Demiryolu taşımacılığı 2019’da 10 kat artmış olacak”

BİNALİ YILDIRIM

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI

Ankara Sanayi Odasının çok değerli üyeleri, değerli basın mensupları; bugün Meclis toplantınızda bulunmaktan ve Ankaralı sanayicilerin görüş ve önerilerini dinlemekten duyduğum memnuniyeti ifade ediyor, şahsım ve arkadaşlarım adına heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, isterseniz direkt mevzuya gireyim, diğer Bakanlık konularını zaman kalırsa anlatırız.

Tabii, Nurettin Bey genel bir değerlendirme yaptı. 2012 yılının ekonomik görünümünden ve Türk sanayisinden, Türk sanayicilerinin bu görünümde nerede olduğundan, ne gibi tedbirler alınması lazım geldiğinden bahsetti, kısaca ekonomik bir analiz yaptı. Konuşmasından ileriye yönelik bazı tereddütlerinin, endişelerinin olduğu izlenimini edindim. Doğrusu, ben ekonomiden sorumlu bir bakan değilim ama Türkiye ekonomisinin, büyümesinin, kalkınmasının olmazsa olmaz işlerini yapan bir Bakanım. Eğer yol olmazsa, havayolu, demiryolu, karayolları, iletişim yolları, bunlar olmazsa hiçbir şey olmaz. Kalkınmanın, büyümenin, gelişmenin, ülke insanının geleceğe

yönelik beklentilerinin karşılanmasının olmazsa olmazı altyapıdır, yoldur. Kalkınmış ülkeler, gelişmiş ülkeler, gelişmemiş ülkeler ayırımı yapılırken de buna bakılıyor. Ne kadar otoyolunuz, ne kadar bölünmüş yolunuz olduğuna, iletişimde, havacılıkta nerede bulunduğunuza, denizlerinizi ve demiryolu ağız ne kadar etkin kullandığınıza bakılıyor. Ondan sonra hangi sınıf ülke olduğumuza karar veriliyor. Bu nedenle Amerika’da başlayan, Avrupa’da devam eden ve bugünlerde de Avrupa’nın oldukça başını ağrıtan bu krizin, ihracatının belki de yarısını Avrupa ülkeleriyle yapan Türkiye açısından bir anlamı olduğunu şüphesiz kabul etmemiz lazım. Ama Türkiye son 9 - 10 yıl içerisinde ihracatında, ticaretinde çeşitlendirmeyi başlattı. Eğer bu başarısız olsaydı, belki bugün daha farklı şeyleri konuşmak mecburiyetinde kalabilirdik. Buna rağmen yeni pazarlar oluşturma gayretine hız vererek arttırmamız lazım; bu bir.

İkincisi; tabii üretim maliyetlerimizde ve verimliliğimizi arttırmada araştırma ve geliştirme faaliyetlerini ve bu yöndeki gayretlerimizi kesintisiz sürdürmeliyiz.

“Her şeyi dışarıdan alırken, şimdi ‘Hangilerini almak zorundayız?’ sorusunu soran bir Türkiye var. Türkiye’nin en büyük, en güçlü yanı da budur. İsteddiği kadar kriz olsun, Türkiye bugün özel sektörün dinamik yapısı sayesinde bu krizlerle rahatlıkla başa çıkabilecek güçtedir.”

“Yerli ürünleri destekliyoruz. Artık altyapısıyla üstyapısıyla tamamen yerli sanayicimiz tarafından yapılan demiryolu hattımız var. Şimdiki ihalelere yerliler giriyor, yerliler alıyor ve buna yönelik yüzde 15 uygulamasını da hiç tereddütsüz tatbik ediyoruz.”

Yerli katkı önemlidir, yerli katkının önemi konusunda tartışmaya hacet yok. Dış ürünlere karşı kamu ağırlıklı ilginin bugünün konusu olmadığını bilmenizi isterim. Siz sanayiciler de işin başında zaten hep onu yaptınız. Dış ürünlerin temsilciliğini yürüterek, burada dağıtımını yaptınız. Bu, 50 yılın alışkanlığı. Şimdi Türkiye bu alışkanlığı değiştiriyor. Bu alışkanlığın değişmesi, Türkiye'nin kendine olan güvenini arttırıyor ve güçlü bir ülke olmasının da en önemli nedeni olarak dikkat çekiyor. Her şeyi dışarıdan alırken, şimdi “Hangilerini almak zorundayız?” sorusunu soran bir Türkiye var; bu çok iyi. Türkiye'nin en büyük, en güçlü yanı da budur. İsteddiği kadar kriz olsun, Türkiye bugün özel sektörün dinamik yapısı sayesinde bu krizlerle rahatlıkla başa çıkabilecek güçtedir. Türkiye'yi, civarımızdaki ülkelere ayıran en önemli farklılık budur. Bugün biz kamu olarak bir yatırım yapıyorsak, özel sektör 4 yatırım yapıyor, öyle bir fark var. Eskiden özel sektörden, yatırımdan haberdar insanlar, herkes elini, ağızını açmış devlete bakıyordu. Böyle bir Türkiye'den buralara geldik. Dolayısıyla, gidişat iyi, bunlar gelip geçici şeyler. Bu krizin ilacı da hız kesmeden altyapı yatırımlarına devam etmektir. Biz 2008 - 2009 krizini böyle atlattık. Hiçbir şey yokmuş gibi davrandık, bölünmüş yol projelerine, havaalanı projelerine, deniz yapılarına hız verdik, demiryolunda hiç duraksama yaşamadan yatırıma devam ettik. İletişimdeki projelerimizi, planlarımızı hiç değiştirmeden yerine getirdik. Kriz, bir algı yönetiminden başka bir şey değildir. Vatandaş bakıyor, Türkiye'nin etrafında 4 bin tane şantiye var, buralarda harıl harıl çalışma var, nalbur iş yapıyor, bakkal iş yapıyor, keresteci iş yapıyor, “Ne krizi kardeşim!” diyor. Herkes işinde gücünde. Maksat kriz algısını bertaraf etmek.

Tedbire değindiniz, çok doğru. Bunun yanı sıra tedbiri de almak mecburiyetindeyiz. Şirketlerin, kuruluşların hangi zamanda olursa olsun mutlaka kriz senaryosunu dosyalarında tutmaları lazım. Bazı sektörlerde bazı müteşebbislerimizin krize girmelerinin arkasında bu senaryonun olmaması var. 2003'te dünyadan para yağdı ve herkes bir şeyler yaptı. Bazı arkadaşlarımız 100 lira kazandı, 1000 liralık işe girdi, 1000 lira kazandı, 10 bin

liralık işe girdi, 10 bin lira kazandı 1 milyonluk işe girdi. Ben iş adamı değilim, yatırımcı değilim. Bunu tüketici kartlarında da görüyoruz. Ama bu sürdürülebilir bir iş değildir, sürdürülebilir bir kalkınma değildir. Mutlaka bir yedek akçemiz olacak, ölçülü davranacağız, adım adım gideceğiz. Nitekim şartlar bizim dışımızda gelişti ve hiç taksiratımız olmadan dış etkenlerle bu kriz korkusunu, endişesini biz de yaşadık, Allah'a çok şükür büyük bir sıkıntı olmadan atlattık.

Tabii yerli ürünleri destekleme konusunda zerre kadar kuşkumuz yok, her fırsatta bunu yapıyoruz. Artık altyapısıyla üstyapısıyla tamamen yerli sanayicimiz tarafından yapılan demiryolu hattımız var. Şimdiki ihalelere yerliler giriyor, yerliler alıyor ve buna yönelik yüzde 15 uygulamasını da hiç tereddütsüz tatbik ediyoruz.

Metro araçlarını da keşke yerli yapabilseydik, yapamadık ama bir adım attık ve yüzde 51 olmasını istedik. Yüzde 51'i nasıl yapacak adam? Yani, orada götürüp monte ederek yüzde 51'i yapabilir mi? Yapamaz. Burada mutlaka bir tesis kurulması gerekiyor, siz de buna gereken katkıyı sağlayacaksınız. Tabii ki bu tesisin Ankara'da olması konusunda da elimizden gelen gayreti gösteririz, gerekli telkinleri yaparız. Müşteri çok yalnız, rekabet burada da geçerli olacak. Başkalarının da sizlerin de verebileceklerini göreceğiz ve ona göre karar vereceğiz.

Gümrük politikaları, piyasa denetimleri vesaire bütün ülkelerin konjonktürel gelişmelere göre devreye soktuğu koruyucu önlemlerdir. Bunların da hiç şüphesiz ihtiyaç duyulduğunda ülkemizde uygulanmasında tereddüt olmaz, nitekim zaman zaman uygulamalarını da yapıyoruz. Yükselen piyasalarımızı korumak, kollamak mecburiyetindeyiz. Rekabet edemeyen piyasalarımız için de mutlaka değişim ve dönüşümü sağlamak, yenilikçi bakış açısını getirmek zorundayız.

Tabii kâr oranlarının azaldığından bahsediliyor, bunda şaşacak bir şey yok. Yani, işi yapanların sayısı ne kadar çok artarsa, küreselleşme ne kadar hızlı olursa, burada da rekabet o kadar çetin oluyor. Bu sefer marka

oluşturma, farkındalık yaratma yönünde sizin çok daha rahat şartlarda çalışmanızı sağlayacaktır. Bu nedenle sadece üretmek, satmak değil, farklılık oluşturacak ürünler üzerinde kafa yormamız lazım ki bu da Ar - Ge demektir. İnovasyon ve Ar - Ge konusuna küçük - büyük herkesin mutlaka bir kaynak ve zaman ayırması ve bu yöne yoğunlaşması gerekiyor. Benim mesleğim gemi inşa mühendisliği, eskiden bizim Karadenizli armatörler projeye hiç para vermezlerdi. Bizim yanımızda ressam çalışırdı. Gemi yaptıracak armatörler de onlardan üç - dört gün içinde proje isterlerdi. Geminin kapasitesi, makinenin gücü, teçhizatların ne olacağı, deneylerinin yapılıp yapılmadığı, hız, direnç testi düşünülmezdi. Bir keresinde uyanık ressamdan biri arşivde bulunan projeleri kesip biçiyor ve armatöre veriyor. Tekne yapılıyor, tam makine yerleştirilecek, makine dairesinin olmadığı fark ediliyor. Gemi yapmışsın, projeye makine dairesini koymamışsın! Olacak iş mi?

Buralardan geçip geldik, şimdi en güzel gemileri, en güzel projeleri yapıyoruz. Belirli tiplerde, tonajlarda marka olduk. 'Ben akla para vermem!' devri geçti. Şimdi en büyük parayı akla vereceksiniz. Akla parayı verirseniz, arkası böyle dalga dalga gelir. Onun için bu örneği bilgiye, akla, emeğe, akıl terine önem vermenin altını çizmek için verdim.

Doğrusu, bazı pratik talepler var. K - 2 Belgesi, biliyorsunuz kendi yükünü taşıyanların kullandığı bir belgedir. Grup şirketlerinde bu uygulamanın ayrı ayrı taşımacılık belgesiyle yapıldığı söyleniyor. Bu bana da mantıklı geliyor. Eğer şirketler aynı tüzel kişiliğin, aynı ortaklarına böyle ayrı ayrı uygulamak doğru değil. Ama bürokratik yaklaşım doğrudur, piyasa yaklaşımı doğru değildir. Bürokrasi yaklaşımına şaşırmadım ama bunu düzeltebiliriz.

OSB yükleme - boşaltma rampaları konusunda demiryollarını etkin kullanma anlamında çok ciddi gayretlerinizin olduğunu, öncülük ettiğinizi biliyorum. Ama bir şeyi sizinle paylaşmam lazım; bir kere Türkiye'de demiryolu kullanma alışkanlığı yok. Taşıma alışkanlığımız,

dünyanın taşıma alışkanlığından farklı. Yıllarca deniz yolunu doğru dürüst kullanmadık ki çok büyük potansiyelimiz var. Demiryolunu kullanmadık. Varsa yoksa karayoluna yoğunlaştık. Yol yokken de böyleydi, yol varken de böyleydi. Niye? En kolay karayolu. Kapının önünden yüklüyorsun, zor bela gidiyorsun yine kapının önünde indiriyorsun. İndir - bindir işi yok, yükle - boşalt işi yok. Kafa yorma işi yok, yükü verdin. "Ağabey geldi mi? Geldi." Şimdi bu belki kolay gibi görünebilir ama küresel rekabet içerisinde maliyetleri aşağıya çekmenin en önemli unsurlarından bir tanesi taşıma maliyeti. Enerjisi vardır, işçilik vardır, hammadde için zaten yapılacak bir şey yok. Bütün bunları dikkate alınca, mutlaka taşıma alışkanlıklarının değişmesi lazım. Siz değişseniz de demiryolları değişmiyor. Demiryolları, 150 yıllık bir kuruluş. Gelenekleri var, usulleri var, kitapları var, mevzuatları var, onun için şimdi demiryollarını değiştiriyoruz. "Niye bu kadar beklediniz?" diye sorabilirsiniz.

Demiryollarında yapmamız gereken ilk iş, 1950 - 2000 yılları arasındaki ihmali, yapılamayan yatırımların getirdiği sorunları ortadan kaldırmak oldu. 2003 yılında demiryollarının istedikleri gibi çalışmasına izin verseydik, bin pişman olurdu. Çünkü altyapıda, üstyapıda, elektrifikasyonunda, sinyalinde, hatlarda çok ciddi sorunlar vardı. Bugün bu sorunların tamamını bitirmedik ama belli bir noktaya geldik. Demiryollarının mevcut 11 bin kilometre yol ağının yarısından fazlasını yeniledik, bu önemli bir şey ve şu anda da ciddi bir sinyalizasyon ve elektrifikasyon çalışması yapılıyor. Bunlar birkaç senelik iş. Bütün bunları yaptığımızda, demiryollarının taşıyacağı yük miktarı bugünkü değerinin en az 10 katı olur, bu mümkün. Ne kadar kullanılacağı size bağlı ama nominal kapasiteyi bu hale getireceğiz. Şu anda 25 milyon ton taşıyoruz. Aslında bu rakam, demiryolu tarihinin rekorudur. Biz devraldığımızda 13 milyon tonda ve demiryolcular bunun bir rekor olduğunu, kimsenin bu rakama erişemeyeceğini söylüyorlardı. Bizimle aynı ağa sahip Kanada 170 milyon ton taşıyor. Demek ki bir yerde, bir sıkıntı var. Sıkıntının nerede olduğunu biliyoruz. Bir kere bir entegrasyon sorunu var. Yani, yükün bulunduğu

"Yükselen piyasalarımızı korumak, kollamak, rekabet edemeyen piyasalarımız için de mutlaka değişim ve dönüşümü sağlamak, yenilikçi bakış açısını getirmek zorundayız. Bu nedenle sadece üretmek, satmak değil, farklılık oluşturacak ürünler üzerinde kafa yormamız lazım ki bu da Ar - Ge ve inovasyon demektir. 'Ben akla para vermem!' devri geçti. Şimdi en büyük parayı akla vereceksiniz."

yerle demiryolunun bulunduğu yer birbiriyle bağlantılı değil. Bazı yerde var ve iyi ki yapmışlar. Cumhuriyetin ilk yıllarında 7 tane limana demiryolu indirmişler, birçok sorununa, eksikliğine rağmen hâlâ onları kullanıyoruz.

Şimdi hedef ne? Entegrasyonu gerçekleştirmez, taşıma türleri arasındaki dengeyi mutlaka kurmamız lazım. Uzun vadede şu anda yükte yüzde 5, yolcuda yüzde 3 payımız var. Bütün bu yatırımları yaptığımızda yüzde 15 yükte, yüzde 10 da yolcuda bir paya sahip olmayı hedefliyoruz. Çok gözükmebilir ama Türkiye'nin taşımalarının miktarını dikkate aldığımızda önemli bir büyüklüktür. Bir de bunun deniz payını arttırdığımız zaman Türkiye'de karayolu taşımacılığını yüzde 70'in altına düşürme şansımız var. Yüzde 70'in altına düşürmek çok büyük bir başarıdır. Onun için biz yüzde 70'i nihai hedef olarak görüyoruz. Şu anda ne kadar? Geldiğimizde yüzde 92 idi. Şu anda yüzde 89'a ancak gerileyebildik, daha gidecek çok yolumuz var. Bu da demiryollarına yatırım yaparak olacak. Denizi daha fazla kullanacağız. Şu anda denizi kullanmanın önünde bir engel yok. Denizde yakıt da ucuz, her şey ucuz ama denizden taşıma alışkanlığımız yok. Sıralama yaparsak, en pahalı havayolu, ikinci karayolu, üçüncü demiryolu, dördüncü deniz yolu. Birinci ile sonuncu arasında 7 kat fark var.

Size iyi bir haber vermek istiyorum: Bu 8 - 9 yıl içerisinde yaptığımız yatırımlar neticesinde artık demiryolları serbestleşmeye hazır hale geldi. Pazartesi günü Bakanlar Kuruluna sunumunu yaptık ve demiryolları-

nın serbestleştirilmesiyle ilgili kanunu sevk ettik. Bu sene içerisinde çıkar ve seneye uygulamaya başlarız. Önce yüklerden başlayacağız, yani demiryolunun sinyalizasyonu, bakımı, tutumu, yönetimi, taşıma değil, taşıyıcıların rekabet içerisinde çalışmalarını düzenleme işlerini yapmaya devam edeceğiz. Altyapıyı, yolu isteyen kullanacak. Bu kullananlardan biri altyapıya, sinyale, elektrifikasyona bakmaya devam edecek, bir de Türk Tren adında bir şirket kurulacak, o da yolcu ve yük taşımacılığı yapacak. Aynen Sözer Bey'in söylediği gibi bu işi makinistiyile, lokomotifiyile, vagonuyla gelecek, istediği noktalar arasında taşıma yapacak. Biz de kilometre başına para vereceğiz, başka bir şeye karışmayacağız, kısaca model bu. Havacılıkta yaptığımız modeli demiryollarına da aynen tatbik edeceğiz. Bunu daha önce yapamadık çünkü altyapımız hazır değildi. Şimdi altyapımız büyük oranda hazır.

Demiryollarının taşıdığı 25 milyon ton yük, demir cevheri, kömür, krom, manyezit ve kalsit olarak sınıflandırılabilir. Fiyatlar da karayollarından ortalama yüzde 20 daha ucuz. Ancak demiryolları fiyatlarına müdahale etmemize rağmen bu şartlarda demiryolu hangi fiyatla taşırsa taşırsın zarar eder, bu da ayrı bir gerçek. Bu yapı değişmeden demiryollarının gerçek randımanını ortaya çıkarmamız mümkün değil. Önümüzdeki yıldan itibaren demiryolları artık sizin, istediğiniz gibi kullanabilirsiniz. Biz sadece güvenlik hizmeti vereceğiz, altyapı bakım tutumunu ve sinyalizasyonları yapacağız, emniyet açısından bunların tek elden yürütülmesi lazım.

“Türkiye’de demiryolu kullanma alışkanlığı yok. Taşıma alışkanlığımız, dünyanın taşıma alışkanlığından farklı. Yıllarca denizyolunu doğru dürüst kullanmadık ki çok büyük potansiyelimiz var. Varsa yoksa karayoluna yoğunlaştık. Yol yokken de böyleydi, yol varken de böyleydi.”

Temelli yolunun Ayaş’a bağlantısı programımızda var ve projeleri tamamlanmak üzere. Büyükşehir Belediyesine imar planlarına işlenmesi için gerekli müracaatlar yapıldı, bu süreç devam ediyor. Önümüzdeki dönemde bu projeyi gerçekleştireceğiz.

Türk Hava Yolları’ndaki eski - yeni milletvekili uygulamasında gelince, doğrusu Türk Hava Yolları bana bağlı bir kuruluş değil ama dertleri her zaman bana bağlı bir kuruluş olmuştur. Özelleştirmede resmen Maliye Bakanlığına bağlı bir kuruluştur. Ama Türk Hava Yollarının yaptığı ayrıcalıklı uygulamalar bugünün işi değil, bidayetden gelen bir uygulamadır. O da alışkanlıkların değiştirilmesine benzer bir iştir. Şeffaf yönetimin gelmesiyle, borsaya, ortaklarına karşı sorumluluklarının da bilinciyle yavaş yavaş bu uygulamaları ortadan kaldırıyor. Ama çok kolay olduğunu söyleyemem. Bu konuda çok ciddi baskı altında oldukları da bir gerçek. Esasında Türk Hava Yolları hangi hizmeti verirse karşılığını alması lazım. Yani VIP hizmetlerinden tutun ikram hizmetlerine varıncaya kadar diğer rakiplerinin yaptığı gibi her kalemden para alması lazım. Böyle bir uygulama dünyanın hiçbir yerinde yok. İşte biz bu uygulamalardan kurtarmak için Türk Hava Yolları’nın yakasını bıraktık, dedik ki; “Gidin siz mücadele edin.” İyi de yaptık. Türk Hava Yolları’nın 59 uçağı vardı, şu anda 200 uçağı var. 175 noktaya uçuş yapıyor. 8,5 milyon yolcu taşıyordu, şimdi 40 milyon yolcuya ulaştı. Avrupa’nın üçüncü, dünyanın dokuzuncu büyük markası bir şirket oldu. Bana bağlı olduğu dönemde ben “Ne güzel, emrimde güzel bir hava yolu şirketi var, istediğim gibi bunu kullanayım!” diyebilirdim. Onu istemedim. Dedim ki, “Gidin kardeşim, bu gidişle size gelecek yok. Gidin, dünyaya açılın.” Serbestleştirdik, herkes çalışsın, kaliteli olan, güzel hizmet veren kazansın. Havaçılıkta serbestleşme, en güzel örnektir Türkiye’de. Demiryolları için de güzel örnektir, ben eminim ki bu serbestleşme demiryollarına da yarayacak, onlar da kendi kabiliyetlerini, verimliliklerini rahatlıkla arttırabileceklerdir.

Ahmet Bey’in Türk Hava Yolları ile ilgili değerlendirmesine ben de katılıyorum, mağduriyet sadece çalışanda

değil, daha büyük mağduriyet o gün gideceği yere gidemeyen 110 bin yolcuya olmuştur. Bu bir örnektir, bunun gibi örnekleri çoğaltmak mümkündür. Hiçbir zaman çalışana karşı duyarsız olmayalım, buna itirazım yok, çünkü çalışan olmadan, iş yeri olmadan, işveren olmadan üretim olmaz. Çalışan, en önemli unsurlardan bir tanesidir. Ama keyfilik de hiçbir yerde kabul edilemez. Yani siz, bir gece ansızın karar veriyorsunuz, sabah işe gelmiyorsunuz. İnsanlar topluyor, gidecekleri yere gidemiyorlar, bütün planları altüst oluyor. Onu görmezden geliyorsunuz, hiç gündeme gelmiyor. Varsa yoksa bu sorumsuz davranışa azmettirenler ve buna inanıp da işe gelmeyenlerin hakkı hukuku konuşuluyor. Burada da dürüst olmamız lazım. Mağduriyet her yerde var, bu durumun en büyük mağduru da yolcu oldu. Adam bir davası varsa, hayat meselesiye, o gün kaçırıyorsa bunun hesabını kim verecek? Büyük bir iş bağlantısı yapacak, yapamadı, kim verecek? İhaleye girecek, tarihi belli, saati belli. Bu nedenle popülizmin sonu yok. Bilişim o kadar gelişti ki, siyasette de popülizm yapma şansız yok, herkes her şeyi anında öğreniyor. Bir köye git, söz ver, beş sene sonra seçimde bir daha git. Ertesi gün sosyal medyadan sizinle ilgili söylenmedik laf kalmıyor; “Doğru mu, eğri mi, ne dedi, ne demedi?” Çok güzel bir şey bu, toplumsal katılımı sağlıyor, idarecileri rehavetten kurtarıyor ama bunun da ayarını kaçırmamak lazım, bazen bizde bu ayarlar da kaçıyor, kişisel tacizlere kadar gidiyor, bu da tabii tasvip ettiğimiz bir şey değil.

Sözer Bey’in de görüşlerine katılıyoruz ve teklifinizi memnuniyetle kabul ediyoruz. Sadece madencilik için değil genel yük taşımalarında demiryollarının önümüzdeki 10 - 15 yıl süre zarfında nasıl bir hedef ortaya koyacağına, hangi bağlantı hatlarını yapması gerektiğine dair bir master plan yapalım. Doğrusunu isterseniz biz Sanayi Odasından şunu bekleriz: Türkiye’nin bir üretim haritası elimizde olsun. Türkiye neleri, nerede, hangi ölçekte üretiyor, ağırlıklı olarak nerelere taşıyor? Bu taşımalarda bir mantık hatası var mı? Yani, bir sıkışıklık oluyor mu? Mesela İzmit Körfezi’ne taşınıyorsa, o zaman orada bir sorun var demektir. Taşımaları da ihrac, ithal

noktaları ile üretim merkezlerinin birbiriyle uyumlu ve dengeli olması lazım. Ankara Sanayi Odası bu çalışmaya üretim ve büyüklük envanterini çıkararak başlayabilir, böylece ilk adım da atılmış olur. Biz onun üzerine ulaşım altyapısının entegrasyonu nasıl sağlanacağına ve hedeflerimizin neler olacağına bakarız. Yani bugünkü yük miktarımız ne, bunu karşılayacak altyapı imkânlarımız nedir, 2023'te bu büyüklükler ne kadar olacak, ne kadar kömür, ne kadar dayanıklı tüketim malları, imalat sanayi? Böyle bir çalışma yapılabilirse bu planlama daha sağlıklı olur. Bu noktada da ortak bir çalışma başlatmış oluruz.

Bu cevher tarifesi -geçen sefer de söylenmişti- kırılacak eşya olmaktan çıkaralım. Biz kırılmaya başladık. Cevher kırılmıyor da biz kırılıyoruz.

Ankara Metrosu'nda çalışmalarımız devam ediyor ama 22 Haziran'da talihsiz bir göçük oldu, bir vatandaşımız hayatını kaybetti, üzüldük tabii. Doğrusu, bu projeler risklidir. Hiçbir zaman kaza olmasını, hiç kimsenin hayatını kaybetmesini istemeyiz, arzu etmeyiz. Bunun için gerekli tedbirler alınıyor ama bu işlerin riski çok yüksektir. Yer altında çalışıyorsunuz, öngörmediğiniz bir sürü olay oluyor. Kaza yeri, bir bakıyorsunuz altta dereler akıyor, yani oradaki toprak sıvılaşmış. Bunların hepsini kontrol altında tutacaksınız. Orada bütün elektrik, pis su hatlarını, hepsini deplase edeceksiniz, hatta açacaksınız. Dışarıdan yorum yapması çok kolay. Hiçbir zaman öyle biri olamadık. Başkalarının yaptığını tenkit etme hafifliğini hiçbir zaman yapmadık, yapma şansımız olmadı, iyi ki de olmadı. İşin içine giren bilir. Ben bu yönde açıklamalar yapınca hemen baktım gazetelere Bakan "Kazalar olur." dedi yazıyor, yani bu kadar yorum yaptı. Tedbirimizi alacağız ama bir yandan da hayat devam ediyor. İnsanlar trafikte eziyet çekiyor. Yolu kapatıyorsun, "Niye kapattın?" Metroyu yapmıyorsun, "Niye yapmıyorsun?" İki tane birbirini olumsuz etkileyen konu var. Ya birini yapacaksın, ya diğerini yapmayacaksın, birine razı olacaksın. Biz ikisini de aynı anda yapmaya çalışıyoruz, sorun budur. Bunun zorluğunu takdir edersiniz. Arkadaşlarımız gece - gündüz oradalar. O göçükten önce bizim arkadaşlarımız aşağıdaydı, daha büyük bir şey de olabilirdi. Her türlü tedbiri almanıza rağmen böyle ihtimaller vardır, biz bunu söylüyoruz. Bunu tamamen ortadan kaldırma imkânı yoktur; yoksa

felaket tellallığı yapmak gibi niyetimiz yok ama bundan sonra daha dikkatli davranacağız ve herhangi bir tatsız hadise yaşamamız için elimizden gelen gayreti göstereceğiz.

Herhalde sorularla ilgili kısım bu kadar.

Bakanlığımızın çalışmaları ile ilgili de kısa bir sunum yapmak istiyorum. Türkiye dünyanın ortasında bir yer. Her ülke "Biz dünyanın ortasındayız" diyor da, ne kadar doğru olduğuna etrafındaki yapılanmaya bakarak karar vereceksiniz. Dünyanın ortasında olmak yetmiyor, dünyanın diğer taraflarıyla ne kadar etkileşiminiz olduğu da çok önemli. Türkiye 1,5 milyar nüfus, 25 trilyonluk bir pazarın tam ortasında. 3 saatte 52 ülkeye ulaşılabilen bir ülke. 3 kıtanın geçiş noktasında bulunuyor. Yani, yerimiz hakikaten çok kritik, çok da önemli.

Biz bugüne kadar altyapıya 123 milyar yatırım yaptık. Ağırlıklı olarak bunun yüzde 65'i karayolu, yüzde 18'i demiryolu, diğeri de haberleşme, havayolu ve deniz yolu. Bu yatırımlar içerisinde de iki türlü kaynak kullandık; bir genel bütçe, iki yap - işlet - devret. Bizim aslında yatırımlarımızın özeti burada görünüyor. Sektör olarak karayolu, demiryolu, havayolu, haberleşme proje sayıları, nihayet toplam tutar. 150 katrilyonluk proje portföyümüz var. Bunun 85 katrilyonu veya 85 milyarını bitirmişiz, 65,5 milyarını da bundan sonra yapacağız. Bütçeye göre elimizde minimum bir beş senelik, 65 milyarlık iş var. Ana ve alt yüklenicilerle 3740 civarında proje sayısına erişiyoruz, ana proje sayısı 429.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı kamu yatırımları içerisindeki sorumluluğu yıllar geçtikçe artan bir bakanlık. Yüzde 17 ile başladık, şu anda yüzde 46'dayız. Yani, merkezi idarenin yaptığı yatırımların yüzde 46'sını Bakanlığımız gerçekleştiriyor. Karayolunda iki tane iş yapıyoruz; bir tanesi karayollarında taşımacılığın düzenlenmesi işidir. Burada kara taşıma kanunu, araçların fenni muayeneleri, yine taşıma ağırlık boyut kontrolü, hurda araçların yollardan çekilmesi gibi önemli çalışmalar var. Sürücülerin ve taşımacılıkla uğraşan herkesin belgelendirilmesi gibi konular. Bu konularda da devrim niteliğinde işler yapıldı. Bunlar tabii çok gündeme gelmiyor. 4176 yetki belgesi varken, bugün 531 bin 246 yetki belgesi var ve 1 milyon 300 bine yakın da taşıt var. Bunlara belgeler veriyö-

"Türkiye'de karayolu taşımacılığını yüzde 70'in altına düşürme şansımız var. Yüzde 70'in altına düşürmek çok büyük bir başarıdır. Onun için biz yüzde 70'i nihai hedef olarak görüyoruz."

"Önümüzdeki yıldan itibaren demiryolları artık sizin, istediğiniz gibi kullanabilirsiniz. Biz sadece güvenlik hizmeti vereceğiz, altyapı bakım tutumunu ve sinyalizasyonları yapacağız, emniyet açısından bunların tek elden yürütülmesi lazım."

ruz, mesleki eğitim kurumlarında çok ciddi eğitimler alıyorlar. Trafik kazalarının azaltılması, yolların daha düzgün kullanılması, istiap haddinin aşılmaması, mesleki yetkinliğin sağlanması gibi konularda çok ciddi eğitimler veriyoruz. Bunu Gazi Üniversitesi ile yapıyoruz ama şu anda yurt çapında da 214 eğitim merkezi özel sektör tarafından yapılıyor. Araç muayene istasyonları, taşımacılık sistemimize gelen yeni ve çok başarılı bir uygulamadır. Bildiğiniz gibi esasen eskiden muayene yapılmıyordu. Muamelecilerin yazıhanelerinde mühür basılıyordu, şimdi gerçek anlamda bir muayene yapıldığını söyleyebiliriz. 81 ilde 193 sabit, 73 adet seyyar istasyonda yaklaşık 20 milyon araç muayeneden geçti. Burada önemli bir husus var, bunların 7,5 milyondan fazla muayene tekrarı yapıldı. Yani, ne kadar büyük potansiyel risk içerdiğini buradan da söyleyebiliriz. Bunları da ilave edersek, muayene sayısı 28 milyona yaklaştı. Burada 3500 insan doğrudan çalışıyor ama birçok servis, oto servisleri, yedek parçacılar da bu ekosistemin birer parçası olarak görev yapıyorlar. Başarılı bir proje olmasının yanında buradan kamuya da ciddi bir kaynak aktarılıyor. Önümüzdeki 7 - 8 yıl içerisinde buradan kamuya alınacak pay 10 milyar doların üzerinde olacaktır. Her yıl ciro üzerinden yüzde 30 artan oranlarda yüzde 50'ye kadar çıkan bir katkı alınmaktadır.

Yol kenarı denetimleri de artık etkin bir şekilde yapılmaya başlanmıştır. 2011'de 10 milyonun üzerinde araç ağırlık ve boyut kontrolünden geçmiştir. Bunu trafiğin ve sürücülerin emniyeti için, yolların daha uzun ömürlü olması için yapıyoruz. Başlangıçta biraz direndiler ama şu anda herkes istiyor. "Şurada da yok, şuraya da kantar koyun" gibi talepler geliyor. Çünkü bu, rekabeti bozuyordu. 30 ton taşıyacak, daha ucuza götürebilmek için 50 ton atıyor, ama aslında çok büyük risk taşıyor. Yükün geleceğini de kendi emniyetini de düşünmüyor, bunların önüne büyük oranda geçildi. Ama hâlâ kaçaklarımız var.

Az önce dediğim eski araçların hurdaya alınması uygulamaları devam ediyor. Bugüne kadar 76.390 araç alındı, 350 trilyon da hak sahiplerine ödendi. Sadece bu ödeme değil, aslında bu kamyoncuların asıl hurda parası, vergi, sigorta, yıllardan beri devam eden devlete yükümlülükleri bunun birkaç katıydı, onlara da af getirdik, böylece taşımacılarımızı o çileden kurtarmış olduk. Yaş 25 idi, şu anda yaş 22'ye indirdik. Filomuzu gençleştirmek, rekabet gücünü artırmak için 22 ve üzerindekiilerin alımına devam edeceğiz.

Diğer bir konumuz yol yapımıdır. Yol yapımında son yıllarda büyük bir başarı elde edilmiştir. Lise yıllarımda radyoda dinlerdim: "Ulukışla Pozantı yolunda çalışma var, buradan gidecekler tedbirli olsun, çekme halatı, takoz bulundursun." Yani yıllarca yolları açmak yerine yollara takoz olmuşuz. Şimdi bu çile yolu, 2 senede güzel bir yol haline geldi.

9 yılda 6 bin kilometreden 21 bin 300 kilometreye yükselmişiz. Tevazuya lüzum yok, bu hakikaten bir devrimdir. Türkiye'nin ulaşımında, altyapıda genlerini ve geleceğini değiştiren bir devrimdir. Dünyada hiçbir ülke bu kadar kısa sürede bu kadar yol yapamıyor. Bunun hepsini araştırdık. Yılda 2 bin kilometre yol yapıyoruz. Meslektaşlarımız diyor ki, "Sayın Bakan, 1 sıfır fazla söylediniz, 200 kilometre olmasın!" Çünkü Avrupa'da 200 kilometrenin üzerinde yol yapan yok. Niye? Biz çok geç kaldık, geç kaldığımız için zamanla yarışarak bu noktaya geldik. Ve 6 vilayetimiz bölünmüş yolla birbirine bağlıken şu anda 74 vilayetimiz birbirine bölünmüş yolla bağlandı.

Bu yollar ne işe yarıyor? Yol her şey aslında. Yol, zenginlik demek, kültür demek, sevgi demek, üzüntü demek, medeniyet demek. Her şey yolların etrafında oluşuyor. Bir kere yol olmadan hiçbir şeyden bahsetmemiz mümkün değil. Mesela dağda, kuş uçmaz, kervan geçmez

"Genel yük taşımalarında demiryollarının önümüzdeki 10 - 15 yıl süre zarfında nasıl bir hedef ortaya koyacağına, hangi bağlantı hatlarını yapması gerektiğine dair bir master plan yapalım. Ankara Sanayi Odası bu çalışmaya üretim ve büyüklük envanterini çıkararak başlayabilir, böylece ilk adım da atılmış olur."

"Yol, zenginlik demek, kültür demek, sevgi demek, üzüntü demek, medeniyet demek. 9 yılda 6 bin kilometreden 21 bin 300 kilometreye yükselmişiz. Tevazuya lüzum yok. Bu, Türkiye'nin ulaşımda, altyapıda genlerini ve geleceğini değiştiren bir devrimdir."

verde milyonlarca dönüm araziniz olsa ne anlamı var? Oradan bir yol geçtiği zaman o arazi bir anlam ifade ediyor. Yani bölgesel zenginlikler de yolla beraber ortaya çıkıyor. Bu nedenle biz bu yolları yaparken sadece belirli bölgelere değil, her tarafa yaptık ki zenginlik noktaları da yayılsın, bir yerlerde toplanmasın. Teşvik sisteminin amacı da o, bölgesel kalkınmışlık farklarını mümkün olduğunca azaltmak, sosyal barışı sağlamak, ülkenin birliğini, bütünlüğünü sağlamak. Şimdi bu yolların tamamı için konuşacak olursak, iki kalemden yıllık 12,6 milyar tasarruf sağlıyoruz. Birincisi; fazla yakılan yakıt, ikincisi; kaybedilen zaman. Bu iki kalemin yıllık getirisi 12,6 milyar. Toplamı ne kadar? Mesela son yaptığımız 15 bin kilometre için 45 milyar para harcamışız, yıllık 9,3 milyar dönüşü var. 4,5 yılda yol amorti ediyor. 4,5 yılda dönen böyle bir yatırım var mı? Aslında yollar para kazanan şey değil, ekonomiyi büyüten, ticareti büyüten altyapılardır. Ama bu iş o kadar geç kalmış, ihmal edilmiş ki kendisi bizatihi ticaretin bir parçası haline gelmiş.

Bir başka büyük kazanç ise emisyon, atmosfere verilen yanlış gazlar, karbondioksit gazı, egzoz gazı, bunlarda da ciddi azalma var. Bölünmüş yollar için yaklaşık 3 milyon ton daha az yanlış gaz veriyoruz. Çevrenin korunmasına da önemli etkisi oluyor.

Örneğin Ankara'nın 424 kilometre bölünmüş yolu var. 2003 öncesinde de vardı, rahmetli Özal'ın yaptığı Çevre Yolu ve Ankara sınırları içindeki otoyol, onun dışında bir

şey yoktu. Şu anda Ankara içerisindeki 424 kilometreyi Ankara'nın diğer illere, ilçelerine bağlantı yolları olarak yaptık.

Gölbaşı - Kulu ayrımı Balâ yolu bitmek üzere, çok az bir şey kaldı. Ankara - Çankırı yolu bitti. Tabii buranın sıcak asfalt yapılma işi var, zannediyorum bunun da ihalesini yaptık. Standardının düzeltilme işi de bu sene başlamış oldu. Yenikent - Ayaş - Beypazarı yolu 80 kilometre, bunun da 36 kilometresi kaldı, diğerleri BSK yapılıyor.

Balâ ayrımı, Aksaray - Ereğli ayrımı 160 kilometre, bu yol da bitti, burada da yine BSK çalışmalarımız devam ediyor.

Kazan - Kızılcahamam - Gerede yolu, 71 kilometrelik yol, Ankara tarafında 13 kilometresi BSK olarak yapıldı, 2011 yılından bu yana BSK çalışmaları devam ediyor.

İncek Kavşağı, Susuz Kavşağı üstyapı iyileştirmesi, Susuz Kavşağı - Kızılcahamam, Beypazarı - Nallıhan, Bahşili - Karakeçili Yolu, Elmadağ - Kırkkale ayrımı, Kalecik Yolu, bu da bir kuzey - güney koridorudur ve çalışmaları devam ediyor. Ankara - İzmir Otoyolunun projeleri 2013'te bitecek, ondan sonra da yapımını yap - işlet - devret modeli ile gerçekleştireceğiz. Ankara - Samsun yolu ise 2023 hedefleri içerisinde yer alıyor.

Sözlerime burada son veriyor, hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

DOSYA

Yeni Yatırım Teşvikleri ve Ankara'nın Konumu

PROF. DR. NEVZAT SAYGILIOĞLU

Gazi Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi
Eski Maliyeci ve Hazineci

Teşvikler “vazgeçilmez” midir yoksa sadece “tatlandırıcı” mıdır?

Teşvikler, dünyada çok uzun geçmişi olan ve Türkiye’de de 50 yıllık tecrübenin ürünü olan bir konu. Özellikle yatırım teşvikleri bu anlamda tüm dünyanın vazgeçilmezi. Öncelikle de ateşleyici, tahrik edici, cezbedici bir müşevvik.

Teşvikler; özünde, bir kamu kaynağının özel sektöre aktarılması ya da bir kamu yükünün azaltılmasıdır. Yani yapacağı yatırım ile ilgili olarak yatırımcı özel sektöre ya kaynak aktarılır veya özel sektörden alınması gereken bir kamusal kaynağın alımından tamamen ya da kısmen vazgeçilir.

Dolayısıyla yapacağı yatırımla ilgili olarak yatırımcıya karşılıksız bağış niteliğinde bir kaynak aktarılması, ucuz faizli kredi tahsis edilmesi, arsa tedarik edilmesi, makine ve ekipman verilmesi gibi teşvikler birinci gruba girer. Bunların hepsi öz ya da yabancı kaynak girişi anlamına gelir.

Buna karşın; yatırımcının ödemek zorunda olduğu mali yüklerinin azaltılması da ikinci gruba girer. Örneğin bir yatırımcının ithal edeceği makine ve ekipman için gümrük vergisi ve benzeri eş etkili vergilerin tamamen veya kısmen alınmaması, aynı şekilde yurt içinden veya yurt dışından tedarik edeceği makine ve ekipman için katma değer vergisi istisnası uygulanması, faaliyet kârının tamamının veya bir kısmının gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesi, yatırımla ilgili tüm işlemler üzerinden alınması gereken damga vergisi ve harç gibi mali yükümlülüklerin tahsilinden vazgeçilmesi, çalışanların ücretleri üzerinden işveren sigorta primi kesilmemesi, aynı şekilde belli koşullarda işçi sigorta primi kesintisinin de alınmaması gibi enstrümanlarla yatırımcı üzerindeki mali yükler tamamen veya kısmen azaltılır. Burada, yatırımcı için bir kaynak

girişi yoktur ancak mali yükümlülüklerle bağlı bir kaynak çıkışı da olmaz. Böylece yatırımcı için bir oto finansman imkânı doğmuş olur.

Her iki durumda da teşviklerin kamuya veya bir başka anlatımla merkezi ve yerel kurumlara bir maliyeti vardır.

Özellikle gelişmekte olan ekonomiler için özel sektör eliyle yatırımların desteklenmesinde bu teşviklerin önemi çok büyüktür. Teşvikler sayesinde yatırım hacminde bir artış olur ancak teşvikler nedeniyle de kaynak dağılımında bozulma olur. Şöyle ki; teşvikler sayesinde, verimli olmayan kimi sektör veya alanlara gereksiz bir kaynak aktarılması konusu gündeme gelir.

Türkiye, 1980’li ve 90’lı yıllarda bunun acı tecrübelerini yaşamıştır. Un fabrikası, yem fabrikası, tavukçuluk, hayvancılık, TIR taşımacılığı gibi alanlarda, Türkiye’nin ihtiyacının çok üzerinde yatırımlar yapılmıştır. Aynı dönemde özellikle doğu ve güneydoğuya verilen çeşitli nakdi destekler, yatırım mezarlığına ya da lüks alım ve harcamalara dönüşmüştür.

Yine de 1963 yılından bu tarafa Türkiye’nin uygulaya geldiği çeşitli teşvikler, bu konuya olan ilgiyi hep diri tutmuştur. Teşvikler hemen her zaman hep ilgi odağı olmuştur.

Bütün bu olgulara rağmen; yatırım teşvikleri gereklidir ancak yeterli değildir. Teşvikler, diğer yatırım ortamı oluşmuşsa özendiricidir. Yani yatırım ortamı varsa, yatırım teşvikleri destekleyicidir veya bir başka anlatımla tatlandırıcıdır. Ancak özellikle belli bölgelere yönelik ve bünyelerine uygun yatırım teşviklerinin getirilmesi de bir zorunluluktur. Şöyle ki; doğu ve güneydoğu bölgelerimizde özel sektör yatırımlarının desteklenmesi şart olmakla beraber

“Yapacağı yatırımla ilgili olarak yatırımcıya karşılıksız bağış niteliğinde bir kaynak aktarılması, ucuz faizli kredi tahsis edilmesi, arsa tedarik edilmesi, makine ve ekipman verilmesi gibi teşvikler birinci gruba girer. Yatırımcının ödemek zorunda olduğu mali yüklerinin azaltılması da ikinci gruba girer.”

bölgede kamu yatırımlarının vazgeçilmezliği ve yönlendiriciliği de ortadadır. Elbette bölgenin ekonomisine, dokusuna uygun yatırım konularının teşvik edilmesi gerektiği de açıktır.

O halde Türkiye özelinde teşvikler, doğu ve güneydoğu bölgeleri için bir zorunluluk ise diğer bölgeler için de tatlandırıcıdır.

Yeni teşvik sisteminden ne bekleniyordu ve nasıl oluşturuldu?

Daha önce de belirtildiği gibi Türkiye'nin, yaklaşık yarım yüzyıldan beri teşviklerin tadını aldığı ortada. Hızlandırılmış amortisman, yatırım indirimi, finansman fonu gibi çeşitli adlarla vergi ağırlıklı olarak uygulana gelmiş teşvikler var.

2009 yılı Temmuz ayından beri yürürlükte bulunan teşviklerin cazibesi kalmamıştı, deyim yerinde ise ömrü tükenmişti. Zaten bu teşvikler ağırlıklı olarak genel nitelikliydi. Yani makine ve ekipman ithalinde gümrük vergisi muafiyeti ile yurt içinden ve yurt dışından makine ve ekipman tedarikinde katma değer vergisi istisnası uygulanıyordu. Açıkçası bunlar kesmiyordu.

Yatırımcıların uzun bir süreden beri devam eden teşvik talepleri vardı. Bu talepleri şu başlıklar altında toplamak mümkün:

- Her şeyden önce yatırımcılarımızın çok sevdiği ve uygulamasından memnun kaldığı yatırım indirimi müessesesi 2006 yılında yürürlükten kaldırıldığı için buna benzer bir teşvik beklentisi oldu.
- Şirket veya firma kazançlarından alınacak gelir veya kurumlar vergisinde indirim yolu açıldı. Yatırımın belli bir kısmı için indirimli kurumlar vergisi uygulaması geldi. Ancak bu teşviklerin uygulaması işletme dönemine ait olduğu için yatırım dönemi için de indirimli vergi talebi vardı.
- 2009 yılı Kararnamesi ile getirilen bölgelere ilişkin eleştiriler vardı. Teşviklerden kimi illerin yeteri kadar yararlanamadığı eleştirileri söz ko-

nusuydu. Onun için bölge haritasının yeniden oluşturulması isteniyordu.

- Bölgelere ilişkin eleştiriler yanında bölgesinde desteklenen sektörlerle ilişkin eleştiriler de dikkat çekiyordu. Yani bölgesine göre uygulanan sektörel desteklerin yeniden gözden geçirilmesi talep ediliyordu.
- Hızlı gelişme ve sağlıklı dönüşüm için stratejik yatırım konularına ihtiyacın olduğu ileri sürülüyordu. Yani; diğer dünya ülkeleriyle yarış yapabilecek sektörlerle sahip olabilmek ve verimlilik ve kaliteyi sağlamak adına yeni yatırımlara ihtiyaç vardı.
- Özellikle görece olarak en az gelişmiş bölgelerin kalkındırılarak ayağa kaldırılabilmesi için cazip ve daha büyük teşviklerin devreye sokulması gerekiyordu.

Yukarıda sıralanan talepler ve gerekçeler doğrultusunda yeni teşvik sisteminin oluşturulmasına karar verildi. Yeni teşvik sisteminin amaçları da şöyle sıralandı:

1. Ülkenin zaten sınırlı olan tasarruflarının katma değeri çok daha yüksek yatırımlara yönlendirilmesi,
2. Ülkede üretimin ve dolayısıyla istihdamın artırılması,
3. Uluslararası rekabet gücünü arttırıcı yatırımların özendirilmesi ve bu amaçla ihracat odaklı sanayi üretimi yapılanmasının sağlanması,
4. Yeni ve cazip teşviklerle doğrudan yabancı sermayenin çekilmesi,
5. Bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
6. Belli sektör veya alanlarda kümelenmeye gidilmesi,
7. Dünyanın ve özellikle Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu çevre ve AR-GE ile ilgili yatırımların daha çok desteklenmesi.

"Her şeyden önce yeni teşvik sistemi en üst düzeyde hükümet desteğini aldı. Yeni sistemin temel yapısı, 6 Nisan 2012 tarihinde bizzat Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklandı. Bu açıklamanın arkasından daha ayrıntılı ve teknik bir açıklama da Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'dan geldi. Bugüne kadar hiçbir yatırım teşvik kararı, bu ölçüde en yüksek siyasi desteği alabilmiş değildir. Başbakan'dan tüm Bakanlara kadar tüm hükümet üyeleri, âdeta seferber olmuş, yerli ve yabancı herkesi yatırıma davet ediyor."

Yeni teşvik sisteminin hukuki dayanakları nelerdir?

Her şeyden önce yeni teşvik sistemi en üst düzeyde hükümet desteğini aldı. Yeni sistemin temel yapısı, 6 Nisan 2012 tarihinde bizzat Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklandı. Bu açıklamanın arkasından daha ayrıntılı ve teknik bir açıklama da Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'dan geldi.

1. Teşvik sisteminin oluşturulabilmesi için öncelikle kanuni düzenlemelere ihtiyaç vardı. Bu amaçla yeni bir torba kanun çıkarıldı. 31.5.2012 tarih ve 6322 sayılı Kanun, 15 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı. Bu kanunun 12, 25, 32 ve 39. maddelerinde teşviklere ilişkin düzenlemelere yer verildi.

2. Yasal düzenlemeyi takiben esas Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı yayımlandı. Teşvik sisteminin temel yapısı, işleyişi, türleri, diğer hususlar bu Kararname'de yer aldı. Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı da 19 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı.

3. Artık Bakanlar Kurulu Kararı'nda yer alan yatırım teşviklerinin uygulama esaslarını belirleyen tebliğe sıra gelmişti. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına ilişkin 2012/1 sayılı Tebliğ de ertesi gün yani 20 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yer aldı.

4. Bu arada 6. bölgede yapılacak yatırımlarda uygulanacak personele ilişkin gelir vergisi stopajı teşvikine ilişkin düzenleme de 283 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile gerçekleştirildi ve 27 Temmuz 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı.

Bundan böyle uygulamada ortaya çıkabilecek sorunlara çözüm bulmak amacıyla Ekonomi Bakanlığı tarafından çeşitli genel düzenleyici işlemler olabilecektir. Yani ihtiyaç doğrultusunda teşvik uygulama tebliğleri yayımlanacaktır.

Yeni teşvik sisteminin yasal dayanakları yukarıda kısaca anlatıldığı gibi...

Dünyayı dolaşan Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, şimdi de yeni yatırım teşviklerini anlatmak adına Türkiye'yi adım adım dolaşiyor. Çağlayan; kimi zaman "yatırım fırsatı" olarak ve kimi zaman da "er meydanına davet edilen babayığıtlık" olarak teşvikleri anlatmaya çalışıyor.

Sözün özü şu ki; bugüne kadar hiçbir yatırım teşvik kararı, bu ölçüde en yüksek siyasi desteği alabilmiş değildir. Başbakan'dan tüm Bakanlara kadar tüm hükümet üyeleri, âdeta seferber olmuş, yerli ve yabancı herkesi yatırıma davet ediyor.

Anlaşılan da o ki; bu teşvikler yeni yatırımları çekecek!

Yeni teşvik grupları ve destek unsurları neler?

Çok kısa zamanda ekonominin gündemine oturan ve çeşitli çevrelerce genelde olumlu olarak değerlendirilen yeni yatırım teşvikleri ile hangi destekler sağlanıyor? Bir başka deyimle yatırımcıya ne veriliyor ya da yatırımcıdan neyin alınmasından vazgeçiliyor?

Eski sistemde bir kısmı var olan ve yeni sistemde de devam edenlerle birlikte 9 tane destek unsuru var. Bunlar:

- Gümrük vergisi muafiyeti,
- Katma değer vergisi istisnası,
- Gelir vergisi stopaj desteği,
- SGK işveren prim desteği,
- İndirimli kurumlar vergisi,
- Faiz desteği,
- SGK işçi primi desteği,
- Yatırım yeri (arsa) tahsisi,
- İnşaat katma değer vergisi iadesi

Yukarıda sıralanan bu 9 destek unsuru, farklı şekillerde olmak üzere, 4 grupta uygulama alanı buluyor. Bu 4 grup teşvikler genel, bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar olarak adlandırılmış. Bu grupların her biri için uygulanacak destek unsurları ise aşağıda sıralanmış bulunuyor:

1. Genel teşvik uygulamaları

- Makine ve teçhizatın AB dışı ülkelerden ithalinde gümrük vergisi muafiyeti
- Yerli veya ithal makine ve teçhizat tedarikinde katma değer vergisi istisnası
- 6. bölgede yapılacak yatırımlarda personel gelir vergisi stopaj desteği
- Gemi inşa yatırımlarında SGK primi işveren hissesi desteği

2. Bölgesel teşvik uygulamaları (Kararname ile belirlenen 6 bölgede)

- Makine ve teçhizatın AB dışı ülkelerden ithalinde gümrük vergisi muafiyeti
- Yerli veya ithal makine ve teçhizat tedarikinde katma değer vergisi istisnası
- İndirimli gelir ve kurumlar vergisi oran uygulaması
- SGK primi işveren hissesi desteği
- Yatırım yeri (arsa) tahsisi
- 3, 4, 5, 6. bölgelerde yapılacak yatırımlarda kullanılacak kredilerde faiz desteği
- 6. bölgede yapılacak yatırımlarda personel gelir vergisi stopaj desteği

- 6. bölgede yapılacak yatırımlarda SGK primi işçi hissesi desteği

3. Büyük ölçekli yatırımlar (Asgari yatırım tutarının üzerindeki Kararname ile belirlenen sektörlerde)

- Makine ve teçhizatın AB dışı ülkelerden ithalinde gümrük vergisi muafiyeti
- Yerli veya ithal makine ve teçhizat tedarikinde katma değer vergisi istisnası
- İndirimli gelir ve kurumlar vergisi oran uygulaması
- SGK primi işveren hissesi desteği
- Yatırım yeri (arsa) tahsisi
- 6. bölgede yapılacak yatırımlarda personel gelir vergisi stopaj desteği
- 6. bölgede yapılacak yatırımlarda SGK primi işçi hissesi desteği

4. Stratejik yatırımlar (İthalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik belli tutarın üzerindeki yatırımlar)

- Makine ve teçhizatın AB dışı ülkelerden ithalinde gümrük vergisi muafiyeti
- Yerli veya ithal makine ve teçhizat tedarikinde katma değer vergisi istisnası
- İndirimli gelir ve kurumlar vergisi oran uygulaması
- SGK primi işveren hissesi desteği
- Yatırım yeri (arsa) tahsisi
- Yatırımda kullanılacak kredilerde faiz desteği
- Belli tutarın üzerindeki yatırımlarda bina inşaatı katma değer vergisi iadesi
- 6. bölgede yapılacak yatırımlarda personel gelir vergisi stopaj desteği
- 6. bölgede yapılacak yatırımlarda SGK primi işçi hissesi desteği

Yukarıda sıralanan teşvik unsurları teşvik grupları itibarıyla topluca gösteren tablo da aşağıda yer alıyor. Söz konusu teşvik unsurlarının teşvik gruplarına göre ayrımının da kendi içinde çeşitli alt grupları var.

Destek Unsurları	Genel	Bölgesel	Büyük	Stratejik
Gümrük Vergisi Muafiyeti	VAR	VAR	VAR	VAR
KDV İstisnası	VAR	VAR	VAR	VAR
Gelir Vergisi Stopaj Desteği	6. BÖLGE	6. BÖLGE	6. BÖLGE	6. BÖLGE
SGK İşveren Prim Desteği	G. İNŞA	VAR	VAR	VAR
İndirimli Gelir ve Kur. Vergisi	YOK	VAR	VAR	VAR
Faiz Desteği	YOK	3 - 6. BÖLGE	YOK	VAR
SGK İşçi Primi Desteği	YOK	6. BÖLGE	6. BÖLGE	6. BÖLGE
Yatırım Yeri Desteği	YOK	VAR	VAR	VAR
İnşaat KDV İadesi Desteği	YOK	YOK	YOK	VAR

Yatırım tutarlarına ve konularına ilişkin sınırlamalar:

Geçmiş yatırım teşvik sistemlerinde olduğu gibi bu yeni teşvik sisteminde de yatırım tutarlarına ve konularına ilişkin sınırlamalar var.

1. Her şeyden önce yatırım tutarı veya yeri ne olursa olsun bazı yatırım konuları hiçbir şekilde teşvik edilmiyor. Bu yatırım konuları; tarım, imalat, enerji, madencilik ve hizmetler sektörlerine ait olarak sıralanmış durumda. Türkiye'nin üretim kapasitesi ve ihtiyacı doğrultusunda bu tablo oluşturulmuş. Anılan tablo, 19 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yatırım Teşvik Kararına ek 4 sayılı listede sıralanmış. Örneğin iplik, dokuma, doğal gaza dayalı enerji, kütlü pamuk, küp şeker, müteahhitlik, AVM yatırımı gibi konularda hiçbir şekilde yatırım teşviki öngörülmemiş.

2. Bu arada bazı yatırım konuları da belli şartlara bağlanmış. Yani yapılan yatırımlarda asgari ölçüler getirilmiş. Örneğin örme yatırımlarında toplam makine sayısının en az 60, süt hayvancılığında büyük baş hayvan sayısının en az 150 olması öngörülmüş.

3. Yeni yatırım teşvik sistemine göre Yatırım Teşvik Belgesi'ne bağlı olarak yatırım teşviklerinden yararlanabilmek için sektörüne ve bölgesine göre asgari tutarda yatırım harcaması yapılması gerekiyor. Asgari yatırım tutarı sağlanmadığında teşviklerden yararlanmak mümkün değil. Yatırım Teşvik Kararnamesi'ne göre genel, bölgesel ve sektörel asgari yatırım tutarları belirlenmiş durumda. Şöyle ki;

- 1. ve 2. bölgede yapılan yatırımlarda genel teşviklerden yararlanabilmek için asgari yatırım tutarının 1 milyon lira olması gerekiyor.

"Stratejik yatırımlar, hükümetin gerçekten çok önem verdiği bir destek konusu. Kökten değişimi hedefleyen bu düzenleme, Teşvik Kararnamesi'nin 8. maddesinde ve uygulama tebliğinin de 10. maddesinde yerini almış durumda. Stratejik yatırımla amaçlanan, ithalat bağımlılığımız olan ürünlerin üretimine yönelik yatırımları ülkemize kaydırmaktır."

“Yeni teşvik Kararnamesi bir başka açılım daha yapıyor ya da bir başka anlatımda yeni bir ‘bonus’ daha sağlıyor. Daha önceki kararnamelerde olmayan bir avantaj. Kararname’de belirtilen aşağıdaki konularda yatırım yapanlar, yatırımın yapıldığı bölgeye bakılmaksızın 5. bölge teşviklerinden yararlanabilecekler. Ancak eğer yatırım 6. bölgede yapılmış ise o zaman 6. bölgenin teşvikleri uygulanacak.”

- Buna karşın 3, 4, 5 ve 6. bölgelerde yapılan yatırımlarda genel teşviklerden yararlanabilmek için yapılacak asgari yatırım tutarı 500 bin lira.
- Bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlarda sektörlerin her biri için Kararname’de öngörülen asgari yatırım tutarının yapılması şart.
- Finansal kiralama yoluyla yapılacak yatırımlarda her bir finansal kiralama şirketi için 200 bin lira.
- Büyük ölçekli yatırımlarda, sektörüne göre en az 50 milyon lira ile 1 milyar lira arası yatırım öngörülmesi koşulu aranıyor.
- Stratejik yatırımlarda asgari yatırım tutarı 50 milyon lira olarak öngörülüyor.
- Bu arada teşvik kapsamına giren gayri maddi duran varlıkların (marka, lisans, know-how gibi) yatırım tutarının, toplam yatırım tutarının yarısını aşmaması gerekiyor.

Öte yandan bazı harcamalar da niteliği gereği teşvik kapsamında dikkate alınmıyor. Bu harcamalar uygulama ile ilgili 2012 / 1 sayılı Tebliğ’in 8. maddesinde sıralanıyor. Buna göre;

- Motorlu araçların CKD parçaları dışındaki tüm hammadde, ara malı ve işletme malzemesi,
- Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,
- Karayolu nakil vasıtaları ile her türlü binek araçları (sağlık, belediye, off road taşıtlar, liman araçları hariç),
- Havayolu yük ve yolcu taşımacılığı yatırımları dışındaki diğer yatırımlar için alınan uçak ve helikopter,
- Porselen, seramik ve camdan mamul eşya,

- İthal ve yerli makine ve teçhizat listelerindeki inşaat malzemeleri

harcamaları hiçbir şekilde dikkate alınmayacak.

Bölgesel teşviklerin ayrıntısı

Bölgesel teşvikler öteden beri Türkiye’nin uyguladığı bir teşvik türü. Türkiye, bölgeler itibarıyla gruplandırılıyor ve her gruba hangi teşviklerin sağlandığı mevzuatla belirleniyor.

Daha önceki 2009 Temmuz Kararnamesi ile belirlenen bölge sayısı yeni Kararname ile 6’ya çıkarılmış. Yani 81 il 6 bölgeye ayrılmış.

Peki, bu ayırım nasıl yapılmış? Siyasetin veya bürokrasinin keyfiyle mi olmuş? Kesinlikle hayır! Bölgelerin ayrıştırılmasında tam 61 göstergeden yararlanılmış. Yani 61 göstergeden oluşan sosyoekonomik gelişmişlik endeksine göre gruplandırma yapılmış. Bu göstergelerin türleri ve sayıları şöyle...

□ İstihdam Göstergeleri	8
□ Rekabetçi ve Yenilikçi Kapasite Göstergeleri	15
□ Mali Göstergeler	7
□ Demografik Göstergeler	5
□ Eğitim Göstergeleri	6
□ Sağlık Göstergeleri	5
□ Erişilebilirlik Göstergeleri	6
□ Yaşam Kalitesi Göstergeleri	9

Toplam Değişken Sayısı 61

81 ilimizin 6 bölgeye dağılımı, 19 Haziran 2012 tarihli Kararname’de şöyle belirlenmiş;

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyon	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkâri
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	Kahramanmaraş	Iğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	Bozcaada
			Sivas		Gökçeada
8 İL	13 İL	12 İL	17 İL	16 İL	15 İL

Bölgesel teşvikler itibarıyla uygulanan destek unsurlarını daha önce sıraladık. Ancak bu özet bilgi çok anlam ifade edemeyebilir. Bu destekleri biraz daha açmakta yarar var. Yani hangi bölgeye ne tutarda veya oranda destek sağlandığını, destek unsurlarının neler olduğunu ortaya koymak lazım.

1. Önce indirimli gelir ve kurumlar vergisi desteğine bir bakalım.

Özet tablo aynen şöyle...

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında İndirimli Vergi Oranları				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	15	50	0	100
II. Bölge	20	55	10	90
III. Bölge	25	60	20	80
IV. Bölge	30	70	30	70
V. Bölge	40	80	50	50
VI. Bölge	50	90	80	20

Bu tablonun yorumu şöyle: Örneğin 1. bölgede bir yatırım yapıldığında, yapılan yatırım tutarının % 15'i alınarak yatırım katkı tutarı bulunacak. Bu tutara, kurumlar vergisi normal oranının (yani % 20'nin) % 50'si indirim yapılarak indirimli kurumlar vergisi uygulanacak. Ancak bu indirim yatırım döneminde olamayacak, tamamı işletme döneminde uygulama konusu yapılacaktır.

Dilerseniz 1. bölgedeki Ankara'yı ve 5. bölgede bulunan yanı başındaki Yozgat veya Çankırı'yı örnek alalım. Her iki ilde de bölgesel teşvikten yararlanan 5 milyon liralık tevsî yapıldığını düşünelim.

Ankara'daki yatırımın katkı tutarı (5 milyon x % 15) 750 bin lira olacaktır. Bunun anlamı şudur: 750 bin liraya kadar kazançlara % 50 oranında indirimli olan % 10 kurumlar vergisi uygulanacaktır. Tevsî yatırım olduğu için işletme dönemi devam ediyor demektir ve 750 bin liraya kadarki kazanç üzerinden sadece % 10 oranında kurumlar vergisi alınacaktır. Bu tutarın üzerindeki kazançta % 20 normal kurumlar vergisi oranı uygulamasına devam edilecektir.

Yozgat'taki ya da Çankırı'daki yatırımın katkı tutarı (5 milyon x % 40) 2 milyon lira olacaktır. Bunun anlamı şudur: 2 milyon liraya kadar kazançlara kurumlar vergisi oranı % 80 indirimli olarak yani % 4 şeklinde uygulanacaktır. 2 milyon liranın yarısı için yatırım döneminde % 4 oranında kurumlar vergisi ve diğer 1 milyon liraya kadarki kazanç üzerinden işletme döneminde % 4 oranında kurumlar vergisi alınacaktır. Bu tutarın üzerindeki kazançta % 20 normal kurumlar vergisi oranı uygulamasına devam edilecektir.

Ancak bölgesi ne olursa olsun, bazı yatırım harcamaları için indirimli gelir veya kurumlar vergisi desteği uygulanamayacaktır. Örneğin;

- Arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanına tabi olmayan diğer harcamaları içeren yatırımlar,
- KVK kapsamında finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar tarafından gerçekleştirilen yatırımlar,
- İş ortaklıkları tarafından gerçekleştirilen yatırımlar,

- 4283 sayılı Yap - İşlet Modeli kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar,
 - Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar,
 - 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap - İşlet - Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar,
 - Rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar
- ile ilgili olarak indirimli gelir veya kurumlar vergisi uygulaması yapılamayacaktır.

2. Şimdi sıra SGK işveren hissesi prim desteğinde.

Aşağıdaki tabloya bir göz atalım.

Bölgeler	31.12.2013'e kadar	01.01.2014 itibarıyla	Destek Tavanı (Sabit Yatırıma Oranı - %)	
			Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
I	2 yıl	-	10	3
II	3 yıl	-	15	5
III	5 yıl	3 yıl	20	8
IV	6 yıl	5 yıl	25	10
V	7 yıl	6 yıl	35	11
VI	10 yıl	7 yıl	50	15

Tablo şunu söylüyor: çalışan personele ait SGK işveren prim hissesinin belli bir kısmı belli süreyle Hazine tarafından üstleniliyor. Bu belli kısmın, asgari ücrete tekabül eden kısım olduğu anlaşılıyor.

Öte yandan bu prim desteği belli bir süre devam edecek ve bu süre de yatırımın başlangıç tarihine göre değişecek. Yani 31 Aralık 2013 tarihine kadar yatırım yapanlar için bu süreler daha uzun olacak. Ancak 1 Ocak 2014 tarihinden sonra yatırıma başlayanlar da söz konusu süreler daha azaltılmış olarak uygulanacak.

Ayrıca bu süreler bölgesine göre değişkenlik gösteriyor. Yukarıdaki örneğimizi sürdüreceğiz olursak; 1. bölgede Ankara'da yatırım yapanların 31 Aralık 2013 tarihine kadar yatırıma başlamaları halinde 2 yıl süreyle bu destekten yararlanacakları anlaşılıyor. Buna karşın Yozgat veya Çankırı'da yatırım yapanların ise, 31 Aralık 2013 tarihine kadar yatırıma başlamaları halinde, 7 yıl süreyle bu SGK işveren primi desteğinden faydalanmaları öngörülüyor. 1 Ocak 2014 tarihinden sonra başlayanlarda ise bu süre 6 yıla iniyor.

Tablodan da anlaşıldığı üzere; SGK işveren hissesi prim desteğinden yararlanma süresi, bölgesine ve yatırıma başlama tarihine göre 2 ile 12 yıl arasında değişiyor. 12 yıllık süre, 6. bölgedeki organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlara uygulanıyor.

3. Gelelim bölgelere göre değişen faiz desteğine...

Faiz desteği, bu son teşvik kararnamesiyle getirilen yeniliktir. Yatırımcılar için çok ciddi bir destek veya sübvansiyon niteliğindedir.

Bölgeler	Destek Oranı		Azami Destek Tutarı (Bin TL)
	TL Cinsi Kredi	Döviz Cinsi Kredi	
I	-	-	-
II	-	-	-
III	3 Puan	1 Puan	500
IV	4 Puan	1 Puan	600
V	5 Puan	2 Puan	700
VI	7 Puan	2 Puan	900

Bu desteğin özü şudur: Yatırımcıların, banka veya finans kurumlarından yatırım kredisi kullanmaları halinde, ödemek zorunda oldukları faizin belli bir kısmı, yine belli bir tutarla sınırlı olmak üzere Hazine tarafından karşılanıyor. Hazine tarafından karşılanacak kısım da Türk lirası veya döviz cinsi krediye göre değişiyor. Aynı şekilde; faizin, Hazine tarafından karşılanacak kısmı bölgesine göre farklılık gösteriyor.

Hemen belirtelim ki; 1. ve 2. bölgede yapılacak yatırımlarda kredi kullanılması halinde, faiz desteği verilmeyecek. Dolayısıyla Ankara örneğimizi ele alacak olursak; Ankara'da yapılacak yatırımda kullanılacak krediye faiz desteği sağlanmayacak.

Buna karşın Türkiye'nin en geri kalmış illerinin bulunduğu 6. bölgede yapılacak yatırımlarda kredi kullanılması halinde, Türk lirası kredilerde 7 puan ve döviz cinsi kredilerde ise 2 puan faiz desteği sağlanacak. Yani kredilerin faizlerinin bu kadarlık kısmı Hazine tarafından karşılanacak. Ancak sağlanacak faiz desteği tutarı da hiçbir şekilde 900 bin lirayı geçemeyecek.

Yozgat veya Çankırı örneğimize göre ise, Türk lirası kredilerde 5 puan ve döviz cinsi kredilerde 2 puan faiz desteği sağlanıyor. Burada da sağlanacak faizin tutarı 700 bin lira ile sınırlandırılıyor.

Anlaşıyor ki; Ankara - Yozgat veya Ankara - Çankırı sınırına yapılacak yatırım için ciddi bir destek veya cazibe söz konusu.

Şimdi de bölgesel düzeyde uygulanan diğer teşvik unsurlarını hatırlayalım.

4. Yatırım malı makine ve teçhizat ithalinde gümrük vergisi muafiyeti.

Bilindiği üzere bu teşvik unsuru genel niteliklidir. Tüm 6 bölge için de geçerlidir. Bölgeler arasında ayırım yoktur. Avrupa Birliği ülkeleri dışındaki diğer ülkelerden ithal edilen teşvik belgeli yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisi alınmıyor.

5. Yatırım malı makine ve teçhizat ithalinde katma değer vergisi istisnası.

Bu destek aslında, yatırımcıya başlangıçta finansman desteği sağlayan bir uygulama. Katma

değer vergisinin tekniği itibarıyla bu vergi ödenmiş olsaydı daha sonra satışlar üzerinden tahsil edilecek vergiden indirilecekti. Bu uygulama ile ödenmemiş olduğu için ayrıca satışlar üzerinden tahsil edilecek vergiden indirilmemiş olacak.

6. SGK işçi primi hissesi desteği.

SGK işçi prim desteği sadece 6. bölgede uygulanacak bir destek. 6. bölgede yatırım yapanların istihdam ettikleri personelin işçi prim ödemeleri kendisinden kesilip ilgili dairesine yatırılmayacak ve daha sonra terkin edilecek. Böylece ya işçinin cebine daha fazla para girmiş olacak ya da yapılacak ücret pazarlığına göre yatırımcının işçilik maliyetleri bu kadar azalacak. Çok etkili bir destek unsuru olduğunu unutmamak gerek.

7. Çalışan personele ait gelir vergisi stopaj desteği.

Bu destek unsuru da sadece 6. bölgede yapılacak yatırımlar ile sınırlı olacak. Bu bölgede yapılacak yatırımlarda çalışan personele ait gelir vergisi stopajı yapılmayacak ve yukarıda belirtilen avantaj, çalışana ve / veya yatırımcıya sağlanmış olacak.

8. Yatırım yeri (arsa, arazi) tahsis desteği.

Teşvikli yatırımlara öteden beri yatırım yeri arsa veya arazi tahsis desteği uygulanıyor. Bu düzenlemenin kaynağını, 29.6.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanun'un Ek 3. maddesi oluşturuyor. Uygulamayı yapma ve izleme yetkisi Maliye Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatlarına ait. Maliye Bakanlığında Milli Emlak Genel Müdürlüğü bu konunun yetkilisi konumunda. Çeşitli kısıtlara ve yerel engellere rağmen bu desteğin etkin olarak uygulandığı yerler var. Bu hüküm, prensip olarak tüm bölgelerde geçerli olacak.

“Büyük ölçekli yatırım” desteği nedir?

Daha önceki 2009 yılı Teşvik Kararnamesi'nde de yer alan büyük ölçekli yatırımların bu Kararname ile de desteklendiği anlaşılıyor. Bu tanım ile

- Teknoloji ve AR- GE kapasitesini artıracak
- Uluslararası alanda rekabet üstünlüğü sağlayacak

büyük ölçekli yatırımların desteklenmesi amaçlanıyor.

Hangi sektörlerin asgari sabit yatırım tutarları ile desteklendiğini yeni teşvik kararının 3 numaralı ekinde görüyoruz. Bu sektörler ve asgari sabit yatırım tutarları aşağıda yer alıyor.

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	
4-a	Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
4-b	Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve / veya Vagon İmalatı Yatırımları	
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzun Taşıtları ve / veya Parçaları İmalatı Yatırımları	50
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dâhil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: Maden Kanunu'nda belirtilen IV / c grubu metalik madenlerin cevher ve / veya konsantresinden nihai metal üretime yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)	

Tablodan da görüldüğü üzere; bu yatırımlar, petrol ürünleri, motorlu araç ana ve yan sanayi ürünleri, demir yolu, elektronik sanayi, tıbbi alet, ilaç üretimi, havacılık ve uzay ile diğer metal üretimi gibi ileri teknoloji gerektiren alanlarla sınırlandırılmış bulunuyor.

Büyük ölçekli yatırımlara sağlanan destekler daha önce sıralanmıştı.

Bu yatırımlara, faiz desteği ve inşaat katma değer vergisi iadesi desteği dışında diğer tüm destekler 7 ayrı başlık altında verilebilecek.

Buna göre büyük ölçekli yatırımlara bölgesel bazda sağlanacak indirimli gelir ve kurumlar vergisi oranları aşağıda yer alıyor.

Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	25	50	0	100
II. Bölge	30	55	10	90
III. Bölge	35	60	20	80
IV. Bölge	40	70	30	70
V. Bölge	50	80	50	50
VI. Bölge	60	90	80	20

Büyük ölçekli yatırımın 6. bölgede yapılması halinde ise yeni bir uygulama olarak asgari ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisi stopajı desteği ve sigorta primi işçi hissesi desteği sağlanacaktır.

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	25	30	35	40	50	60
		OSB İçi	30	35	40	50	60	65
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

Yukarıdaki tablo, büyük ölçekli yatırımlara bölgesel bazda verilecek tüm desteklerle ilgili bilgilerin özetini veriyor. Tablodan da görüldüğü gibi bu yatırımlara toplam 7 ayrı teşvik unsuru ile destek sağlanmış oluyor.

Stratejik yatırımlar...

Stratejik yatırımlar konusu bu Teşvik Kararnamesi'nin öne çıkan farklı noktalarından biridir. Açıkçası bu konu yeni düzenlemenin satış veya pazarlama yönüdür. Yani; stratejik yatırımlar ile bu Kararname daha farklı nitelik kazanmış durumdadır.

Türkiye'nin gündeminde bulunan kronik cari açık sorununa kalıcı çözüm bulmak adına getirilmiş bir araç. Stratejik yatırımlar, hükümetin gerçekten çok önem verdiği bir destek konusu. Kökten değişimi hedefleyen bir düzenleme. Düzenleme, Teşvik Kararnamesi'nin 8. maddesinde ve uygulama tebliğinin de 10. maddesinde yerini almış durumda.

Stratejik yatırımla amaçlanan, ithalat bağımlılığımız olan ürünlerin üretimine yönelik yatırımları ülkemize kaydırmaktır.

İthalat bağımlılığı yüksek ürün üretimine yönelik yatırımlarda aşağıdaki şartlar topluca aranıyor:

- Yatırımın ithalat bağımlılığı yüksek aramalı veya ürünlerin üretimine yönelik olması,
- Asgari sabit sermaye tutarının 50 milyon liranın üzerinde olması,
- Üretilen ürünün yurt içi kapasitesinin ithalatından az olması,
- Bu yatırımla en az % 40 katma değer yaratılması,
- Üretilen ürünün son bir yıl içerisindeki ithalatının 50 milyon doları aşması,
- Stratejik yatırımın ihtiyacında kullanılacak enerji için yatırım yapılması.

Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)	
			Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi
I. Bölge	50	90	50	50
II. Bölge	50	90	50	50
III. Bölge	50	90	50	50
IV. Bölge	50	90	50	50
V. Bölge	50	90	50	50
VI. Bölge	50	90	80	20

Yukarıdaki tablo, stratejik yatırımlardan elde edilen kazançlar için uygulanacak indirimli gelir ve kurumlar vergisi oranlarını gösteriyor. Tablonun, diğer teşviklerden ayrılan tarafları olduğunu görüyoruz. Burada yatırıma katkı oranı tüm bölgelerde aynı tutulmuş ve % 50 olarak belirlenmiş. Bunun yanında gelir ve kurumlar vergisi % 90'lık yasal oranında indirim uygulanarak fiilen % 2 olarak öngörülmüş ve bölgesel ayırım yapılmamış. Yani 1. bölgedeki Ankara'da veya 6. bölgedeki Şanlıurfa'da bir stratejik yatırım yapılırsa, indirimli gelir ve kurumlar vergisi uygulaması, her iki ilde veya bölgede de aynı olacaktır. Bu çok önemli bir farklılıktır ve hükümetin konuya verdiği önemin büyük bir işaretidir.

Aşağıdaki tabloda da stratejik yatırımlar için uygulanan tüm destek unsurlarını toplu halde görüyoruz.

DESTEK UNSURLARI		TÜM BÖLGELER
KDV İstisnası		II
Gümrük Vergisi Muafiyeti		II
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	%50
	Yatırıma Katkı Oranının Yatırım Döneminde Uygulanacak Kısmı	%50 (6. Bölgede % 80)
Sigorta Primi İşveren His. Desteği	Destek Süresi	7 YIL (6. Bölgede 10 YIL)
Yatırım Yeri Tahsisi		II
KDV İadesi		500 milyon TL'nin üzerindeki yatırımların bina - inşaat harcamaları için
Faiz Desteği		Yatırım tutarının % 5'ini geçmemek kaydıyla azami 50 milyon TL'ye kadar
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		Sadece 6. bölge yatırımları için 10 Yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		Sadece 6. bölge yatırımları için 10 Yıl

Tabloya göre;

- Stratejik yatırımlar için SGK primi işveren hissesi desteği 6. bölgede 10 yıl, diğer bölgelerde 7 yıl süreyle uygulanır.
- Stratejik yatırımlarda SSK primi işveren hissesi desteğinin miktarı, bölge ayrımı yapılmaksızın SYT'nin % 15'ini geçemez.
- Bu destekten yararlanabilmek için, aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve desteklenecek prim tutarının dışındaki primlerin yasal süresi içerisinde ödenmiş olması şarttır.
- İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıktan SGK'ya yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

Yine anılan tabloya göre faiz desteği, büyük ölçekli yatırımlarda öngörülmediği halde, stratejik yatırımlarda uygulama konusu yapılıyor.

- Stratejik yatırımlarla ilgili olarak 31 / 12 / 2013 tarihine kadar yapılacak müracaatlara istinaden

düzenlenecek Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında faiz desteği öngörülmüyor.

- Ancak bu belgeler kapsamında faiz desteği ödemelerine 1 / 1 / 2013 tarihinden sonra başlanacak.
- Aracı kurum, faiz desteğine esas olan kredinin teşvik belgesi kapsamındaki harcamalar için kullanılabilmesiyle yükümlü olacak.

Stratejik yatırımlar ile ilgili olarak ayrı bir prosedür öngörülmüş. Böylece bu alandaki yatırımların daha özelde izlenmesi amaçlanmıştır. Mevzuata göre belirlenen prosedürün işlem adımları şöyle özetlenebilir:

- Stratejik yatırım için fizibilite raporu hazırlanması zorunludur.
- Bu fizibilite raporunda yukarıda belirtilen ayrıntıların yer alması şarttır.
- Gerekirse diğer ilgili kurum ve kuruluş görüşleri alınabilir.

- Stratejik yatırımlarla ilgili komisyonun onayı alınmak zorundadır.
- Onayda oy birliği koşulu vardır.

Bir başka açılım: “Öncelikli Yatırım Konuları”

Yeni teşvik Kararnamesi bir başka açılım daha yapıyor ya da bir başka anlatımda yeni bir “bonus” daha sağlıyor. Daha önceki kararnamelerde olmayan bir avantaj.

Kararname’de belirtilen aşağıdaki konularda yatırım yapanlar, yatırımın yapıldığı bölgeye bakılmaksızın 5. bölge teşviklerinden yararlanabilecekler. Ancak eğer yatırım 6. bölgede yapılmış ise o zaman 6. bölgenin teşvikleri uygulanacak.

Bu yatırım konuları şunlar:

- Deniz yolu ile yük ve yolcu taşımacılığı yatırımları,
- Her türlü demir yolu taşımacılığı yatırımları,
- Otomotiv, uzay ve savunma sanayisine yönelik test merkezleri ve rüzgâr tüneli yatırımları,
- 50 bin metrekare üzerindeki fuar yatırımları,

- Sağlık Bakanlığı onaylı 20 milyon liranın üzerindeki biyoteknoloji ve onkoloji ilaçları ile kan üretimine yönelik yatırımlar,
- SSM onaylı 20 milyon liranın üzerindeki savunma, havacılık ve uzay alanındaki yatırımlar,
- Maden istihraç ve maden işleme yatırımları (1. grup madenler ile mısır ve İstanbul ilindeki yatırımlar hariç),
- İlk, orta ve lise eğitime yönelik özel sektör yatırımları,
- AR-GE projeleri sonucu geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı destekli),
- BKK tarafından belirlenen yeni kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerindeki konaklama tesisi yatırımları (bak. BKK).

Yukarıda belirtilen konaklama tesislerinin yararlanacağı yeni kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri de ayrı bir Kararname’de şöyle sıralanmış bulunuyor:

SIRA NO	ADI	SIRA NO	ADI
1	Adana Karataş Yumurtalık KTKGB	15	Erzincan Ergan Dağı KTKGB
2	Ankara Kızılcahamam KTKGB	16	İzmir Bergama - Allanoi - Manisa Soma Menteşe Termal KTKGB
3	Antalya (Kuzey) KTKGB	17	İzmir Dikili Termal KTKGB
4	Antalya Demre KTKGB	18	Kocaeli Sakarya Kıyı Bandı KTKGB
5	Antalya Kemeragzi - Kundu KTKGB	19	Kuzey Van Gölü Selçuklu KTKGB
6	Antalya Kent Merkezi KTKGB	20	Mersin Tarsus Gülek Karboğazı KTKGB
7	Antalya Oymapınar KTKGB	21	Mersin Tarsus KTKGB
8	Aydın Didim KTKGB	22	Muğla Milas Fesleğen KTKGB
9	Balıkesir-Marmara Güneyi Adalar KTKGB	23	Nevşehir Kapadokya KTKGB
10	Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldıztepe KTKGB	24	Ordu Bolaman KTKGB
11	Denizli Termal KTKGB	25	Rize Anzer KTKGB
12	Edirne Çanakkale Saroz Körfezi KTKGB	26	Rize Çamlıhemşin Ayder KTKGB
13	Elazığ Harput KTKGB	27	Samsun Ayvack KTKGB
14	Elazığ Tunceli Frat Havzası KTKGB	28	Şanlıurfa Kent Merkezi KTKGB

"Yozgat ve Çankırı, 5. bölgede yer aldığı için oldukça cazip. Bu nedenle Ankara - Yozgat veya Ankara - Çankırı il sınırında yeni yatırımlar olacak. Aynı şekilde bu illerin organize sanayi bölgelerine ilgi çok fazla olacak. Dolayısıyla şimdi tam yatırım zamanı!"

Şimdi de 5. bölgeye verilen teşvikleri kısaca hatırlayalım...

- Gümrük vergisi muafiyeti,
- Katma değer vergisi istisnası,
- SGK işveren prim desteği (asgari ücret ile sınırlı),
- İndirimli gelir ve kurumlar vergisi (yatırımın % 40'ına % 4 oranında indirimli kurumlar vergisi oran uygulaması),
- Faiz desteği (döviz kredisinde 2 puan ve Türk lirası kredide 5 puan),

- Yatırım yeri (arsa) tahsisi,
- İnşaat katma değer vergisi iadesi.

Ankara'nın ve çevresinin yeni teşvikler karşısındaki durumu nedir?

Dilerseniz Ankara özelinde konuya bir bakalım. 19 Haziran 2012 tarihli Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Kararname'nin 2 numaralı ekine göre 1. bölgede bulunan Ankara'da teşvik edilen yatırım konuları Tablo 1'de sıralanmıştır:

Sektör Kodu	US - 97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	1. Bölge
1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 milyon TL
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dâhil)	1 milyon TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dipnot 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 milyon TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dipnot 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin apelenmesi yatırımları için 10 milyon TL, diğer yatırım konularında 2 milyon TL
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb. imalatı	1 milyon TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 milyon TL
10	21	Kâğıt ve kâğıt ürünleri imalatı	10 milyon TL
14	2423	İlaç / eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 milyon TL
22	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4, 2610.5.07, 2691.3	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam, cam elyaf ve camdan elektrik izolatörleri ve seramik yalıtım malzemeleri imalatı	4 milyon TL
27	2720, 273	Demir çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 milyon TL

30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 milyon TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 milyon TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 milyon TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 milyon TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 milyon TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 milyon TL
37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	4 milyon TL
39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 milyon TL
41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	2 milyon TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dâhil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 milyon TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 milyon TL Huzurevi: 100 kişi
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 milyon TL
50		Seraçılık	40 dekar

Ankara'da yatırım yapmak isteyen yatırımcılar yukarıdaki tabloya baksın lütfen.

Peki; yukarıdaki yatırımları Ankara'da yapanlar hangi teşviklerden yararlanacak? Bunu da kısaca açıklayalım.

- Gümrük vergisi muafiyeti,
- Katma değer vergisi istisnası,
- SGK işveren prim desteği (31 Aralık 2013 tarihine kadar yatırım yapanlarda asgari ücret ve 2 yıl süre ile sınırlı),

- İndirimli gelir ve kurumlar vergisi (yatırımın % 15'ine % 10 oranında indirimli kurumlar vergisi oran uygulaması),
- Yatırım yeri (arsa) tahsisi,

Yukarıdaki teşvikler sizi tatmin etmiyorsa, Ankara'nın çevresindeki illere gitmeniz gerekiyor. Yozgat ve Çankırı, 5. bölgede yer aldığı için oldukça cazip. Bu nedenle Ankara - Yozgat veya Ankara - Çankırı il sınırında yeni yatırımlar olacak. Aynı şekilde bu illerin organize sanayi bölgelerine ilgi çok fazla olacak.

Dolayısıyla şimdi tam "yatırım zamanı"!

BÜYÜTÜÇ

Kentsel Dönüşüm

YRD. DOÇ. DR. MUHARREM ES

Yalova Üniversitesi İİBF

GİRİŞ

Günümüzde kentsel alanların yeniden ele alınma süreçlerinde, birçok uygulama aracının üst başlığında bulunan kentsel dönüşüm, 1980'den önceki süreçte kazanılan deneyimlerden de anlaşılacağı üzere, kentsel mekânların sadece fiziksel yapı bağlamında ele alınan bir düzenleme süreci olmadığını deneyimlerle göz önüne koymuştur. 1970 - 80'li yıllardan itibaren; üretim sistemindeki köklü gelişmeler, öncelikle ekonomik altyapıda ve yerleşmelerin örüntüsünde çok önemli değişimlere yol açarken, toplumun sosyal yapısında da ciddi dönüşümler gerçekleşmiştir.

Servis sektöründeki önemin artması profesyonel, idari, teknik sosyal grupların ön plana çıkmasına yol açmıştır. Buna paralel olarak, üretimin kent dışında yer seçmesi ile çöküntü alanı haline gelen merkez alanlar servislerin ve yönetim işlevlerinin burada yer almasıyla yeniden önem kazanmaya ve gelişmeye başlamıştır. Ekonomik yeniden yapılanma aynı zamanda toplumsal yapıdaki değişimi hızlandırmış, bu değişimle birlikte yaşam tarzlarının da farklılaşması ile toplumda farklı gruplardan oluşan parçalanmış bir yapı ortaya çıkmıştır. Toplumun farklı gruplarının farklı yaşam biçimlerini tercih etmesi ve bu tercihlerin konut alanlarının dönüşüm ve gelişim süreçlerine yansımaları, kent mekânlarındaki dönüşümün altyapısını hazırlamıştır (Kayasu - Yaşar, 2003: 20).

Günün değişen koşullarının tanımladığı yeni bakış açısı (küreselleşme) aynı zamanda politika ve toplumsal merkezli yapılanmalarda da yeni arayışlar ve şekillenmeler beraberinde getirmiş, bu değişimlerin planlamaya yansımaları ise; katılım, şeffaflık, çok aktörlü olma, yönetim, sürdürülebilirlik kavramlarının ön plana çıkmasını sağlamıştır. Böylece planlama sistemi içerisinde kentsel dönüşüm çok boyutlu, birden fazla aktörlü, yönetilmesi gereken bir organizasyonu ve planlama konseptini tanımlar olmuştur.

Kentsel dönüşüm konusunda önemli olan bir başka nokta ise; dönüşüm kavramı ile yola çıkan kentsel projelerin kentsel alanlarda gelişigüzel, sıradan alanlarda veya günün koşulları gereği üretilen politikalar paralelinde gündeme sokulmasından daha çok bu olgunun kendi süreci sonucu oluşa gelmiş tanımlamaları, etkenleri vb. faktörler ile oluşturulacak bütünsel bir bakış açısına sahip olma zorunluluğudur.

Burada bu benzerliklerin ortadan kaldırılması ve özgün bir sonucun elde edilebilmesi açısından, yukarıda belirtilen bütünsel bakış açısına ilave edilecek bir başka konu ise; kentsel dönüşüm bileşenleri bağlamında, uzun soluklu bir sürecin sonucunda ortaya çıkmış olan kentsel kültür - kentsel kimlik ilişkisidir. Ancak bu bağdaştırma sonucunda ortaya koyulacak olan kentsel dönüşüm projeleri özgün ve toplumsal mutabakatın sağlandığı bir kentsel dönüşümü ortaya koyabilir ve başarıya ulaşabilir.

1. KENTSEL DÖNÜŞÜM KAVRAMI

Kentsel dönüşüm kavramı özü itibari ile mekânsal bir dönüşüm olarak görünmekle birlikte, aslında "mekân ve toplumsal ilişkiler arasında var olan diyalektik ilişki ile temellenmekte" (Ünvedi, 2003;52) olan bütüncül bir bakış açısını / dönüşümü ortaya koymaktadır. Diğer bir ifade ile kentsel dönüşüm; kentsel sorunların çözümünde; ekonomik, mekânsal ve toplumsal koşulları dikkate alan kapsamlı bir eylem planlama sürecidir.

Kentsel dönüşüm; kentsel gelişmenin, toplumsal, ekonomik ve mekânsal olarak yeniden ele alındığı ve kentteki sorunlu alanların sağlıklı ve yaşanabilir hale getirilmesi için yıkıp yeniden yapma, canlandırma, sağlıklaştırma veya yeniden yapılandırma için proje üretilmesi ve uygulama yapılmasıdır. Kısacası kentsel dönüşüm, 'bir kentin dokusunu bozan sorunların giderilmesi' olarak da tanımlanabilir. Kentsel dönüşüm projeleri sağlıklı koşullarda yaşamının ve planlı şehirleşmenin sağladığı sayısız fırsatın yanı sıra gerek sosyal dışlanmışlığı önlemede gerekse daha önceleri elverişsiz koşullarda bulunan kişilerin kendi algılamalarını şekillendirirken daha saygın bir kimlik fırsatı sunmak konusunda son derece faydalıdır (<http://www.usak.org.tr/makale.asp?id=735>).

Kırılma noktası olan 1980'li yıllardan önce var olan ve tanımlı yapılan kentsel dönüşüm; Sanayi Devrimi sonrası Avrupa'nın büyük kentlerinde işçiler için üretilen sağlıklı kent dokularının ve I. Dünya Savaşı sonrası yok olan kentlerin fiziksel manada dönüşümünü öngörmektedir. Bu noktada dönüşüm sadece fiziksel değişim ve sağlıklı kentsel dokuların rehabilitasyonu veya yıkılmış kent dokularının yeniden inşası olarak algılanmaktadır.

1980 öncesi kentleri en fazla etkileyen iki faktör savaşlar ve sanayileşme olmuş ancak 1980 sonrası dönemde ise

"Şehrin bir noktasında gerçekleşecek olan fizik mekân dönüşümünün; dönüşümün gerçekleştiği noktanın hinterlandını kullananların da sosyokültürel ve ekonomik düzeyini etkileyeceği veya kullanıcıların sosyokültürel ve ekonomik imkânlarının, fizik mekân dönüşümünün başarılı / başarısız olacağına belirlenmesinde etkili rol üstleneceği aşikârdır. Kentler, globalleşmenin rekabet gerektiren süreçleri içerisinde konumlarını kazanabilmek için varlıklarını ekonomik, sosyal, kültürel ve politik güçlerle birlikte sürdürmek zorundadırlar."

kentler "... Artan ilişki düzeyine bağlı olarak, uluslararası alanda önemli birer yoğunlaşma ve kontrol merkezleri haline gelmişlerdir. Günümüzde bilgi toplumunun ortaya çıkışı ve küresel yeniden yapılanma ile birlikte kentlerin yapıları ve işlevleri değişmektedir. Bunun bir sonucu olarak yeni bir kent formu olan mega kent ortaya çıkmakta ve kimi kentler de iletişim teknolojisi sayesinde dünya kenti haline gelmektedir." (Es, 2002: 20).

Tüm bu açıklamalar kapsamında, kentsel dönüşüm olgusunu ve gerekliliğini; 21. yüzyılda politik, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkiler çerçevesinde dönüşümün yeniden ele alınması zorunluluğunu ortaya koyarak; 1980'li yıllardan

önce kentsel dönüşüm sadece mekânın dönüştürülmesi iken, 1980 sonrası, klasik planlama anlayışında uzaklaşma, bilgi teknolojilerine geçiş, küresel sistemin yerelliğe vurgusu özelliklerini kapsayacak şekilde dönüşümün içeriği ve algısı değişmiştir. Kentsel dönüşüm kavramı hem uygulamada hem de kuramsal anlamda; kavramın en genel anlamı ile kentsel alanda bütünsel bir değişme, fiziksel yapılaşma düşünüldüğünde var olan yapı stokunda bir değişim ya da ortak akıl ve sağduyu gözetildiğinde kent içinde belli gerekçelerle arzulanmayan kentsel dokuların belli bir aktör tarafından dönüştürülmesi anlamlarında kullanılabilir (Şahin, 2003: 89).

Tablo 1: Kentsel Dönüşüm Süreci

Sene	Süreç
1950 Yeniden İnşa (Reconstruction)	Modası geçmiş alanların yeniden inşası ve banliyölerin oluşumu; merkezi ve yerel yönetime özel teşebbüsün katılımı ile birlikte yerleşik alanların geliştirilmesi ve kamu sektörünün yaşam standartlarını arttırması ile kentsel merkeze yakın alanlar ve yakın komşuluk birimleri daha fazla önem kazanmıştır.
1960 Canlandırma (Revitalization)	Banliyölerin büyümesi; kamu ve özel sektör arasındaki dengenin kurulması; bölgesel alanlardaki eylemler ile özel sektörün öneminin artması, sosyal imkânların gelişmesi ve ferah, yaşanabilir alanların oluşumu.
1970 Yenileme (Renewal)	Yenilemenin zorluğu ve katı projeler; yakın gelişmeler, özel sektörün öneminin artması, yerelliğin ön plana çıkması, kamu ve özel sektörün kaynaklarının gelişimi, sosyal tabanlı eylemler, eskimiş kentsel altyapı, yani gelişmeler neticesinde çevre öneminin artması.
1980 Yeniden Geliştirme (Redevelopment)	Yeniden geliştirme projeleri, uzak şehir projeleri, özel sektöre önem verme ve uzmanlık üniteleri, ortaklıkların gelişimi; 1980'lerin ilk dönemlerinde yerel ölçekteki yoğunlaşma, hükümetin seçme dürtüsü, yeniden yerleştirme ve yeniden geliştirme projeleri, geniş açılı çevresel yaklaşımlar.
1990 Yeniden Oluşum (Regeneration)	Uygulama ve politikalara detaylı yaklaşım eğilimi, bütünleşmiş eğitim, ortaklıkların baskınlığı, stratejik bakış açısının benimsenmesi, bölgesel eylemlerin gelişimi, kamu ve özel sektör kuruluşları arasındaki denge, toplumun önem kazanması, daha sade koruma, daha geniş faaliyetlerin temsili ve sürdürülebilir çevre.

Kaynak: Roberts, P. (2000), "The Evolution, Definition and Purpose of Urban Regeneration", *Urban Regeneration a Handbook*, s. 14

Kentsel dönüşüm olgusunun fiziksel bir eylem olarak algılanması aşamasından, bütüncül bakış açısına, yani geniş kapsamlı faaliyet ve konuların temsil edildiği kentsel dönüşüm kavramına kadar olan aşama kronolojik olarak görülmektedir. 1950 ile 1970 arasındaki değişim sürecinin tanımlamalarına bakıldığında değişim olgusu karşımıza sadece sanayi devrimi sonrası ve yaşanan savaşlar neticesinde köhnemiş kent dokularının yeniden ele alınması ve bu bağlamda kentsel alanlarda fiziksel dönüşüm ile standartların arttırıldığı, ferah, özel teşebbüsün de içinde bulunduğu yeni alanlar oluşturmak amacı ile yola çıkılmış ve bu tür uygulamalar yapılmıştır.

Yeniden inşa (reconstruction) ve canlandırma (revitalization) isimlerinin kullanıldığı bu dönemlerde konu tamamı ile fiziki dönüşüm olarak değerlendirilmiş ve sosyal boyut göz ardı edilmiştir. Ancak dönüşüm sürecinin devamına bakıldığında sosyal yapının, teknolojik imkânların ve çevresel değerlerin de dönüşümün bir parçası olduğu 1970'lerden sonra kabullenilmiş ve dönüşüm süreci yeni bir şekillenme içerisine girmiştir.

1970'li ve 1980'li yıllar arasında yenileme (renewal) kavramı çerçevesinde yerellik ve çevresel değerler ön plana çıkmış ve sosyal tabanlı projeler üretilmeye başlanmıştır. Bu dönemde kentsel altyapı ve kent merkezleri yeniden ele alınmaya başlanmıştır. 1980'lerde yeniden geliştirme (redevelopment) başlığı altında konuya merkezi ve yerel hükümetler daha fazla müdahil olmaya başlayarak konu artık gerçek anlamda sosyal içerik kazanmıştır.

Uygulama ve politikalara detaylı yaklaşım eğilimi, bütüncüleşmiş eğitim, ortaklıkların baskınlığı, stratejik bakış açısının benimsenmesi, bölgesel eylemlerin gelişimi, kamu ve özel sektör kuruluşları arasındaki denge, toplumun önem kazanması, daha sade koruma, daha geniş faaliyetlerin temsili ve sürdürülebilir çevre gibi yaklaşımlar ise 1990'lı yıllarda yeniden oluşum (regeneration) isimlendirmesi ile gündeme gelmiştir. 1950'li yıllarda tamamen fiziksel yapıda meydana getirilecek eylemler olarak tanımlanan dönüşüm, 2000'li yıllarda ise çok faktörlü eylemlerin (ekonomik, sosyal, fiziki, teknolojik) bütüncül bakış açısı ile meydana konulabilecek bir kavram niteliği kazanmıştır.

2. KENTSEL DÖNÜŞÜM-KENTSEL TASARIM İLİŞKİSİ

Şehrin bir noktasında gerçekleşecek olan fizik mekân dönüşümünün; dönüşümün gerçekleştiği noktanın hinterlandını kullananların da sosyokültürel ve ekonomik düzeyini etkileyeceği veya kullanıcıların sosyokültürel ve ekonomik imkânlarının, fizik mekân dönüşümünün başarılı / başarısız

olacağına belirlenmesinde etkili rol üstleneceği aşikârdır. Kentler, globalleşmenin rekabet gerektiren süreçleri içerisinde konumlarını kazanabilmek için varlıklarını ekonomik, sosyal, kültürel ve politik güçlerle birlikte sürdürmek zorundadırlar. Ne var ki zaman içerisinde kentlerin bazı parçaları çöküntüye uğramakta ve hem fiziksel hem de ekonomik olarak köhneleşmektedir. Öte yandan kentlerde yasadışı yapılaşma ve doğal afetler nedeniyle de dönüşüm gerektiren alanlar yer almaktadır. Bu noktada kentsel tasarım kentsel dönüşümün başarılabilmesinde yararlı bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Cömertler, 2003: 216).

Kentsel tasarım kapsadığı bu çeşitlilik nedeni ile konuya müdahil olan her disiplinin konu hakkında kendi tanımını yapma zorunluluğunu doğurmuştur. Genel olarak mimari, planlama ve peyzaj mimarlığı kesitinden kentsel tasarım konusunun içeriği ve kapsamına bakacak olursak:

Mimari Bakış Açısına Göre: Kentsel tasarım genelde mimarlar tarafından; büyük ölçekte mimarlık olarak tanımlanır. Bu bakış açısıyla mimarlar, sosyoekonomik ve kültürel boyutla ilgilenmekten çok üst ölçekli fizik - mekân tasarımı olarak görme eğilimi içindedirler. Ortaya koydukları bakış açısı; yapılmamış yapmaya çalışmak, yaratıcı fikir konsepti oluşturma çabasında olmak ve resmi bir yaklaşım gütmektir (Stein, 2003).

Planlama Bakış Açısına Göre: Kent plancıları; kentsel tasarım olgusunda daha çok sosyoekonomik ve politik yaklaşımları ön plana çıkararak, yenilikçi yaklaşımlardan ve arayışlardan uzak kalmayı tercih ederler (Stein, 2003). Kendi uğraş alanları olmaktan çok, planlama sürecinin belli aşamalarında devreye girmesi gereken bir disiplin olarak algılanmaktadırlar (Karaman, 2002).

"Kentsel dönüşüm bir eylemler dizisidir, bir başka anlatımla politik, yönetsel, ekonomik ve toplumsal; uzun zamanda gerçekleştirilen; esnek ve değişime açık bir süreçtir. Dönüşüm süreci, politika değişikliklerine açık olmalı; tehditler karşısında vizyon değişiklikleri yapılabilir."

Peyzaj Mimarlığı Bakış Açısına Göre: Peyzajcılar ise konuya flora ve fauna uyumu çerçevesinde; kentsel bütüne uyumlu peyzaj kompozisyonunu yakalamayı hedeflemektedirler. Kentin kamusal alanına ilişkin yüzey düzenlemeleri ve ekolojik öğelerinin belirlenmesinin bir kentsel tasarım pratiği olarak süreçte belli bir aşamada yerini aldığı gerçeğinden genelleme yaparak bir konum tanımlama gereksinimi yatmaktadır (Karaman, 2002).

Yukarıda bakış açıları ifade edilen üç farklı disiplinin konuyu nasıl değerlendirdiklerine bakıldığında; tasarım ile irtibatlı tüm disiplinlerin kendi perspektiflerini oluşturduğu ve bu çerçevede yaklaşım sergiledikleri anlaşılmaktadır. Kentsel tasarım olgusuna birçok tanım getirilmiş olmasına karşın, tasarımda bir tanıma ulaşabilmek için tüm bu farklı yaklaşımları dikkate alarak; karışıklık ve belirsizlik yaratan elemanları belirlemek gerekmektedir. Böylelikle kentsel tasarımın ne olduğu hakkında net bir sonuç elde etmek mümkün olabilir. Kentsel tasarımın tanımları; hem kentlerin ve yerleşimlerin bir bütün olarak tasarımı hem de kentsel alanların belirli bölümlerinin tasarımını kapsar (Ulushan, 2004: 5)

3. KENTSEL DÖNÜŞÜM STRATEJİLERİ / SÜRECİ

Kente bakış açısı ve kentin geleceğinin belirlenmesi; sosyoekonomik ve fizik - mekân bütünselliği içerisinde, özgün kimlik devamlılığının da vazgeçilmez bir unsur olarak algılandığı, sürdürülebilir kent sisteminin kurulması ilkesi ile hareket edilmesidir. Tüm bu bütünlük değerleri ile ele alınan kent planlaması sistemi "kentsel dönüşüm" üzerine kurgulanmış ve kentsel dönüşüm uygulama stratejileri ile sosyal, ekonomik, kültürel ve fizik - mekân kriterlerinin

göz ardı edilmediği kimlik sahibi ve sürdürülebilir kentlerin devamlılığını hedeflemektedir.

Bu bağlamda kentsel dönüşüm ekonomik, sosyal, kültürel ve fiziksel bir yeniden değerlendirme ve üretim sürecinin tamamıdır. Kentsel dönüşüm başlığı çerçevesinde uygulanacak olan "kentsel yeniden üretim" kavramı; mevcut alana hangi şekilde yaklaşılacağını ve bu alanlara uygulanması düşünülen eylem biçimlerinin yani "kentsel yenileme", "kentsel iyileştirme", "yeniden canlandırma", "kentsel koruma", "sağlıklaştırma" gibi stratejilerin tümüdür.

Özetlersek; kentsel dönüşüm bir eylemler dizisidir, bir başka anlatımla politik, yönetsel, ekonomik ve toplumsal; uzun zamanda gerçekleştirilen; esnek ve değişime açık bir süreçtir. Dönüşüm süreci, politika değişikliklerine açık olmalı; tehditler karşısında vizyon değişiklikleri yapılabilir. Ayrıca kentsel dönüşüm projeleri kendi bağlamlarına bağımlıdır. Her projenin kendine özgü özellikleri bulunmaktadır. Süreçler benzerlik taşıyabilse de aktörlerin farklılığı her projeyi birbirinden farklı kılmaktadır. Bu nedenle bir kentsel dönüşüm projesi bir diğerine kısmen örnek oluşturabilir (Özbek, 2005 / 1: 53).

Bölgelerin sorunlarının ekonomik, toplumsal ve mekânsal anlamda çözülmesi amacıyla gerçekleştirilen müdahaleleri içeren kentsel dönüşüm sürecinde, mekânsal yapı, aktörler vb. farklılıklar nedeni ile ortaya koyulacak olan uygulama stratejileri ise; "kentsel yenileme", "kentsel yenileşme", "kentsel yeniden canlandırma", "kentsel yeniden oluşum", "soylulaştırma", "kentsel koruma" ve "kentsel iyileştirme" başlıkları olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Türkiye'de, kentsel dönüşüm deyince akıllara 'gecekondu bölgelerinin dönüşümü' geliyor. Kentsel dönüşümün doğasına aykırı olarak, kentlerin farklı sorunlarına karşı genellikle tek ve aynı çözümler uygulanıyor. Kentsel dönüşüm çalışmalarına neden olan sorunlar, fiziksel mekânın dönüşümüne indirgenirken, yerleşime ilişkin ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlar genellikle dikkate alınmıyor."

Kentsel dönüşüm ve bu uygulama stratejileriyle; kendine özgü kimliği ve sürdürülebilirliği olan, sosyal, ekonomik ve fizik - mekân bütünlüğünü amaçlayan bir dönüşüm / oluşum öngörülmektedir. Bu öngörü doğrultusunda kentler ve kent ortamının kentsel dönüşümden beklentisinin; yeni yüzyıla girerken en önemli çabanın "koordine edilmiş eylemler bütününde" yattığını görüyoruz. Kentler gelecekte böylesine bir koordine edilmiş eylemler bütünlüğü beklemektedir. Kentler;

- Tasarım kalitesini yükseltmek,
- Ekonomik güç kazanmak,
- Çevresel sorumluluğu arttırmak,
- İyi bir yönetim sağlamak,

- Sosyal denge ve iyileşmeyi,

kurmaya istemektir. İşte temel hedef böyle bir ortamı hazırlamak olmalıdır (Konuk, 2003).

4. KENTSEL KİMLİK ve KENTSEL DÖNÜŞÜM

Kimlik (identity), insanın kendini tanımlama ve tanımlar sistemi içerisinde yine kendisini gördüğü yerin kavramsallaştırılmış adıdır, net bir ifadeyle, bireyin sosyal dünyada nasıl var olduğunu ve nasıl konumlandığını yansıtır; tüm varlığı ile nereden geldiğine, nereye gittiğine ve sistem içerisindeki duruşuna, yani dış ortama yansıttığı algılanma biçimine ilişkin bir cevaptır.

Bu noktadan hareketle, kimlik, bir birey veya grubun kendini diğer birey veya gruplardan ayırt edici özelliklerle

Şekil 1: Kentsel Dönüşüm Sürecini Yönlendiren Eylem Biçimleri

Kaynak: Mustafa Sami DEMİRSOY (2006), "Kentsel Dönüşüm Projelerinin Kent Kimliği Üzerindeki Etkisi (Lübnan - Beyrut - Solidere Kentsel Dönüşüm Projesi Örnek Alan İncelemesi)", Yüksek Lisans Tezi, MSÜ, İstanbul, s.24.

rinin bütünü olarak tanımlanabilir. Bu açıdan baktığımızda kimliğin tanımı, daima bir değerine göre yapılır (<http://www.bilgilik.com>, 2006). "Kimlik" kavramı, canlılar ya da nesnelere için ayırt edici, farklılığı yaratan özellikler olarak tanımlanıyor. Aynı kavram, kaçınılmaz olarak da benzerler arasında kıyaslamayı getiriyor, benzerine göre sahip olunan ayırt edici özellikleri ortaya koyuyor (Gündüz - Taner, 2001: 553).

Kimliği oluşturan maddi ve fiziksel öğelere bakıldığında, kişinin maddi sahipliliği; aile, menkul, gayrimenkul vb. açılımlar, kişinin kimliğini oluşturan maddi ve fiziksel öğeleri içermektedir. Tarihsel öğeler ise; kuruluşla ilgili olaylar, ak-rabalıklar, ülkenin kurucuları, kahramanları ve benzeri kö-kensel öğeler; etkileyici olaylar, inançlar, alışkanlıklar, örf ve âdetler gibi öğelerdir (Özden, 2002: 51 - 59).

Kişiyi var eden psikolojik ve kültürel öğeler; kişinin var olma bilincini yaşamaya başladığı ilk andan itibaren (genellikle aile içi), onun hem psikolojisini hem de kültürel gelişimini etkileyen öğelerdir. Soy, ideoloji, yaşam çevresinin kültürel yapısı, din vb. kişisel gelişimi direkt ve dolaylı etkileyen unsurlardır. Sosyal ve psikolojik yansımaları bakıldığında; kişinin birey olma noktasında, geçmişten getirdiklerini benimsemesi veya reddetmesi sonucu, kendini tanımlaması ve dış ortama ilan etmesidir. Ad, statü, cinsiyet, meslek, toplumsal görevler gibi sosyal referansları, toplumsal değerleri ve beklentileri içine almaktadır (Özden, 2002: 51 - 59).

Literatürde, kent, nadiren ve yüzeysel olarak birbirine yanaşık düzende yaşayan insan topluluklarının sayısal çoğunluğuyla tanımlanmaktadır. Bu anlamda kent, barındırdığı insan nüfusunun büyüklük standardından başka bir

şey değildir. Bu gerekçenin ülkemiz yasal mevzuatı açısından geçerli olduğu bilinse de tek başına kentin genel tanımı için yeterli kapsamda olmadığı yaygın bir görüştür. Gerçekte, eldeki sosyal veriler klasik kent tanımının sosyal bazı gerekçelere dayandırılmasının zorunluluğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda kent belli bir nüfus yoğunluğuna, ekonomik, sosyal ve kültürel tekamül seviyesine ulaşmış ve bu ulaşmışlığını yönetebilen, farklılıkları bünyesinde barındıran, "teknik, ekonomik, sosyal, politik ve kültürel birçok konuyu kapsayan bir mekân, bir yerleşmedir." (Özdeş, 1985: 15 - 40). Bu yerleşmeler, çeşitli kültür ve sosyal yapılarından oluşması nedeniyle farklılık gösterirler. Kentlerin farklı karakterleri kent kimliği, kent profili ve kent imgesi kavramlarıyla açıklanmaktadır. Kent kimliği uzun bir zaman dilimi içinde biçimlenir. Kentin coğrafi içeriği, kültürel düzeyi, mimarisi, gelenekleri, yaşam biçimi, niteliklerin karışımı olarak kenti şekillendirir (Suher, 1995: 3-12). Kent; insanların yaşam biçimlerinin, etkileşim düzenlerinin mekândaki yansımalarına verilen addır. Kentsel kimlik ise; bir kenti tanımlayan ve diğerlerinden ayıran belirleyici nitelikteki bileşenlerin bütünüdür. Kent bileşenleri genelde kent sakinleri ve kentin fiziksel çevresi olarak iki temel grupta ele alınmaktadır. O halde bu bileşenlerin ayrı - ayrı özellikleri ve birbirleriyle etkileşimleri sonucu ortaya çıkan sistemin karakteristikleri, kentin kimliğini belirtmektedir (Gündüz - Taner, 2001: 553).

Kent kimliğinin oluşumunda toplumsal etkileşimin rolü büyüktür. Çünkü kent kimliği sadece fiziksel ve doğal öğelerle tanımlanamamakta, kimliği oluşturan bir başka ve önemli öğe ise, kentsel yaşam olarak karşımıza çıkmaktadır. Kentlerin kimlik oluşumları; tek başına yeterli olmayan fiziksel

“Kent kimliğinin oluşumunda toplumsal etkileşimin rolü büyüktür. Çünkü kent kimliği sadece fiziksel ve doğal öğelerle tanımlanamakta, kimliği oluşturan bir başka ve önemli öge ise, kentsel yaşam olarak karşımıza çıkmaktadır. Kentlerin kimlik oluşumları; tek başına yeterli olmayan fiziksel yapının yanı sıra, içinde buldukları makro ortamdan, mikro ortama kadar fiziki, sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel ve birçok diğer unsuru da içeren, helezonik bir yapı içerisinde meydana gelen, değişim / dönüşüm süreçlerini de kapsamaktadır.

yapının yanı sıra, içinde buldukları makro ortamdan, mikro ortama kadar fiziki, sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel ve birçok diğer unsuru da içeren, helezonik bir yapı içerisinde meydana gelen, değişim / dönüşüm süreçlerini de kapsamaktadır.

Mekânsal kimliğin kurgusunda; bireylerin (kullanıcıların) mekâna atfettiği kimlikler kullanıcıların algısal ve biçimsel özellikleri olduğu kadar, bireylerin oluşturduğu toplumda meydana gelen tarihsel, kültürel ve sosyoekonomik süreçlerle de ilgilidir. “Kimlik, bizim mekândaki deneyimlerimizin temelini oluştururken, bu deneyimleri (yaşamsallaştırmaları) hem etkiler hem de onlardan etkilenir.” (Yücesoy, 1999: 71).

Bir kentin kimliğinin tanımlanması yapılırken o kentin çok iyi izlenmesi yani; doğal çevresi, coğrafyası, geçirmiş olduğu kültürel süreç, gelenek ve görenekler, inanç sistemi, ekonomik yapısı, politik, yasal ve yönetsel çerçevesinin tanımlanması gerekmektedir. Bu izlemenin neticesinde ortaya konulacak olan yorum ve bu yorumun algılanması kentin kimliğini tanımlamış olacaktır.

Kentin kimliğini tanımlarken genelde kentin şu andaki durumunun yanında, kentin tarihsel gelişiminden başlayarak bugünkü durumunu belirleyerek bir kimlik tanımı yapılır. Ayrıca “... bir kentin kimliğinden söz ettiğimizde kentte yaşayanların onda buldukları değerler, bir amaçlar kümesinden, kente yüklenen bir idealleştirmeden söz etmiş oluruz. Kimlik ona yakıştırılan bir şey oluyor. Belki daha sonra gerçekleşecek, belki de hiç gerçekleşmeyecek. Potansiyel bir proje olma niteliğini taşıyor. Kentin içinde yaşanarak bu kimliğin taşıdığı potansiyeller gerçekleştirilmeye çalışılıyor.” (Tekeli, 1991).

Kent kimliği; kent imajını etkileyen; her kentte farklı ölçekte ve yorumlarla kendine özgü nitelikler taşıyan; fiziksel, kültürel, sosyoekonomik, tarihsel ve biçimsel faktörlerle şekillenen; kentliler ve onların yaşam biçiminin oluşturduğu; sürekli gelişen ve sürdürülebilir kent kavramını yaşatan, geçmişten geleceğe uzanan büyük bir sürecin ortaya çıkardığı anlam yüklü bütünlüktür (Çöl, 1998).

Kent kimliği ya da kentsel kimlik dediğimiz olgu ise bu noktada kendini göstermektedir. Kent kimliği tekil olarak değil, bütüncül olarak kentin geçmişi ile birlikte bugüne gelmesini yani kent olmasını sağlayan tüm etkileşimleri barındıran kolektif bir sonuçtur.

Bu bağlamda yukarıda vurgulanmaya çalışılan neden ve sonuç ilişkilerine bağlı olarak ortaya koyduğumuz kent kimliği her kentte farklı faktörler ile şekillenmiştir ve bunun böyle de olması gerekmektedir. Çünkü kimlik konusuna vurgu yapılırken hep bu ve öteki kavramları üzerinde durulmuş, kentin yani birbirine benzemeyen ve farklı özellikleri olan kentlerin varlığı ve sürekliliği; farklı etkenlerle var olmaları gerekliliğini ortaya koymuştur.

Bu belirleyicilere göre, kent kimliği kentlerde farklı algılanır ya da “Her kentin bir kimliği vardır” hipotezinin gerçekliği kabul edilebilir. Kentler için, kent kimliği ölçütleri ya da kent kimliği belirleyicilerini şöyle sıralayabiliriz: (Çöl, 1998).

1. Kentin fiziksel yapısı,
2. Kentin sosyoekonomik yapısı,
3. Kentin kültürel birikimi ya da yapısı,
4. Kentin tarihi gelişimi,
5. Kentin mekân karakteristikleri,
6. Kentin biçimsel ve görsel karakteristikleri,
7. Kentlinin yaşam biçimi ve kalitesi,
8. Kentin işlevleri,
9. Kentin fiziksel çevresi ile toplumsal davranış ilişkisi,
10. Kent - doğa bütünlüğü,
11. Kentsel altyapı,
12. Kentsel tipoloji.

Kentsel dönüşümün, tarihte Avrupa kentlerinin yeniden yapılandırılması süreci ile kendini göstermeye başladığı bir gerçektir. Bu süreçte uygulanan kentsel dönüşüm - kentsel yenileme sürecinde ortaya konulan uygulama pratikleri neticesinde “kentsel dönüşüm” üst başlığı çerçevesinde, yenileme kavramını sorgulama zorunluluğu hissedilmiştir. Bu sorgulama sürecinde ise dönüşümün alt başlıkları olan uygulama araçları; koruma, düzeltme ve yenileme kavramları ile ortaya konulan yeni kent mekânlarının yarattığı kent kimliği kavramının önemli bir olgu olduğu sonuç ve kanaati etkili olmuştur. Kentsel dönüşümün içindeki bu çıkmazın ortadan kaldırılabilmesi için kenti tüm kapsamıyla (coğrafyası, fizik mekânı, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı ile) bütün olarak ele almak ve ona bir kimlik atfederek oluşturulacak kentsel dönüşümün doğru neticeye ulaşabileceği anlaşılmıştır.

Unutulmamalıdır ki günümüzde artık kentler birbirleri ile yarışmakta ve yarışmanın getirisini olarak da kendilerini

pazarlamaktadırlar. Bu da tercih edilme için daha nitelikli kentler ortaya çıkarma telaşını yaratmıştır. Görselliğin de çeşitli teknolojiler yoluyla sınırlarının gittikçe artması ile günlük hayatlarımıza da giren estetik objeler bu niteliksel yaklaşımlara destek sağlamışlardır. Artık estetik, sıradan hayatlarımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş, mekânlarımız da artık sadece işlevsel olmaktan çıkmış, birtakım estetiksel özellikleri yansıtır hale bürünmüşlerdir. Aynı zamanda kimlik siyasetinin yanında mekânın da kimliğine yönelik anlayışlar; buna yönelik tasarımlar ön plana çıkmaya başlamıştır. Kimlik kökenli politikaların yanında kentler de kişiliklerine kavuşturulmaları için kimliklerini oluşturma ya da ortaya çıkarma telaşıyla farklılaşma veya özgün niteliğine kavuşma çabası içine girmişlerdir. Bu çabanın reel sonuçlar doğurabilmesi için dönüşüm çalışmalarının kimlik tabanlı yürütülmesi gerekliliği bulunmaktadır.

5. KENTSEL DÖNÜŞÜM SÜRECİNİN MEKÂNA YANSIYIŞI

20. yy. ile başlayan metropolleşme olgusu sonucunda dünya üzerindeki kentlerin nüfus değişimleri gözle görülen oranlarda artış sergilemeye başlamıştır. Bu değişimler ilk olarak literatüre nüfusu bir milyonun üzerinde olan kentler olarak geçmiştir.

Türkiye’de ise bu hızlı kentleşme süreci 1950’li yıllarda köyden kente göçün başlaması ile görülmektedir. Bu olgu ile Türkiye’nin gündemine giren gecekondulaşma sonucunda; plansız, denge unsurundan uzak ve özellikle dönemin büyük kent merkezlerindeki işlevsizleşmiş (metruk) alanlar ve çevrelerinde oluşmuş küçük yerleşmeler, dönüşümün Türkiye özelinde başlangıç noktasını göstermektedir. Türkiye özelinde köyden kente göç bağlamında ifade edilen ve dönüşümün başlangıç noktasını gösteren olgu dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı sebepler ve zamanlarda kendini göstermiştir. Dünyanın farklı noktalarında farklı nedenlerle başlayan dönüşüm sonucu kentlerin büyümesi, “kenar - kentsel” alanların oluşması ve tüm bu aşamaların plansız gerçekleşmesi sonucu sağlıklı alanlar, yetersiz yeşil dokusu, yetersiz ulaşım ağları, sosyal adaletsizlik ve kimliksiz kent mekânları gibi problemleri ortaya çıkarmıştır.

Yukarıdaki çizilen çerçeve bağlamında değişim - dönüşümün büyük kent mekânlarında gerçekleştiği savı ortaya konulabilir ancak bu olguyu sadece kısıtlı bir mekâna özdeşirmek yerine global anlamda düşünmek daha doğrudur. Çünkü kentlerin nüfus bağlamında genişlemesi aynı zamanda bu alanların mekânsal, kültürel, ekonomik ve politik değişimini gündeme getirmektedir. Bu değişim makro kosmos olarak değerlendirildiğinde ve bunun anti - faktörüne bakıldığında nüfus bağlamında küçülen yerleşimlerin

de mekânsal, kültürel, ekonomik ve politik değişimleri görülecektir. Böylece sadece noktasal bir değişim - dönüşüm olmadığı tüm dünyanın 20. yüzyıldan başlayarak ve 21. yüzyılda devam eden global bir dönüşüm süreci geçirdiği anlaşılacaktır.

Kentsel dönüşüm olgusunun; süreci bağlamda mekâna yansiyışı ve ortaya koyduğu yeni yaklaşımlar, sistemler yaklaşımı ve küresel değerlendirme olarak ikiye ayrılabilir. Konu sistemler yaklaşımı ile ele alındığında; kente dair tüm girdilerin ve çıktılarının bütünsel olarak değerlendirilmesi, bu değerlendirme ile sistemin işleyişinin geri besleme sistemi ile kontrolünün sağlanarak üretilen dönüşümün olumlu yahut olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Küresel sistemler bağlamında ele alındığında ise yaşanan süreç içerisinde meydana gelen değişim - dönüşüm mevcut yapının farklılaşmasını ve yeni coğrafyaların doğması sonucunu ortaya koymuştur. Gelişmiş ülkelerin küçük kentlerinde özellikle 1970’lerin sonu ve 1980’lerin başlarında yaşanan karşıt kentleşme (counter urbanization) olgusu, büyük kentlerde 1950’ler ve 1960’larda kentlerin “3-Y dinamizmi” olarak adlandırdığımız “yükselme - yığılma - yayılma” olgusu ile eski kent merkezleri ve “sürtünme” yaşayan yeni gelişme alanları arasında uzaklaşmalar, kopmalar olagelmıştır.

Gelişme gereksinimi duyan bu kentlerde 1970’ler ve 1980’lerde toplumsal ve mekânsal bağlamda sıkışmalar, kirlenmeler, çarpışmalar, kimlik ve toplum duyusunda kaybolmalar görülmeye başlanmıştır. Hızlı bir kenar - kentleşme yaşanan şehirler, klasik üretim - tüketim döngüsünün kente farklı yansımalarıyla da kentleşememe (deurbanization) ya da yanlış kentleşme (pseudourbanization) süreciyle tanımlanır olmuş; bu sürecin tam tersi olarak da özellikle “geçişli kentleşme (transition urbanization)” ve “yeniden kentleşme (re-urbanization)” kavramları bu değişim ve dönüşümü kentlere yaşatmışlardır (Bırsel - Polat - Yılmaz, (2003).

Bu süreç içerisinde aynı zamanda metropollerde desant-ralizasyon sürecinin başlaması ile metropol çevrelerinde oluşan uydu kentler ve bu oluşumların çekim kuvveti ile demografik ve ekonomik değişim yaşanmaya başlamıştır.

6. TÜRKİYE’DE KENTSEL DÖNÜŞÜM

Avrupa ve Amerika’da uygulama sahaları üzerinde geliştirilen pek çok müdahale biçiminden farklı olarak; Türkiye’de, kentsel dönüşüm deyince akıllara ‘gecekondu bölgelerinin dönüşümü’ geliyor. Kentsel dönüşümün doğasına aykırı olarak, kentlerin farklı sorunlarına karşı genellikle tek ve aynı çözümler uygulanıyor. Kentsel dönüşüm çalışmaları-

“Kentsel dönüşüm uygulama alanına ilişkin kültürel özellikler, eğitim düzeyi, gelenek ve görenekler, bilinçlilik düzeyi, yöreden hoşnutsuzluk, mülk sahipliği, aidiyetlik, demografik yapı gibi toplumsal veriler bir ön çalışma ile tespit edilip; planlama ve uygulamaya konu edilmelidir.”

na neden olan sorunlar, fiziksel mekânın dönüşümüne indirgenirken, yerleşime ilişkin ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlar genellikle dikkate alınmıyor (http://www.arkitera.com/haber_23053_turkiye-de-kentsel-donusumun-tanimi-nedir.html).

Türkiye’de kentlerin yeniden inşası amacıyla çıkarılan ve “Kentsel Dönüşüm Yasası” diye anılan 6306 sayılı “Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun”, 16 Mayıs’ta TBMM Genel Kurulunda kabul edilmesinin ardından 31 Mayıs 2012 tarihinde Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bundan sonrasını hep birlikte göreceğiz. Baştan şunu teslim etmek gerekir ki, bu yasa ve bu niyet hakikaten “dönüşüm” denilecek bir büyük değişme ve gelişmeyi başlatma iddiasıyla ortaya konulmuştur.

Türkiye’de yaklaşık 20 milyon konut stoku bulunmaktadır. Bunun 5 milyonluk kısmı 1999 depreminden sonra deprem güvenliği mevzuatına uygun olarak inşa edilmiştir. Hatta bu konutların takribi yüzde 10’luk bir bölümünü de (500 bin konut) TOKİ eliyle devlet gerçekleştirmiştir. Toplam konut stokunun 5 milyonluk diğer bir bölümü yıkılma ihtiyacı kesin olmayan, depreme dayanıklı olabileceği düşünülen konutlardan oluşmakta, geriye kalan 10 milyona yakın konutun zaman içinde yıkılıp yeniden inşası gerekmektedir. Bunlar içinde özellikle 7 milyon civarındaki konutun ise öncelikli olarak dönüştürülmesi planlanmaktadır. Bu şekilde ülke genelinde yaklaşık 14 milyon konut incelemiden geçirilerek, gerekli tespitler behemehâl yapılacak ve yıkılacak yerler ve konutlar belirlenecektir. Bu büyük dönüşüm, 15 - 20 yılda tamamlanabilecek ve 400 milyar doları aşan bir maliyete ulaşacaktır. Bu kadar etkin bir çalışmanın başlamasının ana nedeni Türkiye’deki depremselliğidir. Büyük kentlerin deprem tehdidi altında olması bu dönüşümü başlatmıştır. Bu bölgelerimiz içinde bilhassa İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Bursa, İzmir gibi büyük şehirlerimiz ilk sırada yer alıyor. Bu metropol yerleşim yerlerinde tabii ki bazı ilçe ve semtler acilen kentsel dönüşümle sağlam konutlara kavuşturulmalıdır (Parlak, 2012).

Analiz sonuçlarına göre 30 şehrimiz, yıkıcı etkisi olabilecek 5,5 üzerinde deprem riskinin tehdidi altındadır. Bazı fay

hatlarının yakın zamanda ve orta vadede deprem üretmesi ve bunların bir kısmının İstanbul, Körfez ve Güney Marmara bölgelerinde maalesef etkili ve yıkıcı olması tahmin edilmektedir. Muhtemel bir İstanbul depreminin, 50 bine yakın can kaybına yol açacağı, bunun yanında 100 binin üzerinde insanımızı yaralı ve sakat bırakacağı, 40 bin civarında binaya ağır hasar vereceği, 2 milyona yakın vatandaşımızın evsiz kalabileceği, 1 milyon kişinin işsiz kalacağı ve fiziksel hasarın maddi boyutlarının 100 milyar dolara ulaşacağı hesaplanmaktadır. Kayıpların ve zararın bu hesaplamaların da üzerinde olabileceği ifade edilmektedir (Parlak, 2012).

Bu hazırlığın en önemli kısmı elbette kentlerimizdeki başta deprem olmak üzere afet riski altındaki alanların dönüştürülmesidir. Kentsel dönüşüm elbette ilk kertede yaşam güvenliği ve depreme hazırlıklı olma konusudur. Lakin mevzuyu salt bu açıdan ele almak, onu daraltmak ve etkileşimde bulunduğu diğer mühim mevzuları atlamak anlamına gelir. Kentsel dönüşüm evvelinde ve ahirinde “kentsel yaşam kalitesi” veya “kentsel yaşanabilirlik” denilen ve sadece bir kenti değil, esasında bütünüyle bir toplumu etkileyen ve biçimlendiren medeni kriterler ve faktörler demetiyle alakalıdır. Bu konu, ülkemiz kamuoyunda yakın zamana kadar gereken ilgiyi görmüyordu. Kentlerin sağlıklı gelişmesi, kentsel dönüşüm, kentleşme, kentlilik bilinci, yaşanabilir kentler, kent güvenliği, kentsel afet yönetimi, kentsel yenilenme gibi gerçekte hepimizi ve dahası gelecek nesillerimizi doğrudan etkileyen konuların geç de olsa gündemimize girmesi elbette memnuniyet vericidir. Kentsel dönüşüm yasa ve süreci, topyekûn bir “kentsel rönesans”ı başarmamız için bizlere iyi bir fırsat sunuyor. Bu fırsatı iyi kullanmak ve sağlıklı bir kentleşme sürecine girmek, bu alanda işin hakkını ne derece vereceğimize bağlı. Kentsel dönüşümden ne anladığımız, politika üreticiler, kamu otoriteleri ve vatandaşlar olarak onu nasıl algılayıp kavradığımız, işin başındaki en kritik nokta. Zira kamuoyunda, yazılı ve görsel basında konunun gereği gibi anlaşılması hususunda bizleri ciddi kaygılara sevk edecek doneler söz konusu. Öyleyse nedir kentsel dönüşüm? İşin doğrusu nasıl olmalıdır? Kentsel dönüşüm, “Bir kentin dokusunu bozan sorunların giderilmesi” olarak tanımlanır. Kentsel sorunların çözümünü sağlayan ve değişime uğrayan bir bölgenin ekonomik, fiziksel, sosyal ve çevresel koşullarına kalıcı bir çözüm sağlamaya çalışan kapsamlı bir vizyon ve eylemdir. Yani kapsamlı ve bütünlük yaklaşımlarla bozulma ve çökmeye uğrayan kentsel alanın belli stratejilere dayalı eylemlerle dönüşüme tabi tutulmasıdır (Parlak, 2012).

6.1. Kentsel Dönüşümün Hedefleri

Kentsel dönüşüm, faaliyet alanı ve doğası gereği, mevcut şehrin yapısına ve burada yaşayan insanların fiziksel, sosyal ve ekonomik geleceği üzerine ve buna bağlı olarak da kentin bütün geleneklerine etki edebilmektedir. Bu nedenle, bütün planlama çalışmalarında, sosyolog, ekonomist, mühendis, mimar, şehir plancı ve peyzaj mimar gibi farklı disiplinlerin birlikte çalışması gerekmektedir.

tedir (<http://www.arkitera.com/g67-kentsel-donusum.html?year=&alD=792>).

Kentsel dönüşüm, beş temel amaca hizmet etmek üzere tasarlanmalıdır.

- 1- Kentin fiziksel koşulları ile toplumsal sorunları arasında doğrudan bir ilişki kurulmalıdır. Keza, kentsel alanların çöküntü alanı haline gelmesindeki en önemli nedenlerden biri toplumsal çökme ya da bozulmadır. Kentsel dönüşüm projeleri, temelde toplumsal bozulmanın nedenlerini araştırmalı ve bu bozulmayı önleyecek önerilerde bulunmalıdır.
- 2- Kentsel dönüşüm; kent dokusunu oluşturan birçok öğenin fiziksel olarak sürekli değişim ihtiyacına cevap vermelidir. Bir başka deyişle, kentsel dönüşüm projeleri kentin hızla büyüyen, değişen ve bozulan dokusunda ortaya çıkan yeni fiziksel, toplumsal, ekonomik, çevresel ve altyapısal ihtiyaçlara göre, kent parçalarının yeniden geliştirilmesine olanak sağlamalıdır.
- 3- Kentsel refah ve yaşam kalitesini arttırıcı bir ekonomik kalkınma modeli / yaklaşımını ortaya koymalıdır.
- 4- Fiziksel ve toplumsal bozulmanın yanı sıra, kentsel alanların çöküntü bölgeleri haline gelmesinin önemli nedenlerinden biri de bu alanların ekonomik canlılıklarını yitmesidir. Kentsel dönüşüm projeleri, fiziksel ve toplumsal çöküntü alanları haline gelen kent parçalarında ekonomik canlılığı yeniden getirecek stratejileri geliştirmeyi ve böylece kentsel refah ve yaşam kalitesini arttırmayı amaçlamalıdır.

- 5- Kentsel alanların en etkin biçimde kullanımına ve gereksiz kentsel yayılmadan kaçınmaya yönelik stratejilerin ortaya konulmasıdır.

Kentsel dönüşüm projelerinde bölgenin sorunları ve potansiyellerinin niteliğine bağlı olarak, bu hedeflerden biri veya birkaçı ön plana çıkabilmektedir (Ertaş, 2011: 4).

6.2. Kentsel Dönüşüm Yöntemleri

Kentsel dönüşüm, mevcut kent yapısının yenilenmesi için yapılan uygulamaları içinde toplayan genel bir kavramdır. Ancak, bu uygulama biçimlerinin tanımlanmasında pek çok farklı görüş ortaya çıkmaktadır. Bunun en önemli nedeni, dünyanın farklı ülkelerindeki bilim insanlarının çeşitli isimlerle tanımladığı bu uygulama biçimlerinin Türkçeye uyarlanmasında yaşanan terminoloji karmaşasıdır. Kentsel dönüşümün içinde barındırdığı dokuz farklı uygulama biçimi aşağıda özetlenmektedir: (Ertaş, 2011; 3-5).

Yenileme (renewal): "Gerek yerleşme düzeni gerekse mevcut yapıların durumu bakımından yaşama ve sağlık koşullarının iyileştirilmesi olanağı bulunmayan alanlardaki yapıların tümünün veya bir bölümünün ortadan kaldırılarak yeniden imar edilmesi" yenileme olarak tanımlanmaktadır [5].

Sağıklaştırma (rehabilitation): "Eski kent dokusunun ve çöküntü alanlarının kısmi yenileme ile kullanıma açılması" olarak ifade edilmektedir.

Koruma (conservation): "Toplumun geçmişteki sosyal ve ekonomik koşullarını, kültürel değerlerini yansıtan fizik-

"Kentsel dönüşüm uygulama alanına ilişkin kültürel özellikler, eğitim düzeyi, gelenek ve görenekler, bilinçlilik düzeyi, yöreden hoşnutluk, mülk sahipliği, aidiyetlik, demografik yapı gibi toplumsal veriler bir ön çalışma ile tespit edilip; planlama ve uygulamaya konu edilmelidir."

sel yapısının, yaşanan değişim ve gelişimler nedeniyle yok olmasının engellenmesi, kentsel dokunun çağdaş yaşamla bütünleştirilmesi, kültürel varlıkların topluma faydalı, ekonomik ve işlevsel koşullarla sağıklaştırılması" şeklinde tanımlanmaktadır.

Yeniden canlandırma (revitalization): "Eski canlılığını kaybetmiş kentsel alanların, özellikle de tarihi kent merkezlerinin alınacak sosyal önlemlerle yeniden canlılık kazanmasını sağlamak" şeklinde tanımlanmaktadır.

Yeniden geliştirme (redevelopment): "Ekonomik ve yapısal özellikleri, iyileştirilmesine imkân vermeyecek ölçüde kötüleşmiş olan alt gelir gruplarının konutlarının yıkılması ve bunların oluşturduğu kent bölümlerinin yeni bir tasarım düzeni içinde geliştirilmesi" olarak tanımlanmaktadır.

Düzenleme (improvement): "Bir kentin, bir kasabanın tümünün veya bir yerleşim yerinin bir bölümünün kendi-

liğinden gelişmesine engel olmak, bu gelişmeye toplum yararına biçim vermek amacıyla, yerleşim yerinin işlevleriyle toprak kullanımı arasında bir ilişki kurmayı öngören, geleceğe dönük kamusal bir eylem türü" olarak tanımlanmaktadır.

Temizleme (clearance): "Alt gelir gruplarının yaşadığı bölgelerdeki konutların ve diğer yapıların sağıkla aykırı niteliklerinin giderilmesi" şeklinde tanımlanmaktadır.

Yeniden üretim (regeneration): "Tamamen yok olmuş bozulmuş, köhnemiş alanların yeniden üretilmesi" olarak ifade edilmektedir.

Kalitenin yükseltilmesi: "Uygulama alanında yaşayanların sosyoekonomik açıdan statü ve yaşam kalitelerinde önemli ölçüde değişiklik yaşanmadan; fiziksel çevrenin iyileştirilmesi" olarak ifade edilmektedir.

Soyulaştırma: "Sosyokültürel açıdan bozulmuş, köhnemiş, dolayısıyla fiziksel çevresi de bozulmuş alanlarda,

özellikle de tarihi kent parçalarında sosyal yapının geliştirilmesi” olarak ifade edilmektedir.

6.3. Kentsel Dönüşüm Uygulamalarında Sosyal Yapı

“Kiraçlar, kendi mülkünde oturan ev sahipleri, bölge ve semt meclisleri ya da komiteleri” gibi direkt olarak söz sahibi olması gerekenler ile “sosyal işçiler, toplum gelişim sektöründe çalışan işçiler, konut ve rekreasyon sektöründe çalışan işçiler” gibi dolaylı olarak söz sahibi olan gruplar, kentsel dönüşümde sosyal açıdan söz sahibi olan kesimleri oluştururlar (Ertaş, 2011: 5). Sosyal yapıya ilişkin stratejilerin oluşturulmasında, nüfusun gelir durumu; eğitim, sağlık ve kültürel düzeyi; nüfus yapısı ve göç analizi; yaşanan sorunlar, beklentiler gibi kriterler göz önünde bulundurulmalıdır.

Kentsel Dönüşümde Sosyal Yapıyı Oluşturan Kriterler

Analiz aşamasında alana ilişkin toplumsal verilerin tespiti:

Kentsel dönüşüm uygulama alanına ilişkin kültürel özellikler, eğitim düzeyi, gelenek ve görenekler, bilinçlilik düzeyi, yöreden hoşnutluk, mülk sahipliği, aidiyetlik, demografik yapı gibi toplumsal veriler bir ön çalışma ile tespit edilip; planlama ve uygulamaya konu edilmelidir. Bu verilerin yanı sıra toplumsal gereksinim ve isteklerin belirlenmesi, halkın katılımının sağlanması amaçlı çeşitli anket uygulamaları, şehir toplantıları, gönüllü kuruluşlar ile işbirliği ve ilgili grupların kurumsal örgütlenmelerle birlikte hareket etmesi ve projeye katılımı sağlanmalıdır.

Tespit edilen verilere dayalı sosyal hedeflerin belirlenmesi ve fiziksel yapıya yansıtılması:

Sosyal yapıda analiz edilen toplumsal sorunlar ve gereksinimlere bağlı olarak proje hedefleri ve tasarım kriterleri belirlenir. Bu kriterlere göre toplumsal yapıda olması istenilen değişikliklerin fiziksel yapıya yansıtılması için gerekli olan kentsel dönüşüm yönteminin ne olacağına karar verilir (Ertaş, 2011: 6).

Kentsel Dönüşüm Sürecinde Yapılması Gereken Eylemler

Kentsel dönüşüm, kısa bir süre içinde gerçekleştirilebilecek bir olgu değildir. Dönüşümle ulaşılmak istenen hedeflerin kapsamı veya dönüşümün gerçekleştirileceği alanın büyüklüğü ne olursa olsun, kentsel dönüşüm süreci uzun bir zaman dilimini içermektedir. Bu süreçte yapılması gereken çeşitli eylemler bulunmaktadır. Bunlar;

- Kentsel dönüşüm sürecinde ilgili alanın detaylı bir analize sahip olunmalıdır.
- Kentsel dönüşüm sürecinde; ilgili alanın fiziksel, ekonomik, sosyal ve çevresel özelliklerinin eşzamanlı uyumu sağlanmalıdır.
- Kentsel dönüşüm sürecinde, kapsamlı ve tümleşik bir strateji ile hareket edilmelidir.

d) Kentsel dönüşüm sürecinde, sürdürülebilirlik kavramının amaçları dikkate alınmalıdır.

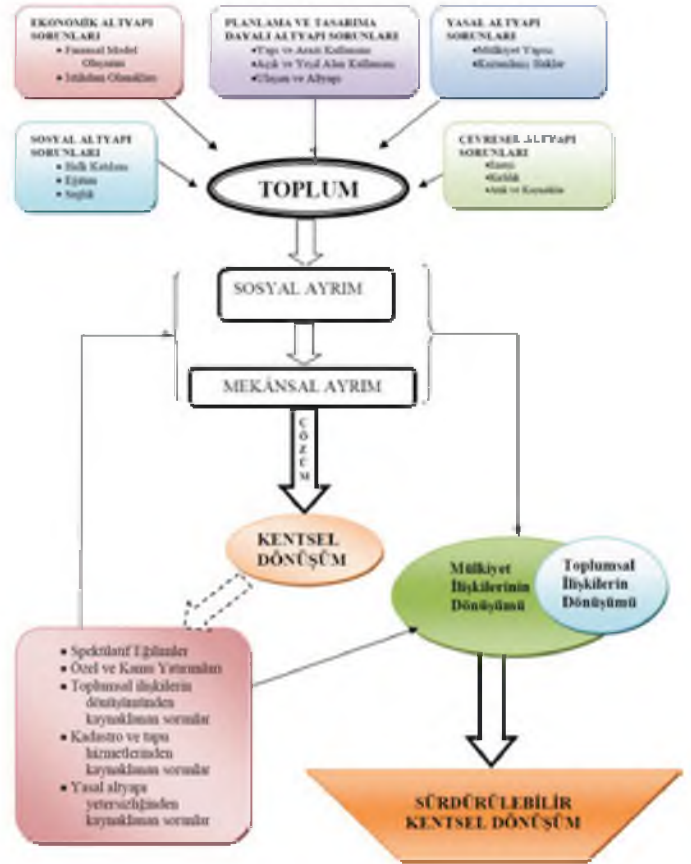
e) Kentsel dönüşüm sürecinde, insan kaynaklarının yanı sıra ekonomik ve doğal kaynaklar en etkin şekilde kullanılmalıdır.

f) Kentsel dönüşüm sürecinde, dönüşümden etkilenecek bütün kesimlerin katılımları ve konsensüsü sağlanmalıdır.

g) Kentsel dönüşüm sürecinde, ölçme sürecinin önemi kavranmalı ve değişimler izlenmelidir.

h) Kentsel dönüşüm sürecinde uygulanacak ilkeler, süreç içinde farklılaşan gereksinimlere ve değişen koşullara göre revize edilmelidir (Batey, 2004: 8).

Şekil 2: Türkiye’de Kentsel Dönüşüm Uygulamalarında Sosyal Altyapı Sorunları

Kaynak: Ertaş, Mehmet, “ Kentsel Dönüşüm Çalışmalarında Sosyal Boyutun İncelenmesi, Ankara ve Londra Örnekleri”, **Selçuk Üniversitesi ISSN 1302/6178 Journal of Technical-Online Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Volume 10, Number: 1 - 2011 Teknik - Online Dergi Cilt 10, Sayı:1-2011, s.10**

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Türkiye’de kentsel dönüşüm uygulamaları genel olarak dönüşümü sadece fiziksel boyutuyla ele almaktadır. Ge-

"Kentsel dönüşüm projelerinin 'sürdürülebilir mekânsal gelişim' anlayışıyla yürütülmesi gerekir. Bunun da iki sacayağı vardır: 'toplum' ve 'çevre'. Her iki olgu, kentsel mekânın şekillendiricisi ve belirleyicisidir. Her ikisinin de denge halinde olduğu ve mekân - insan optimalinin bulunduğu bir kentsel tasarıma ulaşmalıyız."

İşmiş Batı ülkelerinde 1960'larda yoğunluk kazanan bu tip uygulamalar, Türkiye'de sınırlı bir şekilde tek tanım olarak anlaşılmakta, bu da toplumsal boyutunu kapsayan durumları ortaya çıkarmaktadır. Türkiye'de kentsel dönüşüm deneyimi; plan ve programların, mevcut duruma özgü strateji ve müdahale biçimlerinin sonucu olarak değil, küçük grupların çıkarlarına yönelik rant kaynağı olarak kullanılmasıyla biçimlenmektedir. Oysa kentsel dönüşüm planlaması bütüncül bir yaklaşım, ortaklıklar, katılım ilkeleri ve dönüşüm sürecinin tasarımıyla tutarlı olarak uygulanmalıdır. Kentsel dönüşüm kapsamlı ve alana özgü bir yaklaşım ile yönetim ve ortaklıklara açık ve mülkiyet konularını dikkate alarak yönetilmelidir.

Türkiye'de sayıları az da olsa bu yaklaşımla yürütülmüş projeler vardır. Sivil halkın kendi kaderine karşı sorumluluğunun ve farkındalığının artması, daha katılımcı ve işbirlikçi bir planlama yaklaşımı, bununla tutarlı olarak değişen yasalar ve küresel akımlar bu örneklerin sayısını arttıracaktır. Kentsel dönüşüm sürecinin sistematik olarak çok yönlü planlanması gerekmektedir. Dönüşüm kelime anlamı itibarıyla değişimi öngörür. Değişim bir geceden sabaha oluşacak bir şey değildir. Değişimin aktörleri ile birlikte çok yönlü bir yaklaşımla yönetilmesi yaşamsal önem kazanmaktadır.

Kentsel dönüşümün uzun süreli ve kapsamlı gelişiminin, kişiler, yer ve istihdam koşullarından oluşan üçlü bir sacayağı üzerine kurgulanması gerekebilir. Kişilerin potansiyelleri saptanmalı, becerileri, kapasiteleri ve beklentileri onların refah düzeyine kavuşmalarını ve bunlardan yararlanabilmelerini sağlayacak şekilde güçlendirilmelidir.

Bununla beraber, yerel istihdam koşulları ve olanakları gelir yaratmak amacıyla yükseltilmelidir. Ayrıca, dönüşüm alanının cazibesini arttırmak için yatırımcı kişi ve firmalar bu alana çekilmeye çalışılmalıdır. Bu üçlü dengeye bağlı olarak dönüşüm uygulamaları "her duruma uygun" hazır çözümler yerine "duruma uygun" çözümlerin üretilmesine yönelik katılımcı bir planlama yaklaşımı ile farklı etaplandırılmaları içerebilecek şekilde yönetilmelidir. Fiziksel, ekonomik ve sosyal dönüşüm arasındaki bağlantılar ve süreç dikkate alınmalı, tek boyutlu girişimlerden kaçınılmalıdır.

Önemi her geçen gün artan ve yaygın bir uygulama alanı bulan kentsel dönüşüm uygulamaları hem sosyal hem de teknik bakımdan detaylı olarak irdelenmesi ve sorgulanması gereken projelerdir. Dönüşüm alanlarında yaşayan insanların alıştıkları yaşam alanlarından ayrılması, devam edegelen yaşam tarzlarının ve kazanç yollarının sona ermesi ya da değişmesine yol açmaktadır. Özellikle gelir seviyesi düşük insanların kentin uzağında, daha önce hiç alışık olmadıkları bir yaşam alanına sokulmaları; onların iş imkânlarıyla, sosyal ve kültürel çevreleriyle, mekânsal

alışkanlıklarıyla ilişkilerinin kopması riskini beraberinde getirmektedir. Dar geliri bu grubun uzun bir süre düzenli olarak konut ödemesi yapmaları da Türkiye şartlarında zor görünmektedir. Kentsel dönüşüm yapılacak alanın sosyo-kültürel ve sosyoekonomik yapısına göre alternatif modellerin üretilmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Bütün bu risklerine karşın kentsel dönüşüm, mekânsal ve sosyal bir gerekliliktir. Kentsel dönüşüm çalışmalarında, fiziksel mekânın dönüştürülmesinin yanında yaşayan canlı dokunun sosyal ve kültürel boyutları da dikkate alınmalıdır. Kentlerin farklı sorunlarına tek ve aynı yöntemli çözüm yerine; kentin yerleşim ve imar özelliklerine göre farklı ve etkili çözümler üretilmelidir. Yasal altyapının geliştirilmesinin yanı sıra, kurumsal yapılanmanın toplum ile bütünleşmesi, sosyal ve mekânsal dönüşümün birlikteliği için gereklidir. Aksi takdirde bu projeler, bugün ülke gündeminde örnekleri yaşanan gecekondular ve kaçak yapılaşma içinde yaşanan sorunlara çözüm önermediği gibi yeni ve farklı sorunları da beraberinde getirecektir.

Öneriler

Mevzuata yönelik öneriler:

- Kentsel dönüşüm, öncelikle **üst ölçekli sosyal ve ekonomik programlar** içinde düzenlenmesi gereken bir konudur.
- **Planlama mevzuatı içinde yer alan kanunlarda**, kentsel dönüşümüne yönelik **düzenlemeler** ve iyileştirmeler yapılmalıdır.
- Ülkemizin, planlamaya yönelik ve birbiri ile çatışan, örtüşmeyen mevzuatını tek çatı altında toplayıp entegre edecek bir **Planlama Yasası** oluşturulmalıdır.
- Mülkiyet sorunlarını çözülmeden, kentsel dönüşüm uygulamalarının hayata geçirme olanağı bulunmamaktadır. Bu nedenle kentsel dönüşüm alanlarının belirlenmiş sınırları çerçevesinde, mevcut mevzuatta **mülkiyet haklarının yeniden düzenlenmesine** ihtiyaç bulunmaktadır.

Yönetim ve stratejiye yönelik öneriler:

- **Kamu sektörünün** kentsel dönüşümü gerçekleştirmedeki **rolü yeni bir anlayışla** yeniden **tanımlanmalı**, bu rolün sınırları genişletilmelidir.
- **Kamu**, özel sektörü dönüşüm alanına yönlendirecek stratejiler benimsemeli, belli alanlarda **ateşleyici adımları** atmalı ve **kademeli olarak geri** çekilmelidir. Böylelikle **kamusal hareketten bireysel girişime giden yol** örgütlenmelidir.
- İlgili mevzuatta yetki ve yürütme gibi konularda **net bir paylaşım** bulunmalıdır.
- Dönüşüm alanındaki **aktörler ve bunların rolleri**

saptanmalıdır. Bu koşutta kentsel dönüşüm alanının yönetim ve organizasyonundaki yetki ve sorumluluk açıkça tanımlanmalıdır. Özellikle Toplu Konut İdaresi, Büyükşehir belediyeleri ve yerel belediyeler arasındaki **yetki ve görev paylaşımı** netleştirilmek durumundadır.

- Yerel yönetimler mevcut yasalar ile kendilerine verilmiş yetkileri kentsel dönüşüm adına nasıl ve hangi yönde kullanacakları konusunda bilinçlendirilmelidir. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin kentsel dönüşüm konusunda **geniş bir vizyona** sahip olmaları önem taşımaktadır.
 - Ülkemiz koşulları yerel yönetimlerin finansal kaynaklarını güçlendirmeye elvermemektedir. Bu nedenle, yerel yönetimler yeni kaynaklara yönelmek durumundadırlar. Bunun için, tüm dünyada örneğine sıkça rastlanan **"ortaklık" modelinin geliştirilmesi** ve yaygınlaştırılması önerilmektedir.
 - Yerel yönetimlerin kentsel dönüşüm alanındaki yatırımcıların ve ortakların da içinde yer aldığı siyasi kesimlerce anlaşılıp benimsenmesi gerekmektedir. Bu nedenle, yerel yönetimler, kentsel dönüşüm uygulamalarında son derece **açık, şeffaf, katılımcı** ve demokratik bir yaklaşım sergilemelidirler.
 - Yönetimsel açıdan söz sahibi olan yerel yönetimlerin, yenileme alanında **rol oynayan diğer aktörleri örgütlemesi ve dönüşüm sürecine aktif şekilde katması**, kentsel dönüşüm uygulamasını başarıya taşıyacaktır.
 - Yerel yönetimler **katılımı iki şekilde örgütlemelidirler**. Birincisi, **yönetimsel ve ekonomik örgütlenmeye dâhil etme** (merkezi yönetim, yatırım firmaları, kentsel gelişim firmaları, ortaklıklar vb); ikincisi ise, **proje sürecine dâhil etmedir** (yerel halk, esnaf ve çalışanlar, sivil toplum kuruluşları, meslek odaları, üniversiteler vb.). Bu örgütlenmeyi de kamu örgütleri, geçici işbirlikleri, bilgilendirici toplantılar ve oturumlar yaparak anketler, referandumlar, danışmanlık komiteleri ve meclisleri gibi oluşumlarla sağlamalıdır. Bu çerçevede, bir yandan halkın bilinçlendirilmesi ve bilgilendirilmesi, diğer yandan yatırımcının teşvik edilerek yönlendirilmesi de yerel yönetimlerin temel görevlerinden biridir.
 - Yerel yönetimler merkezi hükümet ile işbirliği içinde dönüşüm alanları içinde faaliyet göstermek isteyenlere bir takım **bürokratik kolaylıklar ve teşvikler** temin etmelidir.
- Planlamaya yönelik öneriler:**
- Kentsel politikaların amaçlarını yaygınlaştırmada önemli katkıları bulunan kentsel dönüşüm politikaları, **geniş kapsamlı ve üst ölçekli planlama politikaları** içerisinde ele alınmalıdır.
 - Sosyoekonomik, fiziksel ve işlevsel açıdan **karmaşık bir yapı sergileyen** kentlerde kentsel dönüşüm, belirli bir politika, belirli bir bütünlük, teknik ve yöntemle yapılmalı; böylelikle dinamik ve eyleme dönük bir plan elde edilmelidir.

- Kentsel dönüşüm planlama ve tasarımda bütüncül- lüğü ve sürdürülebilirliği yakalamalı, bunu **yaşam kalitesini artırıcı tedbirlerle** bağdaştırmalıdır. **Esas amacın yaşam kalitesini arttırmak olduğu unutulmamalıdır.**
- Yerel yönetimler yerel halkın gereksinimlerini ve bu gereksinimleri karşılayacak araçları saptarken, yerel halk içindeki alt grupların özel gereksinimlerini de dikkate alacak ve sosyoekonomik koşulları iyileştirecek ortak amaçlar benimseyen **yerel programlar** geliştirmelidirler.
- Yerel yönetimlerin kentsel dönüşüm uygulamalarını, imar programları paralelinde oluşturulacak belli bir kentsel dönüşüm programı doğrultusunda gerçekleştirmeleri, dönüşüm uygulamasının kurgusunda gerekli olan sistematığı oluşturmak ve dönüşüm uygulamasını başarıya taşımak açısından önemlidir. Kentsel dönüşüm programları, içinde **ekonomik ve sosyal programları** da barındırmalı ve öngördüğü kararlar ile yenileme uygulamalarının temel sorunları olan sosyal ve ekonomik sorunları kendi içinde çözümlenmelidir.
- Kentsel dönüşüm **projeleri söz konusu kentsel dönüşüm programlarında öngörülen ilkeler doğrultusunda** oluşturulmalıdır. Kentsel dönüşüm projeleri **bütüncül bir kent planı** ile uyumlu bir yaklaşımla hazırlanmalı, **etaplar halinde ve öncelikli alanlardan** başlamak suretiyle yürütülmelidir.
- **Konut edindirme konusu ve sosyal konut - kiralık** konusunun altı iyi doldurulmalıdır. **Konut hakkı ile barınma hakkı** birbirinden ayrıştırılmalıdır.

"Kentsel dönüşüm projelerinin 'sürdürülebilir mekânsal gelişim' anlayışıyla yürütülmesi gerekir. Bunun da iki sacayağı vardır: 'toplum' ve 'çevre'. Her iki olgu, kentsel mekânın şekillendiricisi ve belirleyicisidir. Her ikisinin de denge halinde olduğu ve mekân - insan optimalinin bulunduğu bir kentsel tasarıma ulaşmalıyız. Kentsel dönüşüm, kentlerin sosyal öznesi olan insanla, fiziki öznesi olan toprağı maharetli bir biçimde bir araya getirmeli ve başarılı bir şekilde bir arada tutmalıdır. Kentsel dönüşümün sosyal boyutu asla ihmal edilmemeli, dönüştürülen alanın binalardan ziyade insanlardan oluştuğı ve orada yaşayanların duygu ve düşünceleri, yaşantı ve alışkanlıkları, beklenti ve amaçları ile kültür ve toplumsallıklarının en önemli göstergeleri olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Sosyalleşmeyi ve kamusalılığı önceleyen, insanı merkeze alan ve onun kültürel ve politik katılımıyla hayata geçirilen bir kentsel dönüşüm, kentlerde bugün yaşadığımız sorunlara çözüm olabilir. Kimlikli ve sağlıklı kentler inşa etmemiz için önümüzde yeni bir süreç var. Kentsel dönüşümden umduğumuzu bulabilmemiz için daha dikkatli, katılımcı ve işbirliği eksenli hareket etmemiz ve iyi örneklerden gereğince yararlanmamız beklenir. Yerel özelliklerin dikkate alındığı çok yönlü bir değişim sürecinin yönetilmesi için kurumsal ve bireysel sorumluluklarımızı hakkıyla yerine getirmekten başka yolumuz yoktur." (Parlak, 2012).

KAYNAKÇA

- ALP, İ. (2005). "Kentsel Dönüşüm - Kentsel Mekânın Yeniden Üretilmesi Sürecinde Yönetişim ve Uygulama Araçları", Yüksek Lisans Tezi, MSÜ, İstanbul
- AYSU, M. E. (1977). Eski Kent Mekânlarını Düzenleme İlkeleri, Kent Planlama Bütünü İçinde Sistematik Bir Çözümleme-Planlama-Tasarlama Modeli Trabzon Kenti Orta İç Kale Tarihi Yerleşimi Üzerine Bir Deneme, İDMM, Akademi Baskı Atölyesi, İstanbul.
- BATEY, P. (2000). "Urban Regeneration in Britain: Progress, Principles and Prospects", Regeneration of City Downtown: Lessons from the Sustainability and Private Sector Initiatives of the EU Kongresi'nde Sunulan Bildiri, 1 - 3 Ekim, Nihon University, Tokyo.
- BİRLİK, S. (2004). "Kimlik - Değişim - Tasarım: Trabzon Örneği", 15. Uluslararası Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu, MSÜ, <http://www.usak.org.tr/makale.asp?id=735>
- BİRSEL, S. / Polat, E. / Yılmaz, N. (2003). "Değişim - Dönüşüm Sürecinde 'Kimlik Arayışları' ve 'Kentsel Yenileşme' Kavramı" TMMOB Şehir Plancıları Odası Kentsel Dönüşüm Sempozyumu.
- CÖMERTLER, S. (2003). "Kentsel Dönüşümde Bir Araç Olarak Kullanılan Kentsel Tasarım Yarışmaları Üzerine Bir Tartışma", TMMOB Şehir Plancıları Odası Kentsel Dönüşüm Sempozyumu.
- ÇÖL, Ş. (1998). "Kentlerimizde Kimlik Sorunu ve Günümüz Kentlerinin Kimlik Derecesini Ölçmek İçin Bir Yöntem Denemesi", Doktora Tezi, MSÜ.
- DEMİRSOY Mustafa Sami (2006). "Kentsel Dönüşüm Projelerinin Kent Kimliği Üzerindeki Etkisi (Lübnan - Beyrut - Solidere Kentsel Dönüşüm Projesi Örnek Alan İncelemesi)", Yüksek Lisans Tezi, MSÜ, İstanbul.
- ERGÜN, N. (2005). Şehir Yenileme Ders Notları 2004 - 2005 Bahar Yarıyılı, İTÜ.
- ERDEN Erbey, D. (2004). "Kentsel Koruma ve Yenileşmede Dönüşüm Projeleri - Eyüp Rehabilitasyon Projeleri", *Planlama* dergisi.
- ERDEN, D. (2003). "Kentsel Yenileşmede Bir Araç Olarak Dönüşüm Projeleri", MSÜ, Doktora Tezi, İstanbul
- ERTAŞ, Mehmet, (2011). "Kentsel Dönüşüm Çalışmalarında Sosyal Boyutun İncelenmesi, Ankara ve Londra Örnekleri", Selçuk Üniversitesi ISSN 1302/6178 Journal of Technical-Online Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Volume 10, Number:1-2011 Teknik-Online Dergi Cilt 10, Sayı:1-, s.1-18
- ES, M. (2002). "Bilgi Toplumu Sürecinde Kentsel Dönüşüm:İstanbul Örneği", www.bilgiyonetimi.org.
- GALDINI, R. (2005). "Urban Regeneration Process: The Case Of Genoa, An Example Of Integrated Urban Development Approach", 45. European Regional Science Association Kongresi'nde Sunulan Bildiri, 23 - 27 Ağustos, Vrije University, Amsterdam.
- GÜNDÜZ, O / Taner, T. (2001). "Küreselleşme Sürecinde Türk Kentlerinin Kimlik Sorunları ve İzmir Örneği", 1. Uluslararası Kentsel Tasarım Buluşması, MSÜ.
- GÜVENÇ, B. (1991). "Kentlerin Kimliği ve Antalya Üzerine Notlar, Öneriler, Örnekler", *Mimarlık* dergisi, Sayı: 1, s. 19-28
- KARAARSLAN, Ş. (2000). "Şanlıurfa Tarihi Kent Merkezinde Yenileme ve Canlandırma Sürecinde Yetkiler - Tasarım İlkeleri", *Mimarlık Dekorasyon* dergisi, Sayı: 57.
- İSLAM, T. (2003). "Galata'da Soylulaştırma: Soylulaştırıcıların Demografik ve Kültürel Özellikleri Üzerine Bir Çalışma" TMMOB Şehir Plancıları Odası Kentsel Dönüşüm Sempozyumu.
- KARAMAN, A. (2002). "Kentsel Gelişimde Vizyon Oluşturmada Kentsel Tasarımın Rolü, Uluslararası Kentsel Tasarım Zirvesi, Bir Disiplin ve Meslek Olarak Kentsel Tasarımın Yeni Konumu ve İçeriği", MSÜ, İstanbul.
- KAYASU, S. / Yaşar, S. S. (2003). "Kentsel Dönüşüm Üzerine Bir Değerlendirme: Kavramlar, Gözlemler", TMMOB Şehir Plancıları Odası Kentsel Dönüşüm Sempozyumu, İstanbul.
- KONUK, G. (2003). "Kentlerimizi Yeniden Biçimlendirmede Bir

- Kentsel Tasarım Aracı Olarak Kentsel Yenileşme", Uluslararası 14. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu, MSÜ, İstanbul.
- KONUK, G. (2003). "Kentsel Tasarımda Yeni bir Söylem; Planlama Süreci İçinde Kentsel Tasarım ve Tasarım Kontrolleri", MSÜ Yüksek Lisans Ders Notları.
- KİPER, P. (2004). "Küreselleşme Sürecinde Kentlerimize Giren Yeni Tüketim Mekânları ve Yitirilen Kent Kimlikleri", *Planlama* dergisi, 2004 / 4.
- LYNCH, K. (1960). *The Image Of the City*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts
- MEREY Enilil, Z. (2000). "Yeniden İşlevlendirme ve Soylulaştırma; Bir Sınıfsal Proje Olarak Eski Kent Merkezlerinin ve Tarihi Dokunun Yeniden Ele Geçirilmesi", *Domus* dergisi.
- NALKAYA, S. (2006). "Kentsel Dönüşüm ve Kent Kimliği", *Yapı* dergisi Sayı: 292.
- ÖZBEK Sönmez, İ. (2005 / 1). "Kentsel Dönüşüm Süreçlerinde Aktörler - Beklentiler -Riskler", *EGEMİMARLIK* Dergisi.
- ÖZDEMİR Dağıstan, M. Z. (Çeviri, 2004). "Yeni Atine Bildirgesi (Şartı)", *Planlama* Dergisi, 2004 / 4.
- ÖZDEN, P. (2004). "Sağlıksız Yapı Stokunun İyileştirilmesi Sürecinde Kentsel Tasarım: Malzeme, Estetik, Görsellik Öğelerinin Kullanımı", SPO Mart Bülteni.
- ÖZDEN, P. (Ekim 2000, Mart 2001). "Kentsel Yenileme Uygulamalarında Yerel Yönetimlerin Rolü Üzerine Düşünceler ve İstanbul Örneği", *İÜSBF* dergisi.
- ÖZDEN, K. (2002). *Türkiye Cumhuriyeti'nde Kimlik Politikası, Yönetişim*, cilt: 1, s. 51-59.
- ÖZDEŞ, G. (1985). *Şehircilik, Şehir - Şehirlerin Fonksiyon Bölgeleri*, İTÜ Matbaası, s. 15 - 40.
- PARLAK, B (2012). "Depremler ülkesinde kentsel dönüşüm", *Zaman* Gazetesi, www.zaman.com.tr. Erişim Tarihi: 09.07.2012.
- SAYAN, M. S. / Çavdar, Ü. (2003). *Tarihi Kent Dokularında Dönüşüm ve Süreklilik*, Antalya
- STEIN, N. (2003). "Urban Design Between Theory And Practice", Paper for the AESOP-ACSP Third Joint Conference, Leuven, Belgium.
- SUHER, H. (1995). "Kent Kimliğine Etkili Yasa Uygulamaları", *Mimar ve Kentsel Çevrede Kalite Arayışları Sempozyumu*, s.3-12
- ŞAHİN, S.Z. (2003). "İmar Planı Değişiklikleri ve İmar Hakları Aracılığıyla Yanıltıcı (Pseudo) Kentsel Dönüşüm Senaryoları: Ankara Altındağ İlçesi Örneği", TMMOB Şehir Plancıları Odası Kentsel Dönüşüm Sempozyumu.
- TEKELİ, İ. (1991). *Bir Kentin Kimliği Üzerine Düşünceler*, Mimarlar Odası Yayınları, İstanbul.
- TEKER, B. (1993). "16. Dünya Şehircilik Kolokyumu", MSÜ.
- ULUSHAN, N. (2004). "Çağdaş Kentsel Tasarım Paradigmaları, Yeni Kavramlar ve Kentteki Yansımaları", Yüksek Lisans Tezi, İTÜ, İstanbul.
- ÜNVEDİ, Z. (2003). "Türkiye'de 1980 Sonrası Kentsel Dönüşümün Toplumsal ve Mekânsal Dinamikleri", TMMOB Şehir Plancıları Odası Kentsel Dönüşüm Sempozyumu, İstanbul.
- YÜCESOY, E. Ü. (1999). "Kentsel Tasarımda 'Mekânsal Kimlik' Tartışmaları Üzerine Bir Değerlendirme: Mekânsal Kimliği Okumak", 1.Uluslararası K. Tasarım Kongresi, MSÜ.
- http://www.arkitera.com/haber_23053_turkiye-de-kentsel-donusumun-tanimi-nedir.html
- <http://www.insanbilimleri.com>, (2006), Kültürel ve Millî Kimlik
- <http://www.bilgiilik.com>, (2006), Kimlik Tanımı

ASO 1. OSB Türkiye'nin En Temiz OSB'si Seçildi

5 Haziran 2012

Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu yıl birincisi düzenlenen "Temiz Türkiye" çevre yarışmasında, Türkiye'nin en temiz Organize Sanayi Bölgesi seçildi.

İstanbul Four Seasons Otel'de düzenlenen törende Ankara Sanayi Odası ve ASO 1. OSB Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir ödülü Çevre Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sedat Kadioğlu'ndan aldı.

ASO Başkanı Özdebir törende yaptığı konuşmada, bu ödülde, bölgede yer alan bütün sanayicilerin payı olduğunu belirterek, "En temiz organize sanayi bölgesi seçilmek bize gurur verdi. Bölgedeki sanayicilerimiz bize destek vermeselerdi bunu tek başımıza yapamazdık. Bu başarıda bölgede yer alan bütün sanayicilerimizin payı var. Ben bütün sanayicilerimize teşekkür ediyor, hepsini kutluyorum. Bu ödül bize yeni sorumluluklar yükledi. Bundan sonra artık Ankaralı sanayiciler olarak hedefimiz çıtayı daha da yükseltmek." dedi.

Özdebir, ekonomik faaliyetlerin mutlaka bir çevresel bedeli olduğunu da belirterek, "Bu bedeli azaltmak, minimize etmek hepimizin görevi. Doğaya kendisini tamir edecek zamanı tanımamız, ona yardımcı olmamız lazım. Hep ifade ediyorum; dünya bize atalarımızın miras değil, çocuklarımızın, torunlarımızın emaneti. Bu emanete saygılı olmak hepimizin görevi. Biz bu ödülle üretim faaliyetlerimizi çevre ile barışık yapmış olmanın gururunu yaşıyoruz. Bundan sonraki hedefimiz, Ankara'daki bütün organize sanayi bölgelerinin sırayla bu ödülü alması. Ankaralı sanayicimiz bu bilinçle üretim yapıyor. Bunu tüm Türkiye'ye göstermeye devam edeceğiz." diye konuştu.

Organize Sanayi Bölgeleri dalında birincilik ödülünü ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi ile Gebze OSB paylaştı. OSB dalında ikincilik ödülünü Kocaeli TOSB, üçüncülüğü ise Mersin Tarsus OSB kazandı.

ASO 1. OSB, ödülünü düzenlenen kokteyl ile kutladı

14 Haziran 2012

Kokteyle Ankara Sanayi Odası Başkanı ve ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Nurettin Özdebir, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Ersan Aslan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sedat Kadioğlu, Ankara Vali Yardımcısı Mahmut Yıldırım, Sincan Kaymakamı Ufuk Seçilmiş ve bölgede yer alan çok sayıda sanayici katıldı.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir yaptığı konuşmada dünya nüfusunun, gelişmiş ülkelerin refah seviyesinde yaşaması durumunda üç misli daha fazla kaynağa ihtiyaç olacağını belirterek, "Başka gidecek yer olmadığına göre yaşadığımız dünyayı iyi korumamız lazım." dedi.

Dünyanın gelecek nesillerin emaneti olduğunu ve emanete iyi bakılması gerektiğini ifade eden Özdebir, çevre bilincinin sadece yeşilin korunması olmadığına, aynı zamanda emisyon ve atık ölçümleri, enerjinin verimli kullanılması gibi kriterler gerektiğine vurgu yaptı.

Türkiye'nin birincisi olarak herkesin gözünün artık Ankara 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde olacağını dile

getiren Özdebir, "Biz, sizlerle daha güzel şeylere imza atmalıyız." diye konuştu.

Kokteyilde konuşan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Ersan Aslan ise "Yeşil Çevre" adıyla konferans yapılacağını belirterek, eğitilmiş insan gücünün önemine dikkati çekti.

Sincan OSB'nin aldığı ödülle "Yeşil OSB" tanımlamasını kazandığını ifade eden Aslan, temiz üretimin hassas noktalarının bulunduğunu kaydetti.

Temiz üretimi sağlayanların tezgâhları çalıştıran insan gücü olduğuna işaret eden Aslan, Sincan OSB'de meslek yüksekokulu ve fakülte olması gerektiğini, "Büyüme denilince akla üretimin geldiğini, üretim denildiğinde de akla OSB'nin geldiğini" söyledi.

Konuşmaların ardından ASORA Ticaret Merkezi önünde, ASO Başkanı Özdebir, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Ersan Aslan ve diğer davetlilerin huzurunda, Çevre Beratı Bayrağı ile "Üretirken Koruyoruz" logolu ASO 1. OSB Bayrağı gönderilecekildi.

Türk Ürünlerine 70 Ülkede Gümrük Kolaylığı Sağlanacak

Ankara Sanayi Odasının düzenlediği 17. Gündem toplantısı 9 Mayıs tarihinde Türk Standartları Enstitüsü Başkanı Hulusi Şentürk'ün katılımıyla ASO'da yapıldı.

9 Mayıs 2012

Toplantının açılışında konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye'nin yurt dışından standart ihraç ettiğini belirterek, ürünü alanların da bu standartlara uygun ürünleri almak zorunda kaldığını söyledi. Yabancı ülkelerin gelişen teknolojilerinin boyutuna paralel olarak standartlar konusunda çıtaı yükselttiğine dikkati çeken Özdebir, özel sektörün bu konuda pek duyarlı olmadığını ifade etti. Dünyada standartları ilk kez belirleyen Osmanlı'nın torunları olarak bugünkü durumlarının o günlerden daha iyi olmadığını belirten Özdebir, bu öz eleştiriyi yapmak zorunda olduklarını dile getirdi. Özdebir, bu zamana kadar vatandaşın, devletin hizmetçisi olarak addedilirken artık devletin vatandaşın hayatını kolaylaştırmak için var olduğunu kaydetti. Bu değişimin kolay olmadığını belirten Özdebir, "Zihniyetlerin değişmesi lazım. Bu anlamda TSE'den de daha hızlı bir tepkiyi bekliyoruz." dedi.

Toplantıda konuşan Türk Standartları Enstitüsü Başkanı Hulusi Şentürk ise ihraç gözetim belgesi almış Türk ürünlerinin yabancı ülkelerin gümrük

noktalarından daha rahat geçmelerini sağlamak için 2013 yılı sonuna kadar 70 ülkede 70 ofis açacaklarını bildirdi. Sanayi kesiminin stratejik önemine rağmen sesini fazla duyuramadığını belirten Şentürk, "Ya da birileri sizden daha güçlü lobi faaliyetlerinde bulunabiliyor." dedi. Türkiye'de birçok sektörün haksız rekabet karşısında "çöküş" yaşadığını dile getiren Şentürk, bu bilindiği halde gerek geçmişte dikkatli

yapılmayan uluslararası anlaşmalar gerekse halen bazı kurum ve kuruluşlardaki bazı bürokratların olaylara kulak tıkamasından sanayi kesiminin sorunlarının devam ettiğini kaydetti. Bir ülkeye ürün gönderebilmek için o ülkenin standartlarının bilinmesi gerektiğine dikkati çeken Şentürk, "Standartları siz koymuyorsanız hiçbir zaman ama hiçbir zaman büyük aktör olamazsınız." diye konuştu. Kuralları belirleyen daima kazanacağını anlatan Şentürk, tüm politik tarafgirlikten uzak olduğu iddia edilen standardizasyon alanının iddia edildiği gibi masum bir alan olmadığını dile getirdi. Almanların ISO'da sekreteryasını veya başkanlığını yürüttüğü komite sayısının 680 olduğunu belirten Şentürk, Türkiye için ise bu rakamın sadece 5 olduğunu söyledi.

TSE'nin 10 yılı aşan uğraşlardan sonra 1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla Avrupa Standartlar Kuruluşu (CEN) ile Avrupa Elektroteknik Standartlar Kuruluşuna (CENELEC) tam üye olduğunu, bu yıllık üyelik aidatı için Türkiye'nin 1,4 milyon lira ödediğini anlatan Şentürk, bu aidatın Avrupa standartlarının oluşumuna etki etmek için ödendiğini söyledi. Gümrük Birliği'nin Türkiye için hayati öneme sahip olduğunu ifade eden Şentürk, Türkiye'nin Avrupa standartları komitelerinde yer almadığı müddetçe kaybetmeye mahkûm olacağını belirtti. Komitelere ancak ilgili sektörlerin katılımına izin verildiğini dile getiren Şentürk, acilen CEN, CENELEC ve ISO standart komitelerine katılım sağlaması gerektiğini kaydetti.

Komitelere katılım yolları konusunda TSE'nin sanayicilere rehberlik edeceğini bildiren Şentürk, Ankara Sanayi Odası, Ankara Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası gibi kuruluşların bütçelerinden küçük bir miktar payı üye katılımı için kullanmaları halinde Türkiye'nin çok kısa sürede Avrupa'da standart belirleme konusunda söz sahibi bir ülke konumuna geleceğini anlattı. Türkiye'nin 2023 yılına dair hedefleri olduğunu hatırlatan Şentürk, bunun tek şartının her kurumun kendi alanında en büyük olması gerektiğini ifade ederek "Hiçbir kuruluşumuz dünyada ilk 10'a

girmezse Türkiye ülke olarak nasıl ilk 10'a girecek? Bu gerçeği görmemiz gerekiyor." dedi.

TSE'nin bugüne kadar 9 ülkede ofis açtığını söyleyen Şentürk, önümüzdeki günlerde yapılacak bazı anlaşmalarla Suudi Arabistan, Sudan, Kamerun gibi ülkelere TSE'nin ihracat gözetim belgesinin söz konusu ülkelerin gümrük noktalarından hiçbir işleme tabi tutulmadan geçeceğini bildirdi. Bu kapsamda, "70 ülkede 70 ofisin 2013 sonuna kadar açılacağını" duyuran Şentürk, "Bütün derdimiz bu. Gece gündüz koşturmalarımızın nedeni bu. Niye? Sizin ürünlerinizi bu ülkelere satmanıza yardımcı olmak mecburiyetindeyiz." dedi.

Yeni laboratuvar kurma çalışmaları hakkında da bilgi veren Şentürk, Kayseri'deki yangın laboratuvarının bu ay sonunda hizmete gireceğini söyledi. Bu yıl 80 milyon liralık laboratuvar yenileme yatırımı yapacaklarını kaydeden Şentürk, "Bu, TSE'nin son 10 yılda yaptığı tüm yatırımlardan daha büyük bir bedel" şeklinde konuştu. Ankara Temelli'de 380 dönüm araziye Kocaeli - Gebze'deki gibi "kalite kampüsü" olarak genel kurulun onayına sunacaklarını, onayın alınmasından sonra ihaleye çıkacaklarını dile getiren Şentürk, böylece 3 yıl içerisinde Ortadoğu'nun en büyük laboratuvar kampüsünün kurulmuş olacağını söyleyerek konuşmasını tamamladı.

ASO ile ABD Büyükelçiliği Arasında Stratejik İşbirliği

ABD Ticaret Bakan Vekili ASO'da

26 Haziran 2012

Ankara Sanayi Odası ve ABD Ankara Büyükelçiliği tarafından iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması ve Ankaralı sanayicilerle ABD'li iş adamlarının işbirliği imkânlarının geliştirilmesi konusunda yürütülmekte olan çalışmalar sonuçlandı. Bu çalışmaların sonucunda ABD Ticaret Müsteşarlığı çalışma ofisinin Ankara Sanayi Odası Hizmet Binasında faaliyetlerini sürdürmesi kararlaştırıldı.

Ankara Sanayi Odası ve ABD Büyükelçiliğinin gerçekleştirdiği bu stratejik işbirliği ve ABD Ticaret Müsteşarlığı Çalışma Ofisinin ASO Binası'nda hizmete girecek olması münasebetiyle ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ABD Ticaret Bakan Vekili Rebecca Blank ve ABD Ankara Büyükelçisi Francis J. Ricciardone'nin katılımıyla 26 Haziran tarihinde bir toplantı düzenlendi.

Toplantının açılışında bir konuşma yapan Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, ofisin ABD ve Türkiye arasındaki karşılıklı ticaretin geliştirilmesi açısından çok olumlu olacağını belirtti. ABD'nin diğer ülkelerde ticaret müşavirliğinin büyükelçiliğinin dışında konuşlanmasına müsaade etmediğini dile getiren Özdebir "Bu da Türkiye için bir ayrıcalık. Türkiye'nin

güvenilir bir ülke olduğunun da bir göstergesi" dedi. Teknoloji devi, ileri üretim üssü ABD'nin bu enerjisinden ve gücünden Türkiye'nin de pay alması gerektiğinin altını çizen Özdebir, Türkiye'nin gelişen genç nüfusu için yeni ürünler getirilmesinin ciddi bir pazar oluşturabileceğini söyledi.

ABD Ticaret Bakan Vekili Rebecca Blank ise küresel ekonomik sorunlar olduğunu ancak ABD ve Türkiye arasında beraber çalışılacak büyük fırsatlar bulunduğunu vurguladı. Yatırım olanaklarını ve işbirliklerini arttırmak istediklerine işaret eden Blank, ASO'da açılacak olan ofis sayesinde ilişkilerin daha fazla gelişeceğini düşündüklerini belirtti. ABD'nin Ankara Büyükelçisi Francis Ricciardone de Türkiye ile ABD arasındaki stratejik savunma ilişkilerinin çok önemli olduğunu, bunun yanı sıra stratejik ekonomik ilişkilerin de büyük önem taşıdığını belirterek, Ticaret Müşavirliği Çalışma Ofisinin ASO binasında açılacak olmasıyla karşılıklı güvenin gösterildiğini kaydetti. Bu ofis ile daha gelişmiş bir temas noktası kurduklarına değinen Ricciardone, "Bölgede gerginlikler olsa bile biz çok iyi işler çıkarıyoruz." dedi.

İşverenlere “Emeğe Saygı” Plaketleri ASO’da Verildi

17 Mayıs 2012

2011 yılında Ankara ilinde en yüksek prim ödeyen ve kuruma borcu olmayan işverenlere plaketleri 17 Mayıs tarihinde Ankara Sanayi Odasının ev sahipliğinde düzenlenen törenle verildi.

Törene ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Valisi Alâaddin Yüksel, SGK İl Müdürü Ali Pekten ile Ankara’da bulunan kurumların yetkilileri katıldı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir törende yaptığı konuşmada plaket verilecek on kuruluştan yedisinin kendi üyeleri olduğunu bundan da gurur duyduklarını ifade ederek, yılların ihmaliyle karanlık bir kuyu haline gelen sosyal güvenliğin son yıllarda yapılan uygulamalarla bu karanlıktan kurtulduğunu, hizmetin ayağa geldiğini söyledi. Özdebir, özel sektör işyerlerinin devamlılığının sağlanmasının toplumsal barışa sağladığı katkıya da dikkat çekti.

Ankara Valisi Alâaddin Yüksel de toplumsal kalkınmada sosyal güvenliğin önemine değinerek sürdürülebilir kalkınmada en önemli başlıklardan birinin sürdürülebilir sosyal güvenlik olduğunu söyledi. BM milenyum hedefleri içerisinde eğitim ve sağlıktan sonra sosyal güvenliğin geldiğini belirten Yüksel, insanları sosyal güvenlikle buluşturmanın gelişmiş bir devletin görevi olduğunu ifade etti. Konuşmasında Türkiye’nin geçmiş sosyal güvenlik haya-

tından örnekler veren Vali Yüksel, bugün gelinen noktada Türkiye’de yapılan en büyük reformlardan birinin Sosyal Güvenlik Reformu olduğunu vurguladı. Ankara’da yaptırdığı araştırmada en güvenilir kurumların başında SGK’nın geldiğini açıklayan Yüksel, Kurumun birimlerinin pırıl pırıl görünümüyle vatan-daşa güven verdiğine dikkat çekerek, “Etkin, hızlı ve sürekli hizmet anlayışı en çok hangi kuruma yakışıyor dersiniz, en çok SGK’ya yakışıyor derim.” diye konuştu.

Vali Yüksel verilen plaketlerin emeğe saygıyı ifade ettiğini söyleyerek “Bunun diğer işverenlere örnek olmasını diliyorum.” dedi.

Konuşmaların ardından plaket verme töreni gerçekleştirildi.

2011 yılında prim borcu bulunmayan ve en fazla sigortalı çalıştıran işverenler şunlar:

Aselsan Elektrik San. A.Ş., Tusaş - Türk Havacılık ve Uzay San. A.Ş., Türk Telekom A.Ş., Başkent Üniversitesi Rektörlüğü, Park Termik A.Ş., Roketsan Roket San. ve Tic. A.Ş., Ortadoğu Rulman San. Tic.A.Ş., Enerjisa Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., Türk Havayolları A.O. Uçuş İşletme, Assitt Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş.

UMEM'in İlk mezunlarına Sertifikaları Verildi

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, UMEM Projesi Kapsamında Keçiören Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi ile Çubuk Endüstri Meslek Lisesindeki Kurslardan Mezun Olan Kursiyerlere Sertifikalarını Verdi.

22 Mayıs 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) Projesi kapsamında Keçiören Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'ndeki kurslardan mezun olan öğrencilere sertifikalarını 22 Mayıs tarihinde düzenlenen törenle verdi.

ASO Başkanı Özdebir yaptığı konuşmada Türkiye'nin nitelikli insan gücü konusunda eksikliği olduğunu dile getirerek, meslek edindirme kurslarıyla bu sorunun büyük oranda aşıldığını ifade etti. Özdebir, "Üretimin heyecanı ve ruhunun meslek okullarına aktaramazsak ihtiyacımızı karşılayacak insanların yetişmesini bekleyemeyiz. Bugün tüm işletmelerimizde beceri sahibi ve yüksek ahlaklı insanlara ihtiyaç var." dedi.

Ülkelerin güç ve saygınlıklarının üretim kabiliyetlerine bağlı olduğunu ifade eden Özdebir şunları söyledi:

"En büyük ekonomi bizde. Üretim kapasiteniz ne kadar güçlüyse dünya ekonomisinden o ölçüde pay alırsınız. Kıbrıs harekâtının akabinde ülkemize ambargo uygulandı. O dönemlerde hammadde de dışa bağımlıydık. Türkiye bu durumdan bir ders çıkardı. Savunma sanayisini kurdu. Bugün birçok şeyi kendimiz yapıyoruz. Bu coğrafyada en büyük ekonomi ve sanayi Türkiye'nin sanayisi. Sanayimizin en büyük sıkıntısı nitelikli eleman bulamama. Bir ülkeye yapabilecek en büyük kötülük o ülkenin gençlerini anlamsız bilgilerle, istihdam edilemeyecek alanlarda okutmaya çalışmaktır. Maalesef bu konuda da bürokrasimizin kat etmesi gereken çok yol var. Bu konuda bizler siz öğrencilerimize karşı suçluyuz. Çünkü o ülkenin hangi vasıfta insanlara ihtiyacı olduğunu planlanmasının yapıp, okullarımızın da ona göre dizayn edilmesi gerekirdi. Maalesef bunu yapamıyoruz. Mühendis lastik değiştiremiyor. Bugün üniversitelerimizden mezun gençlerin birçoğu işsiz. En önemli eksiklerimizden biri de insanımızı yetiştirirken beceri sahibi yapmak. Bugün bir makine mühendisi bijonun dönmesi için ne kadar tork gerektiğini hesaplayabiliyor ama arabasının patlayan lastiğini değiştiremiyor. Bir elektrik mühendisi evindeki ufak bir elektrik arızasını gidemiyor. Mahallenin elektrikçisini çağırıyor. Dünyanın pek çok ülkesinde böyle şeyler yok."

22 Haziran 2012

Ankara Bölgesinde Ankara Sanayi Odasının koordinatörlüğünde yürütülen Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) projesi kapsamında kurslardan mezun olan kursiyerlere sertifikaları Çubuk Endüstri Meslek Lisesi'nde 25 Haziran tarihinde düzenlenen törenle verildi. Kursiyerlere sertifikalarını Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir verdi.

Sertifika törenine, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Çubuk Kaymakamı Cemal Şahin, Çubuk Belediye Başkanı Lokman Özden, İl Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilileri ve çok sayıda kursiyer ile kursiyer velileri katıldı.

Özdebir: "Bu eğitimi bitirenlerin işi hazır"

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, meslek lisesine gitme kararı veren öğrencileri ve velilerini tebrik ettiğini söyleyerek, "Bu eğitimle beraber hüner sahibi, becerisi olan, başkalarından

farklı özelliği olan, elinden iş gelen insanlar olacaksınız." dedi. Nitelikli bir işgücüne sahip olmadan küresel ölçekte rekabet edilemeyeceğini, ekonomide verimlilik artışının sağlanamayacağını ve gelir düzeyinin yükseltilemeyeceğini belirten Özdebir, mesleki eğitimin işgücünün niteliğini yükseltmek için en önemli araç olduğunu söyledi. Özdebir, bu kurslardan mezun olan kursiyerlerin tamamının Çubuk bölgesindeki fabrikalarda istihdam edileceğini de vurgulayarak, işsizlerin bu kurslara olan ilgisizliğinden de yakındı.

UMEM Beceri 10 kapsamında Çubuk Endüstri Meslek Lisesi'nde, gazaltı kaynaklığı, doğalgaz tesisatı ve mobilya imalatı olmak üzere üç meslek dalında 45 kursiyer alındı. 2 aylık eğitim sonucunda 39 kursiyer eğitimlerini başarıyla tamamladı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir “Sanayi ve Kariyer Günleri” Etkinliğinin Açılışında Konuştu

5 Mayıs 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümü tarafından düzenlenen, “Sanayi ve Kariyer Günleri” etkinliğinin açılışına katılarak bir konuşma yaptı.

Açılışta konuşan Nurettin Özdebir, Türkiye'nin hızla sanayileştiğini ancak kimya sektöründe zayıf olduğunu vurgulayarak sözlerine başladı. Türkiye'de nitelikli iş gücüne ihtiyaç bulunduğunu kaydeden Özdebir, bir ülkenin en büyük sermayesinin beşeri sermayesi olduğunu ifade etti. ASO Başkanı Özdebir, beşeri sermayeyi oluşturan gençlerin iyi yetiştirilmesi gerektiğini belirterek “Gençlere, istihdam edilemeyecek anlamsız alanlarda eğitim verilirse, birtakım gereksiz bilgilerle kafaları doldurulursa o ülkeye en büyük kötülüğü yapmış oluruz.” dedi.

ASO Başkanı Özdebir, küreselleşen dünyada artık Türkiye'nin de daha çok girişimciye, firma kuracak, iş yapacak, ticaret yapacak, üretim yapacak insanlara ihtiyacı olduğunu kaydederek şöyle devam etti:

“Ankara'da hemen hiç kimya sektörü bulunmuyor. Şu anda Türkiye'nin en çok cari açık verdiği alanlardan bir tanesi kimya sektörü. Türkiye'nin bu alanda

şiddetle yatırıma ve yeniden yapılanmaya ihtiyacı var. En az 5 tane daha rafineri ve petro kimya tesisi kurmamız gerekir. Çünkü bizimle nüfus olarak aşağı yukarı aynı büyüklükte olan İran'da 10 tane rafineri var. Bizim de bu yapımızı mutlaka düzeltmemiz lazım. Ülkelerin gücü üretimlerinden gelir. Eğer siz üretmiyorsanız sizi kimse adam yerine koymaz.”

Ekonomide kişi başına düşen geliri arttırmak için de girişimcilerin ve iş yerlerinin sayısının artırılması gerektiğine işaret eden Özdebir, “İş yeri yoksa iş yoktur. O zaman insanlarımızı yapılabilecek en büyük hizmet, onların çalışabilecekleri iş yerlerinin sayısının artmasıdır. Bu sayı ne kadar çok olursa o zaman rekabet oluşur ve verimlilik artar.” diye konuştu.

Özdebir, kimya sektörüne çok meraklı olduğunu, kimya mühendisi olmayı çok istediğini ancak üniversitede işletme bölümünü kazandığını kaydetti. Öğrencilere tavsiyelerde de bulunan Özdebir, “Yaptığınız işi severseniz ona gerekli saygıyı gösterirseniz o da mutlaka size hizmet edecektir.” dedi.

Konuşmanın ardından Ankara Üniversitesi Mühendislik Bölümü Dekanı Prof. Dr. Ulvi Yılmaz, Özdebir'e günün anısı için bir plaket verdi.

ASO Başkanı Özdebir "Gelecekte İnşaat Mühendisliği" Etkinliğinin Açılışına Konuşmacı Olarak Katıldı

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir Gazi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü Yapı Topluluğu öğrencileri tarafından düzenlenen "Gelecekte İnşaat Mühendisliği" etkinliğinin açılışına konuşmacı olarak katıldı.

11 Haziran 2012

ASO Başkanı Nurettin Özdebir etkinlikte yaptığı konuşmada, müteahhitlik sektöründe dünyanın en büyük 225 firmasının içerisinde 32 Türk firmasının olduğunu belirterek, Çin'den sonra en büyük müteahhitlik kapasitesinin Türkiye'de olduğuna dikkati çekti. Bu sayının artmamasının tek bir sebebi olduğunu dile getiren Özdebir öğrencilere, "Müşavirlik

hizmetinde müteahhitlik hizmetlerinde olduğu kadar başarılı değiliz. Bu ihtiyaçların tespitinde de size düşen çok önemli görevler var." diye seslendi. Mesleki yeterliliğin Türkiye'nin önemli ihtiyaçlarından biri olduğunu belirten Özdebir, bugüne kadar özel sektör olarak yetkin mühendisleri yetiştirme işini üniversitelere bıraktıklarını söyledi. Üniversite sanayi işbirliğinin sadece birtakım projeler geliştirmek olmadığını, özel sektörün eğitimin şekillendirilmesinde yer alması gerektiğini vurgulayan Özdebir, bu noktayı ihmal ettiklerini söyledi. Özdebir, şöyle devam etti: "Mesleki yeterlilik müessesesi kurulduğu zaman bu kişileri istihdam edecek olan taraf neleri istediğini belirleyecek, sınav ona göre yapılacak. Mecburen yasanın ihtiyacına göre de eğitim programları düzenlenecek. Bugüne kadar inşaat mühendisliği bölümümüzden mezun olan arkadaşlarımızın hukuki olarak dünyanın en büyük gökdelenini projelendirmesinde bir engel yoktu. Ama bu oldu maalesef. Bugün yapı stokumuzun yüzde 70'inin yeniden yapılmasını konuşuyoruz. Bu, ölçme ve değerlendirmenin eğitim ve öğretimden ayrı olmasının temel sebebidir."

Konuşmaların ardından Gazi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Duran Altıparmak, Özdebir'e Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin hazırladığı işlemeli bir şekerlik hediye etti.

Sincan OSB dünyaya açılıyor

1 Haziran 2012

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen "Ankara 1. Organize Sanayi Bölgesi Bilişim ve Haberleşme Platformunun Oluşturulması Projesi"nin tanıtım toplantısı 1 Haziran tarihinde yapıldı. Toplantıya ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Yönetim Kurulu üyeleri ve çok sayıda sanayici katıldı.

ASO Başkanı Özdebir toplantıda yaptığı konuşmada, OSB projesinin Türkiye'nin uzun süredir yürüttüğü proje olarak her türlü övgüye değer olduğunu ifade etti. Türkiye'deki bütün OSB'lerin pozitif bir yarış içinde olduğunu kaydeden Özdebir, bu yarışın yeni fikirler ve hizmetler üretmek için önemli bir motivasyon kaynağı olduğunu belirtti. Ankara 1. OSB'de güzel bir fiber optik altyapı olduğunu dile getiren Özdebir, bu altyapı ile üyelere daha çok fayda sağlamayı amaçladıklarını söyledi.

Günümüz dünyasında her şeyin hızla değiştiğine dikkat çeken Özdebir, bu değişimin zamandan bağımsız gerçekleştiğini belirterek "Bu dijital dünyada, biz yaşındaki insanların havsalasının olmadığı yeni imkânlar var" dedi ve üyelerinin bu imkânlardan mümkün olduğunca faydalanmasını sağlamaya çalıştıklarını kaydetti.

Proje ile daha aktif haberleşme açısından son derece önemli olan haberleşme kanallarının sayısını arttırdıklarını ifade eden Nurettin Özdebir, proje kapsamındaki e - eğitim uygulamalarının önemine de vurgu yaptı.

İnsanların alacakları malın nerede üretildiğini bilmesine olanak tanıyan sanal fuar uygulamalarının önemi vurgulayan Özdebir, projenin ASO 1. OSB'de yer alan firmaların yüksek düzeyde bilgiyi, sürekli erişim vasıtasıyla kurumlar arası işbirliğini geliştireceğini ve hızlandıracağını anlattı.

Proje kapsamında sanal fuar uygulaması ile OSB'deki firmaların ve ürünlerin tanıtımı ve pazar oluşturma çabalarının desteklenmesine katkıda bulunulması öngörülmüyor. Proje ayrıca e-ticaret uygulamaları ile iç ve dış pazarın geliştirilmesi, ticari uygulamaların kolaylaştırılması, ihracatın artırılması ve e-öğrenme uygulamaları ile bölgede çalışan 20 bin kişinin mesleki konularda sürekli eğitimine imkân tanıyacak. 21 Kasım 2011 tarihinde başlayan proje, 21 Kasım 2012 tarihinde tamamlanacak.

Kalkınma Kurulu Toplantısı ASO 1. OSB'de düzenlendi

12 Haziran 2012

Ankara Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu, Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesinin ev sahipliğinde toplandı. Toplantıya, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ostim Başkanı Orhan Aydın, Kalkınma Kurulu Başkanı Mustafa Lale, Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Asım Balcı ve çok sayıda kurul üyesi katıldı.

Toplantının açılışında bir konuşma yapan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, OSB kavramının ilk uygulamasının 1961 yılında Bursa'da başladığını hatırlatarak, OSB'lerin bulunduğu yerlerin doğru seçilmesi halinde bölgeye refah getirdiğini belirtti. Bir soru üzerine istihdam ve eğitim ilişkisine değinen Özdebir, Sincan OSB içerisine 1500 metrekarelik bir alan üzerine kurulacak kreşin faaliyete başlayacağını söyledi. Aynı zamanda Ankara sanayisinin ihtiyaç duyduğu alanlarda eleman yetiştirmek üzere özel bir meslek lisesi yapmak için faaliyetlerini sürdürdüklerini ifade eden Özdebir, bu okulda nitelikli, beceri sahibi, yüksek ahlaklı insanlar yetiştirmek istediklerini vurguladı. Bugün Türk sanayisinin en önemli çıkmazlarından birinin "eleman sıkıntısı" olduğunu ifade eden Özdebir, işsizliğin çok yüksek olduğundan şikâyet edilmesine rağmen Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkez-

lerine yeterince talep olmamasından dert yanarak "UMEM projesini hazırladık. Bunun için 7 milyar lira kaynak ayrıldı. Ama gidecek adam bulamıyoruz maalesef. İnsanlar demek ki çalışmak istemiyorlar." dedi. Kurslarda bir üniversite mezunundan daha fazla maaş almaya olanak sağlayan alanların bulunduğu na dikkat çeken Özdebir, yeterince talep olmaması nedeniyle ciddi sıkıntı yaşandığını dile getirerek "Milli Eğitim Bakanlığı ile görüştüm. Geçen gün müjdesini verdiler. Organize sanayi Bölgelerinin hatta işletmelerinin kendi ihtiyacı için eleman yetiştirmek üzere kurmuş oldukları meslek liselerinde öğrenci başına ciddi bir katkı koyacaklar. En son pazarlığımız 2 bin lirada kalmıştı. Bakan Bey 2 bin lira teklif etmişti, ben kabul etmedim. Bizim meslek alanlarımızda devlete ne kadar mal oluyorsa o parayı bize vermelerini istemiştim. Öğrenci başına 3 bin lira para verilecek gibi gözüküyor." dedi. Bunun için Milli Eğitim Bakanlığında her türlü hazırlığın tamamlandığını müjdeleyen Özdebir, hazırlıklı olunmasını gerektiğini ifade etti.

ASO'dan Alman Öğrencilere Mesleki Eğitim

14 Haziran 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Almanya'da, meslek lisesini bitirip ZF firmasında çıraklık eğitimi alan 14 öğrenci ve 4 öğretmenin, AB Leonardo Da Vinci projesi kapsamında 3 haftalık eğitim için Ankara'ya geldiklerini bildirerek, "İnsan kaynağının niteliğini yükseltmek için gayretlerimiz sürecektir." dedi.

Özdebir, yaptığı açıklamada, ASO ile Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğiyle 1. Organize Sanayi Bölgesinde 1994 yılında kurulan Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ile Almanya'nın Passau Meslek Lisesi'nin geçen yıl kardeş okul olduklarını söyledi. Teknolojik gelişmelerden haberdar olmak, toplumlar arasında kültür alışverişinde bulunmak için bunun güzel bir fırsat olduğunu anlatan Özdebir, "İnsanlarımız, sürdürülebilir kalkınma içinde olacaksa daha yüksek katma değerli işler yapması gerekir. Bunlar içinde insan kaynağının niteliğini yükseltmek lazım. Gayretlerimiz bunun için. Hem kendi bölgemizde heyecan yaratmak hem de insanların bu konuda dikkatlerini çekmek istiyoruz." dedi.

Gençlerin daha çabuk istihdam edilebileceği, bağımsız olarak hayatlarını sürdürmeleri için bir gelire sahip olacakları, onurlu yaşayabilecekleri işlerle tanıştırmak istediklerini dile getiren Özdebir, Alman öğrencilere, branşlarıyla ilgili derslerin uygulamalı olarak verildiğini söyledi.

ZF firmasının ürettiği şanzımanların MAN, Hidromek ve Türk Traktör tarafından satın alındığını anlatan Özdebir, Ankara'ya eğitim için gelen Alman öğrencilerin çalışacakları ZF firmasında üretilen şanzımanların burada nasıl montaj edildiğini de öğrendiklerini söyledi.

Almanya'dan öğrenci getirme ve Ankara'daki Erkunt Eğitim Merkezi'nde eğitim gören öğrencilerin Almanya'ya gönderilmesinin her yıl düzenli olarak sürmesi için gayret ettiklerini ifade eden Özdebir, öğrenci sayısının artırılması gerektiğini de sözlerine ekledi.

Passau Meslek Lisesi Müdür Yardımcısı Helmuth Schmith de kendilerine gösterilen ilgiden dolayı teşekkür ederek, bundan iki yıl önce ASO Başkanı Özdebir'i ziyaret ettiklerini ve çok iyi karşılandıklarını söyledi.

Schmith: "Projenin adını 'Passkara' koyduk."

Özellikle ikili eğitim sistemini gördüklerini ve beraber verilen karar doğrultusunda 3 haftalık eğitim için geldiklerini ifade eden Schmith, "Projemizin ismini, meslek lisemizin Passau olan adının 'Pass'ını aldık, Ankara'nın da 'kara'sını alıp 'Passkara' koyduk." dedi.

Burada kendilerini evlerinde hissettiklerini belirten Schmith, "Size söz veriyorum bu ilk olmayacak yine geleceğiz. Umarım siz de aynı mantıktaki projenizle Almanya'ya gelirsiniz. Hem okulumuzu hem de ZF firmasını ziyaret edersiniz. Biz de sizi misafir ederiz." diye konuştu.

ASO Yönetim Kurulu Çorum'da

18 Haziran 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir ve Yönetim Kurulu üyeleri, Çorum Ticaret ve Sanayi Odası ile Çorum Organize Sanayi Bölgesini ziyaret etti.

İlk olarak Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir ve Yönetim Kurulu üyeleri Çorum Organize Sanayi Bölgesi'ni de ziyaret ederek bölgede yer alan Mone Medikal, Erdemli Makina, Ece Seramik ve Yağmaksan Yağlılar Makine firmalarında incelemelerde bulundu.

Daha sonra Özdebir ve Yönetim Kurulu Üyeleri Çorum Ticaret ve Sanayi Odasını ziyaret ederek, ÇTSO Haziran ayı Meclis toplantısına katıldı.

Dünyanın içinde bulunduğu mali krizin 1929'da yaşanan buhranın bir benzeri olduğunu ifade eden ASO Başkanı Nurettin Özdebir, tek farkının sıcak savaşları tetikleme-yip, ekonomik savaşları başlatması olduğunu belirtti.

Çorum'un bölgesinde parlayan bir yıldızla dönüştüğünü söyleyen Özdebir, ziyaret ettikleri Çorum OSB'yi pırıl pırıl bulduklarını, Ankara 1. OSB'nin en temiz OSB olarak ödüllendirildiğini, Çorum'un da bu ödüle layık olduğuna inandığını aktardı.

Bakanlık tarafından en temiz OSB ödülü aldıklarını ifade eden Özdebir, "Bu ödülde Çorum'un imzası vardır.

OSB'mizi Erdemli Makine'nin modern araçlarıyla süpürüyoruz." diyerek, Çorum sanayisinin gelişmişliğine işaret etti.

Türkiye'nin Arap Baharı yaşayan ülkeler ile AB ülkelerinin umudu haline geldiğini kaydeden Özdebir, Türkiye'nin bu iki bölge arasında parlayan bir yıldız olarak tüm dünyanın dikkatini çektiğini, Almanya'da yapılan bir toplantıda Türkiye'nin yatırım yapılacak ülkeler içerisinde ilk sırada işaret edilmesinin de gurur verici olduğunu dile getirdi. Samsun limanının aktif hale getirilmesinin Ankara başta olmak üzere Çorum ve çevre iller açısından büyük bir önem taşıdığına dikkat çeken Özdebir, demiryolu ve havaalanı açısından da Çorum'un önü açık iller arasında olduğuna inandığını sözlerine ekledi.

Çorum Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Çetin Başaranhıncal ise demiryolu ve savunma sanayi konusunda Ankara Sanayi Odası (ASO) ile her türlü iş birliğine hazır olduklarını ve bu konuda ASO'dan destek beklemediklerini söyledi.

Konuşmaların ardından Özdebir ile Başaranhıncal günün anısı için birbirlerine plaket verdi.

Sudan Bakanı ASO'da

30 Mayıs 2012

Sudan İnsan Kaynakları Bakanı Dr. Abdeen Mohammed Sharif ve beraberindeki heyet Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti.

Ziyarete Sudan İnsan Kaynakları Bakanı Dr. Abdeen Mohammed, ASO ile mesleki teknik eğitim hakkında iş birliği yapmak istediklerini söyledi.

Bakan Mohammed, gençleri meslek sahibi yapabilmek için eğitime tabi tuttuklarını söyleyerek bu konuda ASO ile iş birliği yapmak istediklerini vurguladı. Mohammed, "Bağımsızlıktan sonra akademik çalışmaları destekliyoruz ama mesleki eğitimi ihmal ettik. Bu nedenle yabancı iş gücü Sudan'a akın etmeye başladı.

İnşaat sektöründe Türk firmalar ülkelerini güzel bir şekilde temsil ediyor ve eleman yetiştiriyorlar. Bu nedenle ASO ile mesleki eğitim konusunda iş birliği yapmak istiyoruz." dedi.

Mohammed ayrıca bu iş birliğinin sadece mesleki eğitim konusunda sınırlı kalmamasını, ülkelerinde OSB kurulmasını da arzu ettiklerini dile getirdi.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir ise Sudan ile mesleki eğitim konusunda iş birliğine hazır olduklarını ifade ederek, hükümetin OSB'lerde mesleki teknik eğitim yapabilecek okulları desteklediklerini belirtti.

Sudan Büyükelçisi, Özdebir'i ziyaret etti

11 Haziran 2012

Sudan Büyükelçisi Ömer Haider Abu Zaid 11 Haziran 2012 tarihinde ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i ziyaret etti.

Ziyaret kapsamında iki ülke arasındaki sanayi ve ticaret ilişkilerinin gelişmesi için iş birliği olanakları konuşuldu.

OSEP Öğrencileri ve Annelerine Sertifikalarını ASO Başkanı Özdebir Verdi

29 Mayıs 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Okul Sanayi Eğitim Programları (OSEP) öğrencilerine ve annelerine "Aile Danışma Merkezi Uzmanları" tarafından verilen eğitim ve terapi uygulamaları seminerine katılarak sertifikalarını verdi.

Özdebir: "Ülkemizin beceri sahibi ve ahlaklı gençlere ihtiyacı var."

ASO Başkanı Özdebir sertifika töreninde yaptığı konuşmada, Türk sanayisinin en büyük sıkıntısını nitelikli eleman bulmakta yaşadığını söyledi. Özdebir; "Üretimin heyecanı ve ruhunu meslek okullarına aktaramazsak, ihtiyacımızı karşılayacak insanların yetişmesini bekleyemeyiz. Bugün tüm işletmelerimizde beceri sahibi ve ahlaklı gençlere ihtiyacı var." dedi.

Bir ülkeye yapılabilecek en büyük kötülük, o ülkenin gençlerini anlamsız bilgilerle istihdam edilemeyecek alanlarda okutmaya çalışmak olduğunu söyleyen Özdebir, "Maalesef bu konuda da bürokrasimizin

kat etmesi gereken çok yol var. Bu konuda bizler öğrencilerimize karşı suçluyuz. Çünkü o ülkenin hangi vasıfta insanlara ihtiyacı olduğunun planlanması yapıp, okullarımızın da ona göre dizayn edilmesi gerekirdi. Maalesef bunu yapamıyoruz. Bugün üniversitelerimizden mezun olan gençlerin birçoğu işsiz. En önemli eksiklerimizden biri de gençlerimizi yetiştirirken beceri sahibi yapmak. Bugün bir makine mühendisi bijonun dönmesi için ne kadar tork gerektiğini hesaplayabiliyor ama arabasının patlayan lastiğini değiştiremiyor. Bir elektrik mühendisi evindeki ufak bir elektrik arızasını gideremiyor, mahallenin elektrikçisini çağırıyor." diye konuştu.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, OSEP annelerine de seslenerek eli iş tutan bir nesil yetiştirdikleri için tebrik etti.

Konuşmanın ardından Özdebir, OSEP öğrencilerine ve annelerine sertifikalarını verdi.

ASO'dan Ağaçlandırma Seferberliği

5 Haziran 2012

Ankara Sanayi Odası Dünya evre Günü etkinlikleri çerçevesinde ASO 2. Organize Sanayi Bölgesi'nde ağaçlandırma yaptı.

ASO ve 2. OSB personeliyle birlikte 5 Haziran tarihinde 200'den fazla ağacı birlikte diken ASO Başkanı Nu-

rettin Özdebir'e, ASO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Doğanlar ile ASO 2. Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Niyazi Akdaş da eşlik etti.

ASO Başkanı Nurettin zdebir, dünya evre günü nedeniyle ASO 2. OSB'ye ıhlamur ve sedir ağaçlarından oluşan 200'den fazla fidan diktiklerini belirterek, "Organize Sanayi Bölgelerinde evreye duyarlı, kentle barışık üretim yapmak zorundayız. Bunu başardığımızı da ASO 1. OSB'nin evre ve şehircilik Bakanlığından aldığı en temiz OSB ödülü ile gösterdik. Bundan sonraki hedefimiz Ankara'daki bütün OSB'lerin bu ödülü almasıdır. Ankara Sanayi Odasının kurduğu OSB'ler sadece Ankara'ya değil, tüm dünyaya örnek olmaktadır. Bu sorumluluk bilinci ve evre duyarlılığıyla "Başkent'in sanayiinden, sanayinin başkentine" hedefimize adım adım yürüyoruz." dedi.

ASO, Proje Fuarı'na katıldı

9 Mayıs 2012

9 Mayıs Avrupa Günü etkinlikleri çerçevesinde, Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından Ankara Valiliği ve Ankara Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle yürütölmekte olan "Ankara AB'ye Hazırlanıyor Projesi" kapsamında Proje Fuarı organize edildi.

Avrupa Birliği Bakanlığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu işbirliğiyle, 9 Mayıs tarihinde Ankara Gençlik Parkı'nda düzenlenen Proje Fuarı'na ASO METES, ASO 1. OSB METES ile ASO 2. ve 3. OSB METES projeleri olarak bir stantta katılım sağlandı.

ASO Başkanı Nurettin zdebir fuarda ASO stantlarını ziyaret etti.

ASO 1. OSB Futbol Turnuvası Düzenlendi

ASO 1. OSB Futbol Turnuvası'nın Şampiyonu Termikel, kupasını ASO Başkanı Özdebir'in elinden aldı.

21 Mayıs 2012

Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi İlkbahar Futbol Turnuvası düzenlendi.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'in vuruşuyla başlayan, Termikel ile Arel Arça arasında oynanan final maçında Termikel 2-1 galip gelerek, ASO 1. OSB İlkbahar Futbol Turnuvasının şampiyonu oldu.

Bölgede yer alan 60 firmanın katıldığı ve 6 hafta süren ASO 1. OSB İlkbahar Futbol Turnuvası'nda birinci

Termikel, ikinci Arel Arça, üçüncü ise Hidromek'i penaltılarda 5-4 yenen Elektromed firması oldu.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir turnuvanın sonunda yaptığı konuşmada, bölgede yer alan firmalar arasında düzenlenen futbol turnuvasına duyulan ilgiden memnun olduğunu söyleyerek, firmaların sportif faaliyetlerle bir araya gelerek kaynaşmasından dolayı mutlu olduğunu belirtti.

Özdebir, konuşmasından sonra şampiyon olan Termikel'e madalya ve şampiyonluk kupasını verdi.

Özdebir, Ostim OSB Genişletilmiş Genel Kuruluna Konuşmacı Olarak Katıldı

20 Haziran 2012

Ostim Organize Sanayi Bölgesi (Ostim OSB) Genişletilmiş Genel Kurulu toplantısı, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Valisi Alâaddin Yüksel, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Bülent Gedikli, Savunma Sanayi Müsteşarı Murad Bayar, Çankaya Üniversitesi Rektörü Ziya Burhanettin Güvenç, Sanayi ve Ticaret Eski Bakanı Ali Coşkun, KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan, Ostim Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın ve çok sayıda Ostimli iş adamının katılımıyla 20 Haziran tarihinde METEM Konferans Salonunda gerçekleştirildi.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir Genel Kurul'da yaptığı konuşmada, özellikle yine şehit haberleri aldığımız bugünlerde, terörü alt etmenin tek yolunun güçlü bir Türkiye olduğunu, güçlü Türkiye'yi yaratmanın tek yolunun da üretim olduğunu söyleyerek, bu üretimde çok önemli bir paya sahip olan OSTİM'e teşekkür etti. OSTİM OSB'nin sadece işyerlerine mekân sağlayıp altyapı hizmetlerini veren bir kuruluş olmadığını söyleyen Özdebir; "OSTİM yönetimi firmalarının işlerini geliştirmek, ekmeklerini büyütmek, istihdamlarını arttırmak, yurt dışına taşımak için kafa yoran, üniversite - sanayi işbirliğini hayata geçiren, proje üreten bir yapıya sahiptir ve başarısının sırrı da budur." diye konuştu.

Ankara Valisi Alâaddin Yüksel de konuşmasına "Ülkemiz ekonomisinde ve üretiminde ortak aklın ve takım çalışması yapma kabiliyetinin emsalsiz örneği olan OSTİM'in genişletilmiş genel kurulunun yararlı ve başarılı geçmesini" dileyerek başladı. Bu tür buluşma-

ların genel itibarı ile nerelerden nerelere geldiğini görebilmek açısından önemli olduğunu belirten Vali Yüksel, 1967 yılında küçük bir sanayi sitesi biçiminde konuşlanan ve kooperatif yapılanması içerisinde müthiş bir mücadele vererek dünyanın o acımasız rekabeti karşısında müthiş bir koşu ortaya koymak suretiyle Türkiye ile yarışmaya, bütün dünya ile birlikte koşturmacıya devam eden OSTİM'in örnek bir büyüme gösterdiğini söyledi.

Vali Yüksel, "Küçük veya orta ölçekli sanayinin geliştirilmesi ve yeni istihdam alanları açılması bağlamında Cumhuriyet Türkiye'si'nin yaptığı en doğru işlerden biri organize sanayi modelinin kabul edilmesi ve uygulamaya konulmasıdır. Bununla birlikte kaynakların rasyonel kullanımı, kümeleşme anlayışının giderek gelişmesi ve sanayi çevre ilişkilerinin en doğru biçimde gerçekleştirilmesi konularında da OSTİM ülkemizde örnek teşkil eden bir uygulama niteliği kazanmıştır." dedi.

Ankara Sanayi Odası ve bütün müteşebbis sanayici ve işadamlarının çalışmalarını yakından takip ettiğini söyleyen Vali Yüksel "Ankara'da 11 tane organize sanayi bölgesi var. 6 tanesi dünyaya örnek olabilecek niteliktedir. Bunların parlayan yıldızı da OSTİM'dir." dedi.

Konuşmaların ardından Ankara Valisi Alâaddin Yüksel, ASO Başkanı Özdebir'e günün anısı için bir plaket verdi.

ASO Başkanı Özdebir 1. Ankara Uluslararası GeoSentetikler Seminerinde Konuştu

5 Haziran 2012

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ASO, Baraj Güvenliği Derneği (BGD), Geoplas firması ve PETKİM'in katkılarıyla 5 Haziran tarihinde düzenlenen 1. Ankara Uluslararası GeoSentetikler Semineri'ne katıldı.

Özdebir seminerin açılışında yaptığı konuşmada, insanlığın ekonomik faaliyetlere başladığı tarihten itibaren dünyayı biraz hor kullandığını söyledi.

İhtiyaçların her geçen gün arttığını kaydeden Özdebir, buna bağlı olarak doğayı tüketmenin yeni şekillerinin geliştirildiğini ifade etti.

İhtiyaçlar arttıkça çeşitli artıkların ortaya çıktığını anlatan Özdebir, "Bu artıkları önce vahşice yığdık. Daha sonra baktık zarar veriyor, onları gömmeye başladık. Artık öyle bir hale geldi ki doğa bizi taşıyamaz oldu." diye konuştu.

Bu sorunun çaresinin doğayla mücadele etmek yerine doğayla yaşamayı bilmek olduğunu dile getiren Özdebir, "Tabii ki her ekonomik faaliyetin olduğu yerde birtakım çevre zararları olacaktır. Ama bunları usulüne uygun ve minimum zararla kapatabilmek bizim görevimiz olmalıdır." dedi.

Su kaynaklarının her geçen gün azaldığına ve bu kaynakların çok kirletildiğine dikkati çeken Özdebir, atıkların çevre ile barışık bir şekilde saklanması gerektiğini vurguladı.

Geosentetik tasarımların mutlaka tartışılması gerektiğini belirten Özdebir, "Doğayı tüketmemizin önüne geçecek, tüketimi yavaşlatacak böyle bir malzemeyi hepimizin tanınması lazım" ifadesini kullandı.

Geoplas Yönetim Kurulu Başkanı Sadık Şerefoglu da seminerin geosentetik ürünlerin daha bilinir ve etkin hale getirmeyi amaçladığını söyledi.

Yeni ürünlerin her sektörde olduğu gibi inşaat sektöründe de gündeme geldiğini kaydeden Şerefoglu, "Bizlerin görevi bu ürünlerin daha etkin kullanılmasına katkı sağlamaktır. Yaklaşık 50 yıldan beri bu ürünler var olsa da maalesef ülkemizde uygulama sahalarında yeterince etkin kullanılmamışlardır." diye konuştu.

Baraj Güvenliği Derneği Başkanı Hasan Tosun da geosentetik ürünler üzerine bir toplantı düzenlenmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanı Güney Özcebe ise kamu-sanayi-üniversite işbirliği ile düzenlenen seminerin taraflar arasında bilgi paylaşımını artıracığını söyledi.

Geosentetiğin karayolu, havalanı, baraj gibi alanlarda kullanıldığını anlatan Özcebe, geosentetik uygulamaları konusundaki eksikliklerin giderilmesi ve bu konuda üniversitelerde geniş kapsamlı araştırmaların yapılmasının şart olduğuna dikkati çekti.

ASO'da Karma Sergi

8 Mayıs 2012

Ankara Sanayi Odası Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen ve beş ressamın resimlerinden oluşan ASO Karma Resim Sergisi açıldı.

8 Mayıs tarihinde yapılan serginin açılışına ASO Başkanı Nurettin Özdebir, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Abdulkadir Aksu, Maliye Bakanlığı Eski Müsteşarı Hasan Basri Aktan ve çok sayıda sanatsever katıldı.

ASO Kültür Merkezi'nde Mayıs ayı sonuna kadar açık kalan sergide, Betül Kalkan, Nadire Köse, Saime Erdoğan, Hüsamettin Postoğlu ve Sedef Biçer'in 57 resmi sergilendi.

ASO'da "Afrika Tanıtım Günü Etkinliği" Düzenlendi

8 Mayıs 2012

Ankara Sanayi Odası ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu işbirliğinde "Afrika Tanıtım Günü Etkinliği" 8 Mayıs tarihinde ASO'da düzenlendi.

ASO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hasan Altun'un başkanlığında yapılan toplantıya Güney Afrika İzmir Fahri Başkonsolosu ve Türk - Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın'da katıldı. Hasan Altun'un açılış konuşmasının ardından söz alan Tamer Taşkın'ın ise Afrika'da iş yapmak, sektörel ve ülkeler bazında fırsatlar ve iş yapma koşullarını anlatan sunumunun ardından üyelerden gelen sorular cevaplandı.

Profesyonel KALİTE

Nurmak, en zorlu şartlarda bile ihtiyaç duyulan performansı kesintisiz ve en üst seviyede sağlayabilen ürünleriyle sektörün tercih edilen ve güvenilen markasıdır.

İhtiyacınız yeni bir ekipman, mevcut ekipmanınızın tadilatı, özel amaçlı bir üstyapı ya da teknik yeterliliği üst seviyede olan bir servis noktası olabilir; her ne sebeple olursa olsun, biz tüm bu ihtiyaçlarınızı tek ve güvenli bir kaynaktan sağlayabilmeniz için iş başındayız.

Erol Evgin

Türk pop müziğinin duayenlerinden Erol Evgin ile 43 yıllık müzik yaşamını, mimarlık yaptığı dönemi, Çiğdem Talu'yu, Melih Kibar'ı, bir döneme damgasını vuran şarkılarını, müzikallerini, yeniden müziğe dönüş hikâyesini konuştuk. Mimarlık eğitimin kendisine kazandırdığı analiz yeteneğinin müzikte yolunu bulmasına yardımcı olduğunu ifade eden Evgin, şimdilerdeki en büyük şansının da gençliği, yeni soundlara hâkimiyeti ve enerjisiyle oğlu Murat Evgin olduğunu düşünüyor.

Mimar Sinan Üniversitesi Yüksek Mimarlık Bölümü'nü bitirmenizin ardından kısa bir dönem üniversite öğretim kadrosunda görev yaptınız. "Sen" ve "Eski Günler" parçalarınız 43 yıl süren ve hâlâ devam etmekte olan müzik hayatınızın ilk adımı oldu. Sizi mimarlıktan müziğe doğru çeken ne idi?

Çocukluğumdan bu yana hep ses sanatçısı olmayı hayal ederdim ve müzikle iç içeydim. Babam ise kolumda bir altın bilezik olmasını şart koşmuştu. Üniversitede bir bölüm seçmem söz konusu olunca, müziğe en yakın olan mimarlığı seçtim. "Mimarlık, susmuş bir musıktır." derler. Gerçekten de öyledir. Sanat tarihinde çeşitli dönemlerin mimarileriyle müzikleri arasında büyük benzerlikler vardır. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin, bugünkü adıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nin sınavlarına girdim ve kazandım. Mimarlık eğitiminin sebep sonuç ilişkilerini sorgulayan ve sürekli analiz-sentez yapan yanı beni çok etkiledi ve müziğimde de yolumu bulmama çok yararı oldu. Mezuniyetten sonra, üniversitenin öğretim kadrosunda görev aldım. Şarkılar, ısrarla çağırınca bir yıl sonra bu görevimden ayrıldım ve 10 yıl kadar yalnızca müzik yaptım. Daha sonra 1986 yılında benim gibi yüksek mimar olan eşim ile birlikte mimarlık ofisimizi kurduk. 20 yıl mimari projeler, dekorasyonlar ve mimari uygulamalar yaptık. Şimdilerde ise yine şarkıların sesine kulak veriyorum.

"İşte Öyle Bir Şey", "Ah Bu Hayat Çekilmez", "Bir de Bana Sor" gibi 1970'li yıllara damga vurduğunuz şarkılarınızın arkasında iki değerli isme rastlıyoruz: Çiğdem Talu ve Melih Kibar. Dinlemeye doyamadığımız parçaları yapan bu üçlü nasıl bir araya geldi?

Küçük yaşlarda okul orkestralarında çalmaya başladım. 16 yaşında

Caddebostan'daki amatör bir yarışmada birincilik kazandım. Şerif Yüzbaşıoğlu Orkestrası'nda çalıştım. Sonra "Moda Beş" ve "Yarasalar" isiminde kendi gruplarımı kurdum. 1969'da ilk 45'lik plağımı çıkardım. Ardından yedi yıl boyunca bir yandan akademik eğitim ve kariyer yaparken, 45'likler çıkarmaya devam ettim. Unkapanı'nda birçok şirket benimle çalışmak istiyordu. Mimar eşim, Erdem Talu'nun ofisinde çalışıyordu. Erdem Bey, kız kardeşi Çiğdem Talu'yla bizi bir araya getirdi. Daha sonra Melih Kibar katıldı aramıza. Başarımızın sırrı bu ülkenin pop müziğinin, bu topraklardan beslenmesi gerektiğine olan inancımız oldu. Öz musikimizin ve halk türkülerimizin değerlerine sadık kaldık. 1976'da "İşte Öyle Bir Şey" ve "Sevdan Olmasa" şarkıları çıktı. Bütün ödülleri topladık. Maksim gibi büyük gazinolarda çalışmaya başladım. "Bir de Bana Sor", "Etme Eyleme", "İçimdeki Fırtına" gibi şarkılar bunu takip etti.

Şarkı söylemek 'kanat takıp uçmak kadar' keyifli dediğiniz halde bir müddet ara verdiniz. Bu süreci sizden dinleyebilir miyiz? Dönemlerin ruhu sizin için ne ifade ediyor?

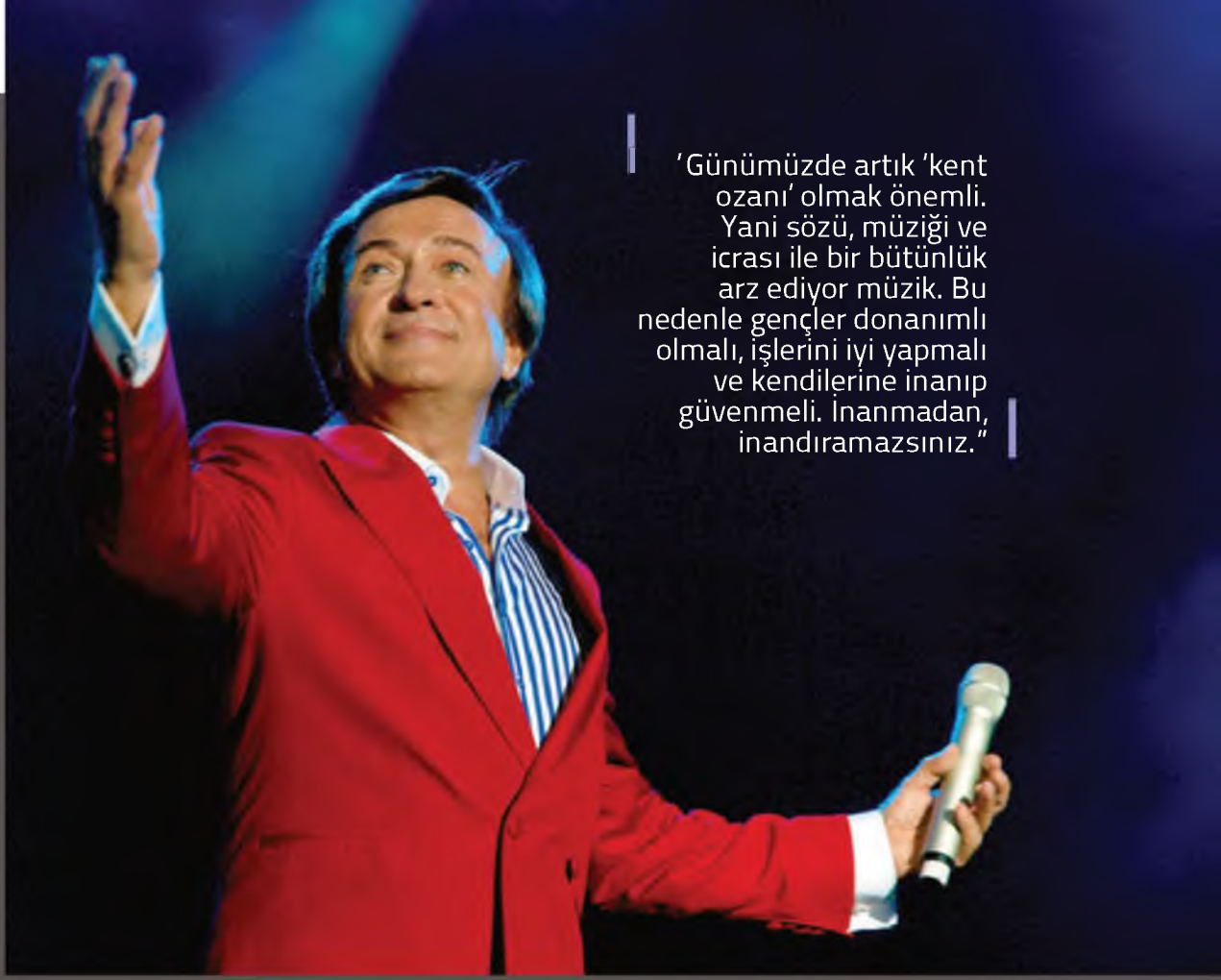
80-81-82 yıllarında Şan Tiyatrosu'nda, "Hisseli Harikalar Kumpanyası" ve "Şen Sazın Bülbülleri" gibi çok başarılı müzikaller koyduk sahneye. Sonra Şan Tiyatrosu yandı ve Egemen Bostancı rahmetli oldu. Tekrar gazinolara döndük. Ama eski tadı kalmamıştı. Arabesk bir tavır gelmiş, aileler uzaklaşmış, erkek muhabbetine donmuştu olay. O da bana iyi gelmedi. Ben de 1986 yılında eşimle birlikte mimarlık ofisimi açtım ve sahne defterini kapattım. Ta ki Melih Kibar'ın 2005 yılında aramızdan ayrılışına kadar... Ondan sonra Erol Evgin'e, hak ettiğini düşündüğüm bir olgunluk dönemi yaşatmak istedim. Unutulmaz şarkılarımızı, koleksiyon albümler ola-

'Başarımızın sırrı bu ülkenin pop müziğinin, bu topraklardan beslenmesi gerektiğine olan inancımız oldu. Öz musikimizin ve halk türkülerimizin değerlerine sadık kaldık.'

rak gençlere sundum. İşte o olgunluk dönemi nedeniyle de 5-6 yıldır yoğun bir çalışma temposu içindeyim. 7 yıldır haftada bir gün İstanbul'da Plaza Otel'in roofunda şarkı söylüyorum. Konserler yapıyorum ve albümler çıkarıyorum.

Sadece müzik değil sanatın birçok alanında çalışmalarınız var. Özellikle resme olan ilginiz ve yeteneğiniz aşikâr. Sanat hayatınızdaki bu çeşitliliğin ve becerinin arkasında ne yatıyor?

'Günümüzde artık 'kent ozanı' olmak önemli. Yani sözü, müziği ve icrası ile bir bütünlük arz ediyor müzik. Bu nedenle gençler donanımlı olmalı, işlerini iyi yapmalı ve kendilerine inanıp güvenmeli. Inanmadan, inandıramazsınız.'

Sanatın her dalı aslında bir bütünü temsil eder. Ben hocam Prof. Utarit Izgi'nin analitik yeteneğini, beste yaparken çok kullandım. Müzik, resim ve mimarinin bağlantısını çok erken yaşlarda keşfettim. Bir yapının detaylarını, dönemine ait bir müzikle dinlediğinizde çok daha iyi görürsünüz. Onlara baktığınızda, müziğin notalarını da çok daha iyi hissedersiniz. Resim, mimari, müzik, heykel... Ancak bunların hepsini bir araya getirdiğinizde bir dönemin özelliklerini anlayabilirsiniz. Çünkü tüm sanat dalları birleşerek, doneme imzasını atar.

Yetenek demişken muazzam espri yeteneğiniz gözlerden kaçmıyor. Ayrıca anlattığınız özellikle Karadeniz fıkralarının tadı ise izleyenleriniz için çok başka. Ekranlarda gördüğümüz sakın ama bir o kadar dinamik, olgun ama bir o kadar içindeki çocuğu bu kadar güzel gösterebilen Erol Evgin, gündelik hayatında nasıl biridir?

Beni güzel anlattınız, insan kontrastlarıyla zenginleşir ve değer kazanır. Çok ciddi insanlar çok şakacı olabilirler. Yaşam, tadına doya doya yaşayarak varılması gereken doyulmaz bir şolendir.

Günümüzde gençlerin eski 45'liklere ilgilerinin arttığını görüyoruz. Özellikle üniversite öğrencilerinin eğlenmek için gittikleri mekânlarda çalınan müziklerin nostaljik bir havaya büründüğü ortada. Eski şarkıların unutuldukları tozlu raflardan çıkarak genç neslin hayatına girmesi hususunda görüşleriniz nelerdir?

Ben 2005 yılında "İşte Öyle Bir Şey", 2006 yılında ise "Tüm Bir Yaşam" adıyla unutulmayan şarkılarımızdan oluşan 2 koleksiyon albüm yaptım gençler için. Çok ilgi gördü. Bu yıl da unutulmaz şarkılarımın long playlerini

yeniden çıkaracağım. Pikap sahibi koleksiyonerler için, 20. yüzyıldan 21. yüzyıla uzanmak çok büyük mutluluk.

'Göz Bebeğim Sen Çok Yaşa' albümünün süreci ve bundan sonraki çalışmalarınız ile ilgili neler paylaşırsınız?

Evet, bu olgunluk döneminin en son albümü "Göz Bebeğim Sen Çok Yaşa". Bu çalışmayla, o bilinen Erol Evgin tavrını ve tarzını, günün sounduyla yeniden harmanladık. Bu çalışmada, bana en büyük desteği 30 yıldır benim müziğimle yoğrulan, oğlum Murat Evgin verdi. Albümde yedi bestesi var, düzenlemelere de yardım etti. Onun gençliği, yeni soundlara hakimiyeti ve enerjisi de bana büyük yarar sağladı. Albüme ismini veren "Göz Bebeğim Sen Çok Yaşa" isimli şarkımın özel bir hikâyesi var. Ben 25 Aralık 2008'de annemi kaybettim. Tam o yılın çok kötü geçeceğini düşünürken, Murat eşinin doğuma girdiğini söyledi. 29 Aralık 2008'de Erem doğdu. Yani 4 gün arayla Allah annemizi aldı ama bize bir torun verdi; acımızı hafifletti. Bu şarkı torunum Erem için yazıldı. Sözlerini Murat'la birlikte yazdık. Onun bir de ninni versiyonunu koyduk albüme. Şarkının çok büyük enerjisi var. Maçlara slogan olabileceğini tahmin ediyorum. Bu yıl "Gözbebeği" yılı oldu benim için...

Son olarak müziğin duayenlerinden Erol Evgin'in, parlamaya hazır olan genç yeteneklere tavsiyeleri nelerdir? Ekleme istediğiniz bir şey var mı?Günümüzde artık "kent ozanı" olmak önemli. Yani sözü, müziği ve icrası ile bir bütünlük arz ediyor müzik. Bu nedenle gençler donanımlı olmalı, işlerini iyi yapmalı ve kendilerine inanıp güvenmeli. Inanmadan, inandıramazsınız. Bir de ismin ve paranın peşinden koşmasınlar, işlerini iyi yapsınlar. Ün ve para gelir, bulur onları.

ASOBÜLTEN

RESMİ GAZETE ÖZETLERİ (07 HAZİRAN - 16 AĞUSTOS 2012)

8 Haziran 2012 tarihli ve 28317 sayılı Resmî Gazete

- Pamukların Kontrolüne İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2012 / 25)
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004 / 20)'de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ

12 Haziran 2012 tarihli ve 28321 sayılı Resmî Gazete

- 2012/3238 Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda Nihai Devir Sözleşmesi İmzalanarak Devir ve Teslim İşlemleri Tamamlanmış Olan Bazı Özelleştirme İşlemleri Hakkında Verilen Yargı Kararlarının Uygulanmasına Yönelik Olarak Tesis Edilecek İş ve İşlemlere İlişkin Karar
- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

13 Haziran 2012 tarihli ve 28322 sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 13)
- 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı ile İlgili 6 / 6 / 2012 Tarihli ve 2012 / 8 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı

13 Haziran 2012 tarihli ve 28322 sayılı Resmî Gazete - Mükerrer

- Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğ

15 Haziran 2012 tarihli ve 28324 sayılı Resmî Gazete

- 6322 Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Batı Balkan Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İki Taraflı Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- S & Q Mart Kalite Güvenlik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (Tebliğ No: SGM 2009 / 15)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (SGM: 2012 / 11)
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2007 / 14 Sayılı Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2007 / 15 Sayılı Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 3)

16 Haziran 2012 tarihli ve 28325 sayılı Resmî Gazete

- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 67)

19 Haziran 2012 tarihli ve 28328 sayılı Resmî Gazete

- 2012 / 3305 Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar
- Ticari Taşıt Kullanma Belgesi Yönetmeliği'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

- Gerilim Altında Çalışma - 1000 V a.a. ve 1500 V. d.a.'ya Kadar Olan Gerilimlerde Kullanılan El Aletleri ile İlgili Tebliğ (TS EN 60900) (No: MSG-MS-2012 / 13)

20 Haziran 2012 tarihli ve 28329 sayılı Resmî Gazete

- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 1)

22 Haziran 2012 tarihli ve 28331 sayılı Resmî Gazete

- 2012 / 3250 İsrail Devleti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Ev Tipi Soğutma Cihazlarının Enerji Etiketlemesine Dair Tebliğ (SGM - 2012 / 4)
- Ev Tipi Bulaşık Makinelerinin Enerji Etiketlemesine Dair Tebliğ (SGM - 2012 / 5)
- Ev Tipi Çamaşır Makinelerinin Enerji Etiketlemesine Dair Tebliğ (SGM - 2012 / 6)
- Televizyonların Enerji Etiketlemesine Dair Tebliğ (SGM - 2012 / 7)
- Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

23 Haziran 2012 tarihli ve 28332 sayılı Resmî Gazete

- 2012 / 3169 Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği
- Katma Değer Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 119)

25 Haziran 2012 tarihli ve 28334 sayılı Resmî Gazete

- Teknik Müşavirlik Hizmetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ (No: 2012 / 3)
- Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2012 / 4)

26 Haziran 2012 tarihli ve 28335 sayılı Resmî Gazete

- Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında 6111 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 4)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 415)

27 Haziran 2012 tarihli ve 28336 sayılı Resmî Gazete

- Hazine Müsteşarlığı Tarafından Kullanılan Dış Finansman İmkânlarına İlişkin Tebliğ (No: 2012/1)
- Bitki Koruma Ürünleri Kontrol Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 397 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Genel Tebliğ (Sıra No: 416)

29 Haziran 2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmî Gazete

- 6329 Türkiye Cumhuriyeti ile Filistin Adına Filistin Kurtuluş Örgütü Arasındaki Geçici Serbest Ticaret Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair 1 / 2011 Sayılı Ortak Komite Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun
- 6330 Türkiye Cumhuriyeti ile Filistin Ulusal Yönetimi Lehine Filistin Kurtuluş Örgütü Arasındaki Geçici Serbest Ticaret Anlaşması ile Kurulan Ortak Komitenin Anlaşmaya Ek Menşeli Ürünler Kav-

ramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin 2 / 2010 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

29 Haziran 2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmî Gazete

- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (No: 417)
- Türkiye Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğlerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 1)

30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmî Gazete

- 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğu Hakkında Kanun
- Eşya Ticaretindeki İşlemlerin Basitleştirilmesine İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun
- Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 2012 / 3322 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü Maddesi ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15'inci Maddesinde Yer Alan Bazı Tevkifat Nispetlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Karar

03 Temmuz 2012 tarihli ve 28342 sayılı Resmî Gazete

- Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Silindirik Helisel Yaylar - Yuvarlak Telden İmal Edilmiş - Soğuk Sarımsık Sıkıştırma Yayları (Basınca Çalışan Yaylar) - Boyutlar ile İlgili Tebliğ (TS 1440) (No: MSG - MS - 2012 / 16)
- Enerji Verimliliği Destekleri Hakkında Tebliğ (Sıra No: 2012 / 3)
- Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları Yönetmeliğinin Atrıfta Bulunduğu Standartlara Dair Tebliğ (2012 / 1)

05 Temmuz 2012 tarihli ve 28344 sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 2)

06 Temmuz 2012 tarihli ve 28345 sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 10)

07 Temmuz 2012 tarihli ve 28346 sayılı Resmî Gazete

- Asgari Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- İsrail Devleti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Benzin Türlerine Etanol Harmanlanması Hakkında Tebliğ

08 Temmuz 2012 tarihli ve 28347 sayılı Resmî Gazete

- Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İthalat Rejimine Ek Karar

10 Temmuz 2012 tarihli ve 28349 sayılı Resmî Gazete

- İthalat Rejimi Kararına Ek Karar
- İthalat Rejimi Kararına Ek Kararın GTİP no'ları
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 14)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 16)
- Butil Akriyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar
- Rüzgâr Ve Güneş Enerjisine Dayalı Lisans Başvuruları İçin Yapılacak Rüzgâr ve Güneş Ölçümleri Uygulamalarına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 01)
- Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğ

11 Temmuz 2012 tarihli ve 28350 sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Gözetim ve Korunma Önlemleri ile İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğlerde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğler

12 Temmuz 2012 tarihli ve 28351 sayılı Resmî Gazete

- Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

14 Temmuz 2012 tarihli ve 28353 sayılı Resmî Gazete

- Fuel Oil Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Akaryakıt Seri No: 25)

15 Temmuz 2012 tarihli ve 28354 sayılı Resmî Gazete

- Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gayrimenkul Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği
- Kamu İhale Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

16 Temmuz 2012 tarihli ve 28355 sayılı Resmî Gazete

- Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2012 / 4)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

17 Temmuz 2012 tarihli ve 28356 sayılı Resmî Gazete

- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89 / 106 / EEC) Kapsamında Türk Standartları Enstitüsünün Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (Tebliğ No: YİG - 15/2007 - 2)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: MHG / 2012 - 06)

19 Temmuz 2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmî Gazete

- Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği
- Elektrik, Su ve Gaz Sayaçları Tamir ve Ayar İstasyonlarına Dair Kriterler Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: Msg / 2012 - 21)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 11)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 12)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 13)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 14)
- Butil Akriyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2007 / 27)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

20 Temmuz 2012 tarihli ve 28359 sayılı Resmî Gazete

- Yurt İçi Sertifikalı Tohum Kullanımı Desteklemesi Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2012 / 55)
- Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2005 / 1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2012 / 7)

24 Temmuz 2012 tarihli ve 28363 sayılı Resmî Gazete

- Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) (Seri No: 3)

25 Temmuz 2012 tarihli ve 28364 sayılı Resmî Gazete

- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89 / 106 / Eec) Kapsamında, Yapı Malzemelerinin Yangına Tepki Sınıflarına, Yapı Elemanlarının Yangına Dayanıklılığına, Çatı ve Çatı Kaplamalarının Dış Yangın Performansına Dair Tebliğ (Tebliğ No: Mhg / 2012 - 05)
- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 90)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 91)
- Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Bulunmasına İzin Verilen Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Tebliği'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2012 / 56)

26 Temmuz 2012 tarihli ve 28365 sayılı Resmî Gazete

- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Enerjisi Üreten Tesislerde Kullanılan Aksamın Yurt İçinde İmalatı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89 / 106 / Eec) ve Yapı Malzemelerinin

Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik Kapsamındaki Yapı Malzemelerinin Tabi Olacakları Uygunluk Teyit Sistemleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: Mhg / 2012 - 04)

27 Temmuz 2012 tarihli ve 28366 sayılı Resmî Gazete

- Motorlu Araçların Elektromanyetik Uyumluluk (Radyo Paraziti) ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (72/245/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 93)

31 Temmuz 2012 tarihli ve 28370 sayılı Resmî Gazete

- Lastiklerin Yakıt Verimliliği ve Diğer Esas Parametreler Gözetilerek Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik (1222/2009/AT)
- Motorlu Araçların Çekme Tertibatları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB / 1005 / 2010)
- Belirli Motorlu Araçların Çamurlukları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB / 1009 / 2010)
- Motorlu Araçların ve Römorklarının Araç Tanıtım Numarası ve İmalatçının Zorunlu Levhaları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB / 19 / 2011)
- Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik'te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 92)

01 Ağustos 2012 tarihli ve 28371 sayılı Resmî Gazete

- Naylon İplik İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar
- Motosiklet İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar
- Ayakkabı İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Biyoyel Sulama Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2012 / 57)

02 Ağustos 2012 tarihli ve 28372 sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 3)

03 Ağustos 2012 tarihli ve 28373 sayılı Resmî Gazete

- Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzeme Üreten İşletmelerin Kayıt İşlemleri ile İyi Üretim Uygulamalarına Dair Yönetmelik
- Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 18)
- Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2005 / 1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2012 / 8)

04 Ağustos 2012 tarihli ve 28374 sayılı Resmî Gazete

- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 94)
- Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 41)

05 Ağustos 2012 tarihli ve 28375 sayılı Resmî Gazete

- İndirimli Orana Tabi İşlemlerde İade Edilecek Verginin Hesabına Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlere Ait Katma Değer Vergisinin Dahil Edilmesine İlişkin Kararın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Karar
- Alçak Yoğunluk Polietilen (AYPE) İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar

07 Ağustos 2012 tarihli ve 28377 sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 15)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 17)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012 / 19)

08 Ağustos 2012 tarihli ve 28378 sayılı Resmî Gazete

- Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

13 Ağustos 2012 tarihli ve 28383 sayılı Resmî Gazete

- Kamu İhale Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

14 Ağustos 2012 tarihli ve 28384 sayılı Resmî Gazete

- Motorlu Araçların ve Römorklarının Arka Tescil Plakasının Takıldığı ve Sabitlendiği Alan ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB / 1003 / 2010)
- Proje ve Kontrollük İşlerinde Uygulanacak Fiyat Artış Oranları Hakkında Tebliğ
- Proje ve Kontrollük İşlerinde Uygulanacak Fiyat Artış Oranları Hakkında Tebliğ
- Pamukların Standardizasyonuna İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2012 / 27)
- Bazı Ürünlerin İthalatta Uygunluk Denetimine Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2012 / 1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2012 / 28)

15 Ağustos 2012 tarihli ve 28385 sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2004 / 14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2007 / 5)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2010 / 9)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Kullanılmasına İlişkin Mecburi Standart Tebliği

DUYURULAR

HIRVATİSTAN OGULİN'DE YATIRIM FIRSATI

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden alınan bir yazıda, Zagreb Ticaret Müşavirliğimizden alınan bir yazıya istinaden, Hırvatistan'ın orta bölgelerindeki endüstri sahasında yer alan ve halen kapalı olan 25 dönümlük bir arazi üzerine oturan 10 bin m² üzerinde bina / yapı alanı mevcut olan yaklaşık 1,9 milyon avro değerindeki kereste fırınlama tesisinin satılık olduğu belirtilmektedir.

Konu ile ilgilenen üyelerimizin, aşağıda iletişim bilgileri verilen Zagreb Ticaret Müşavirliğimiz ile iletişime geçmelerinde fayda görülmektedir.

Zagreb Ticaret Müşavirliği İrtibat Bilgileri

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor

Masarykova 3 / 2 Zagreb/ CROATIA

Tel : 00 385 1 / 485 42 61

00 385 1 / 486 46 77

Faks : 00 385 1 / 485 42 61

ÖZBEKİSTAN'DAKİ YATIRIM PROJELERİ NBU INVEST GROUP

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden alınan bir yazıda, Özbekistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği, Türk yatırımcılarını, "NBU Invest Group" şirketinin çeşitli projeleriyle iş birliğine davet edildiği ifade edilmektedir.

Projelerle ilgili detaylı bilgiler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin Dış Ekonomik İlişkiler Dairesinin web sitesindeki "Diğer Duyurular" bölümünden ulaşılabilmektedir.

LİBYA GÜNCEL GELİŞMELER NOTU

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden alınan bir yazıda, Trablus Ticaret Müşavirliğimizce derlenen, Libya'da başta yatırımlar olmak üzere mevcut ortama ilişkin "Libya Güncel Gelişmeler Notu" ile ilgili doküman Odamız Web Sitesi http://www.aso.org.tr/b2b/haber/haberoku.php?haber_no=4019 linkinden ulaşılabilmektedir.

CONSTRUCT DATA PUBLISHERS FİRMASI

İstanbul Anadolu Yakası Hizmet Merkezi Müdürlüğü 2011 yılında Win fuarlarında bir stant açarak, Avrupa İşletmeler Ağı Projesini tanıtıcı faaliyetlerde bulunmuş, bu esnada ilgili Müdürlüğün "The Exhibition Fair

Guide" isimli fuar rehberinde ücretsiz yer alması için bir sayfalık form doldurulduğu ancak bir süre sonra Construct Data Publishers Firmasının Müdürlüğe fatura göndermeye başladığı anlaşılmaktadır.

Ekonomi Bakanlığının 10.04.2012 tarihli ve B.19.0.AGM.0.01.02-724.01.04/SK sayılı yazısına istinaden TOBB'nin fuar organizatör firmalarına gönderdiği uyarı yazısında özetle; Construct Data Publishers Firmasının bu tip uygulamaları bazı Türk işletmelerine uyguladığı, bu firmanın 2005 yılı sonuna kadar Avusturya'da faaliyet gösterdiği, Avusturya Rekabeti Koruma Birliği tarafından dava açılarak faaliyetlerin yasaklandığını, ayrıca Bratislava Ticaret Müşavirliğimizin ilk etapta söz konusu firma ile iletişime geçerek sorunların önüne geçmeye çalıştığı ancak firmanın fatura gönderimine devam etmesi üzerine Slovak Ticareti Denetleme Kurumuna firmalarımızın şikâyetlerinin iletildiği, bu sebeple Suche Myto St.1, 81103 Bratislava / Slovakya adresinde faaliyet gösteren Construct Data Publishers Firmasının faaliyet ve işlemlerinden dolayı Türkiye'de yerleşik işletmelerin tedbirli davranmaları gerektiği ifade edilmektedir.

2011 YILI PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ RAPORU

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden alınan bir yazıda, piyasaya arz edilen ürünlerin güvenli ve mevzuatına uygun olması, böylece tüketicinin, çevrenin ve insan sağlığının korunması, haksız rekabetin önlenmesi amacıyla Ekonomi Bakanlığının koordinasyonunda ilgili kamu kurum / kuruluşları tarafından yürütülen Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) çalışmaları kapsamında, 2011 yılında gerçekleştirilen PGD faaliyetleri ve söz konusu faaliyetlerin sonuçlarını içeren "2011 Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu" Ekonomi Bakanlığının tarafından ilgili kuruluşların görüş ve katkılarıyla hazırlandığı ifade edilmektedir. Söz konusu rapora Ekonomi Bakanlığının web sitesinden ulaşılabilir.

FUARLAR

17. Uluslararası Sağlık İhtisas Fuarı

02 - 04 Ekim 2012, St.Petersburg, RUSYA

İletişim: Leningrad Bölgesi Ticaret ve Sanayi Bölgesi

Tel / Faks: (812) 334 49 69

E-posta: lotpp@lotpp.ru

Web: www.lotpp.ru

ECHNODREV 16. Uluslararası İhtisas Fuarı - ahşap ve mobilya sektörü için teknoloji, ekipman ve aletler

02 - 04 Ekim 2012, St. Petersburg, RUSYA

İletişim: Leningrad Bölgesi Ticaret ve Sanayi Bölgesi

Tel / Faks: (812) 334 49 69

E-posta: lotpp@lotpp.ru

Web: www.lotpp.ru

AVTOMATİZATZIYA 21. Uluslararası Fuar - Otomasyon, tanılama ve kontrol

24 - 26 Ekim 2012, St.Petersburg, RUSYA

İletişim: Leningrad Bölgesi Ticaret ve Sanayi Bölgesi

Tel/ Faks: (812) 334 49 69

E-posta: lotpp@lotpp.ru

Web: www.lotpp.ru

PACK EXPO Uluslararası Ambalaj ve Paketleme Fuarı

28 - 31 Ekim 2012, Chicago, USA

İletişim:

Tel: (212) 278 44 11

Faks: (212) 278 46 48

E-posta: info@fuartur.com, info@degisimturizm.com

Web: www.fuartur.com , www.degisimturizm.com

Zenica ZEPS Fuarı

2 - 6 Ekim 2012 Zenica, Bosna Hersek

Konu: Metal işleme teknolojileri

İletişim: Bosna Hersek Dış Ticaret Odası

E - posta: muris.pozderac@komorabih.ba

PETROFOOD 21. Uluslararası Gıda Fuarı

13 - 15 Kasım 2012, St. Petersburg, RUSYA

İletişim: Leningrad Bölgesi Ticaret ve Sanayi Bölgesi

Tel / Faks: (812) 334 49 69

E-posta: lotpp@lotpp.ru

Web: www.lotpp.ru

Tarım ve Köyişleri Fuarı

14 - 16 Kasım 2012 Christ Church, Yeni Zelanda

Konu: Hayvan yetiştiriciliği, tarım, çiftçilik makinaları, teknoloji, ev - bahçe, gıda, şarap, yün, elyaf ürünleri

İletişim: Catenbury Tarım ve Köyişleri Birliği

Tel: (+03) 343 30 33

Faks: (+03) 343 31 10

Web: www.theshow.co.nz

E-posta: info@theshow.co.nz

6. Anfaş FreshAntalya - Uluslararası Meyve, Sebze, Lojistik ve Teknolojileri Fuarı

15 - 17 Kasım 2012 Antalya Expo Center, Antalya

Konu: Uluslararası Gıda, Gıda Makineleri - Ekipmanları ve İçecek Fuarı

İletişim: **Pelin GÖNÜLLÜ**

Tel: (242) 462 20 00 - 213

Faks: (242) 462 20 04

E-posta: pelin.gonullu@anfas.com.tr

Ankara 2. Sanayi Fuarı - ANSAF'12

20 - 24 Kasım 2012 Ankara Atatürk Kültür Merkezi

Konu: Makine sanayi başta olmak üzere, otomasyon, hidrolik pnomatik, depolama istifleme, ısıtma ve soğutma sistemleri, elektrik panoları, inşaat ve iş makineleri

İletişim: Fatih BABAL - Forum Fuarçılık Geliştirme AŞ

Tel: (312) 446 08 22

E-posta: fatih@forumfuarcilik.com

SIAL Middle East Fuarı

26 - 28 Kasım 2012 Abu Dhabi, Birleşik Arap Emirlikleri

Konu: Uluslararası Gıda, Gıda Makineleri - Ekipmanları ve İçecek Fuarı

İletişim: Aylin ODABAŞ - İstanbul Ticaret Odası

Tel: (212) 455 61 07 / 455 61 11 Gsm: 0 533 959 30 57

Faks: (212) 520 15 26

E - posta: aylin.odabas@ito.org.tr / sibel.tayanc@ito.org.tr

Hannover Messe 2013 Fuarı

8 - 12 Nisan 2013, Hannover, Almanya

Konu: İçerisinde 13 adet ihtisas fuarını kapsayacak olan genel fuar

İletişim: Deutsche Messe AG

Tel: (+49) 511 89-0

Faks: (+49) 511 89-32626

Web: www.messe.de

E-posta: info@messe.de

ESE 2013 Avrupa Su Ürünleri Fuarı

23 - 25 Nisan 2013, Brüksel, Belçika

Konu: Su ürünleri

İletişim: İstanbul İhracatçı Birlikleri tarafından Milli Katılım Organizasyonu yapılması planlanmaktadır.

Tel: (212) 454 05 00

Faks: (212) 454 05 01

Web: www.iib.org.tr

E-posta: iib@iib.org.tr

ISM 2013 Uluslararası Bisküvi ve Şekerleme Fuarı

23 - 25 Nisan 2013, Köln, Almanya

Konu: Bisküvi ve Şekerleme

İletişim: İstanbul İhracatçı Birlikleri tarafından Milli Katılım Organizasyonu yapılması planlanmaktadır.

Tel: (212) 454 05 00

Faks: (212) 454 05 01

Web: www.iib.org.tr

E - posta: iib@iib.org.tr

ISM 2013 Uluslararası Bisküvi ve Şekerleme Fuarı

27 - 30 Ocak 2013, Köln, ALMANYA

İletişim: **İstanbul İhracatçı Birlikleri Milli Katılım Organizasyonu**

İlgili Kişi: Özlem Hancı - Ayşe Ekinci

Tel: (212) 454 07 47

Faks: (212) 454 05 01

E-posta: ohanci@iib.org.tr, aekinci@iib.org.tr

TATEF 2012 14. Uluslararası Metal İşleme ve Teknolojileri Fuarı

02 - 07 Ekim 2012, CNR Expo, İstanbul

İletişim: E Uluslararası Fuarçılık

İlgili Kişi: İnci ÖNAL

Tel: (212) 291 83 10

Faks: (212) 240 43 81

E-posta: inci.onal@ite-turkey.com

Web: www.tatef.com